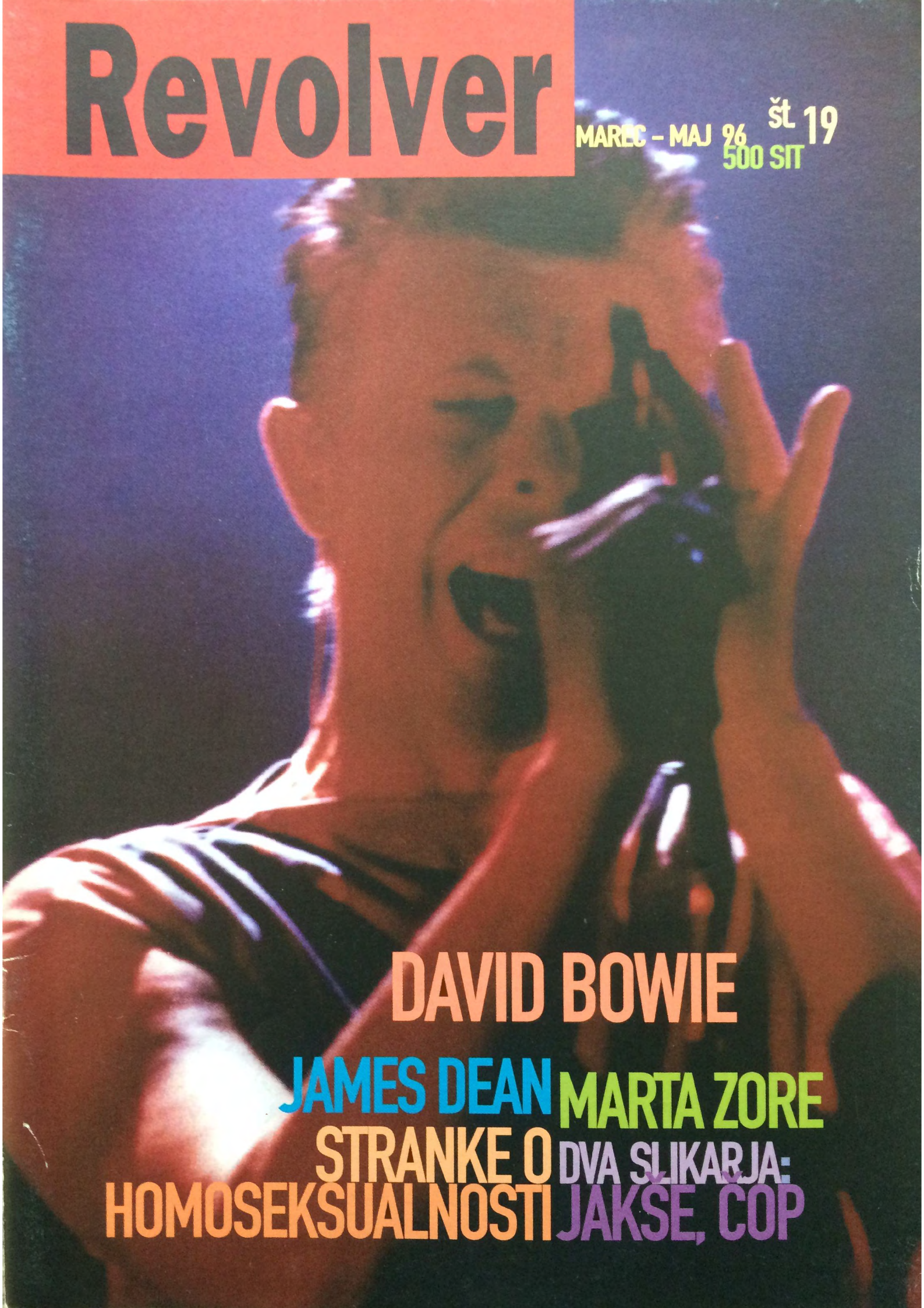

Revolver

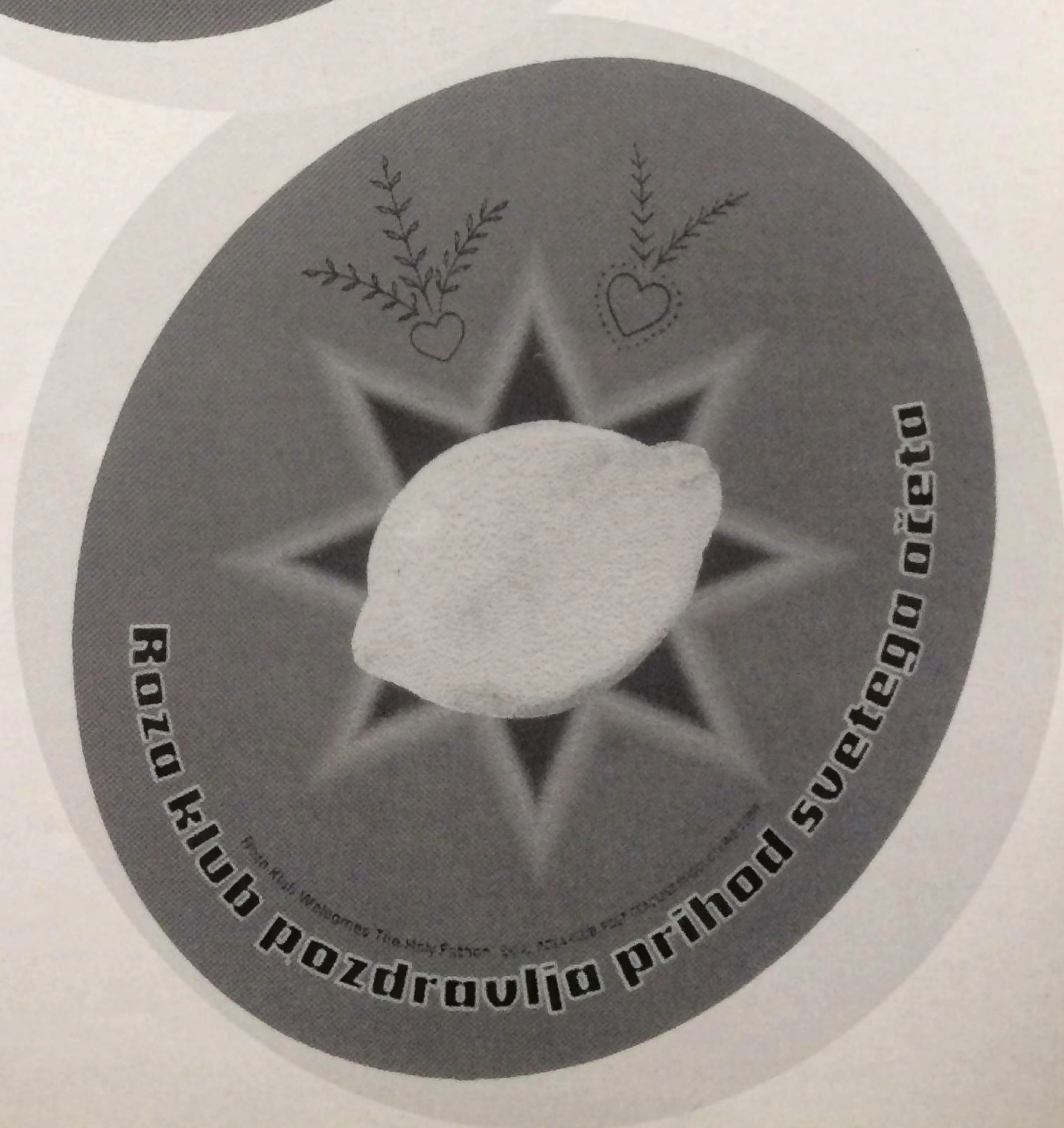
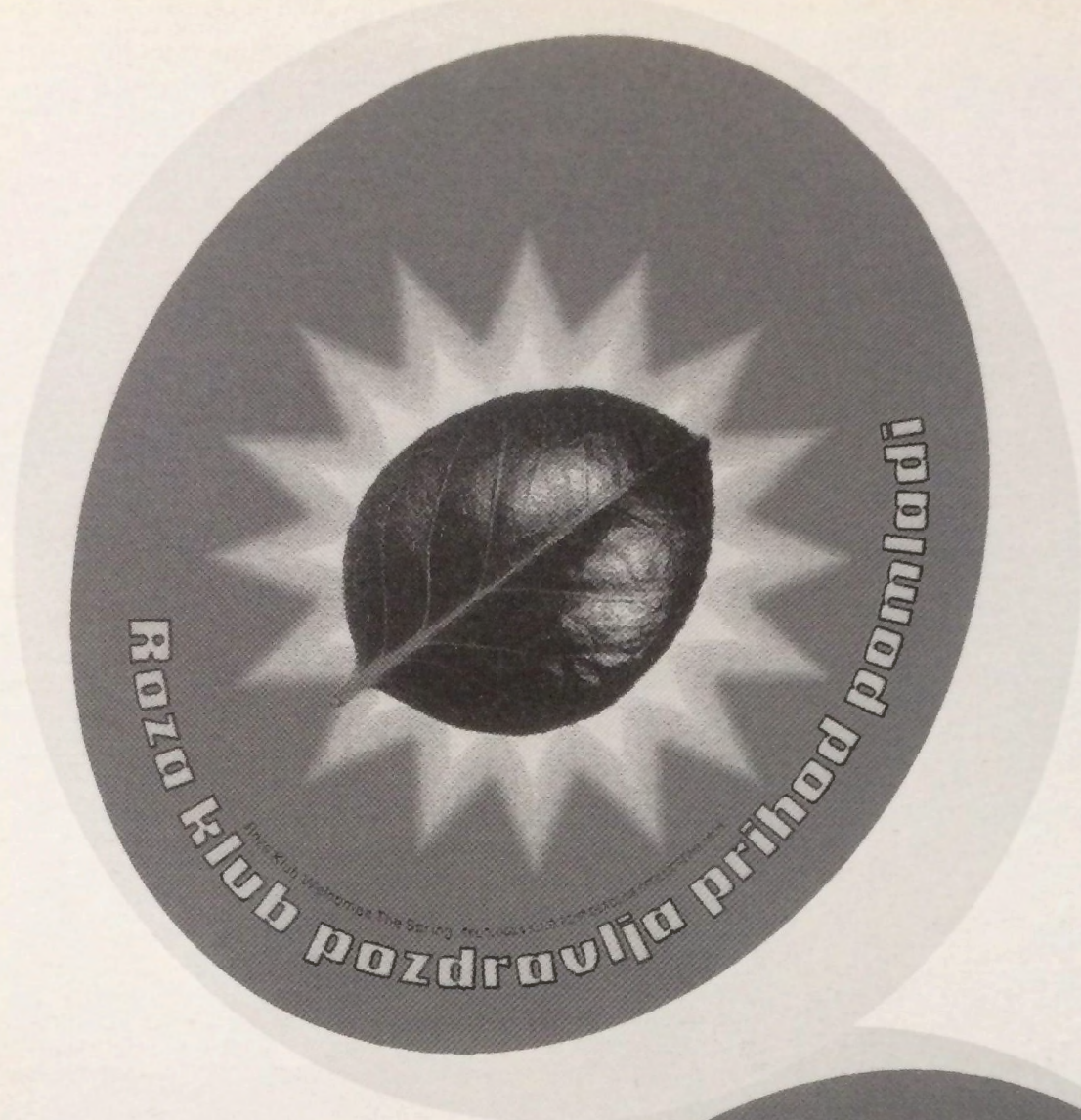

MAREC - MAJ 96 št 19
500 SIT

DAVID BOWIE

JAMES DEAN MARTA ZORE

STRANKE O DVA SLIKARJA:
HOMOSEKSUALNOSTI JAKSE, ČOP

Gr U N T

"SPENT HER WHOLE LIFE

DISBELIEVING IN HER WORST FEARS"

Pearl Jam

("aye davanita / the song without words")

z MC "Vitalogy")

Med moskovskimi geji baje še vedno kroži zgodba, po kateri naj bi posinovljenca Maksima Gorkega zapeljal homoseksualec; osebna peticija Gorkega Stalinu naj bi nato v letu 1934 pripeljala do formalne prepovedi moške homoseksualnosti v Sovjetski zvezi, ki je vse do leta 1994 nosila oznako političnega zločina proti državi. Gorki je leta 1934 - ki je hkrati bilo tudi leto Stalinovih čistk - definiral homoseksualnost kot posledico vplivov zahodnega buržoaznega sveta in nemškega fašizma in zapisal slogan: "Uničimo homoseksualnost in fašizem bo izginil!" Sprva liberalni sovjetski državi - takoj po prevzemu oblasti leta 1917 so boljševiki namreč odpravili caristične protihomoseksualne zakone - je bila gonja proti homoseksualnosti v tridesetih letih močan podpornik moralnega opravičevanja realne politične hegemonije. Ob približno istem času je nemški nacizem uzakonil "rasno produktivne" pregone proti "kontragenikom", med katere so - poleg Judov, protifašistov, Jehovih prič, Romov in dela duhovščine - sodili tudi homoseksualci. Himmler je "boj proti njim" utrdil s tezo, da je homoseksualnost nevarna, ker da ne pripomore k narodnemu prirastku. V "noči dolgih nožev" leta 1934 je bilo pod Hitlerjevim oziroma Himmlerjevim ukazom pomorjeno celotno vodstvo SA, vplivnega, radikalnega in preveč "neubogljivega" dela nacističnega aparata; nujnost čistke je bila utemeljena z moralno nevzdržnostjo vodje SA, homoseksualca Ernsta Roehma. Mimogrede, nacistični protihomoseksualni zakoni so se v kasnejši demokratični obnovi države obdržali vse do leta 1969. Podobno so bila petdeseta leta v ZDA v znamenju McCarthyjevih protikomunističnih čistk, ki so bile v javnem govoru enačene s protihomoseksualnostjo. Ne glede na to, koliko in kako se homoseksualna populacija politično opredeljuje, pa je ravnanje oblasti do nje vedno natančno definirano: krčenje politične kooperativnosti pomeni tudi zoženje moralnega ali mnenjskega prostora v družbi.

Anketa med političnimi strankami o tematiki istospolno usmerjenih državljanov in državljanek kaže, da le-te gejevskih in lezbičnih življenj večinoma ne prepoznavajo kot socialno, osebno ali politično aktualnih, saj jih najpogosteje postavljajo v sfero zasebnega življenja, v "popoldanski čas", ter skladno s tem menijo, da pač ni stvar blage politike, da bi se vtikala v "to". Predpostavka zasebnosti pomeni, da so gejevska in lezbična življenja mišljena kot izključno seksualna, da je gejevska in lezbična usmerjenost stvar popoldanskih zabav, da je naš kulturni in socialni prostor "postelja" ali kaj podobno pravnjega oziroma da je vsakršna produkcija, ki pride iz gejevske in lezbične kulture, podaljšek seksualnih peripetij. Revolver je leta 1991 že dobil etiketo pornografske revije. Poroke med istospolnimi partnerji ali partnerkami so v vsakdanjem govoru še vedno smatrane kot šaljiva transvestitska burka, cirkuški dogodek, ne pa kot instrument, s katerim si dve osebi zagotovita socialne ugodnosti pravne ureditve. Geji in lezbijke smo najmarginalnejša med najmarginalnejšimi socialnimi skupinami: večina sogovornikov in sogovornic je v (pred)pogovoru vsaj enkrat distancirala svoje osebno življenje od homoseksualnosti. Kar ni sicer nič bolj neobičajno frustrirajočega, razen neprijaznega naključja, da gre v tem primeru ne le za mnenjske vodje, temveč za mnenjsko kompetentna in legitimna predstavništva političnih pripadnosti v državi. Tako je javno bivanjsko okolje za nas sestavljeno iz šestih ur nedeljskega Roza diska in dveurnega gostovanja v gay friendly pisarni tedensko, sifovskih prenavljanj kluba na Metelkovi enkrat letno, revije za vsake tri mesece, biltena po naključju, kulture v diaspori ter sporadičnih škan-dalov. Vso srečo.

V moderni politični kulturi je politična usmeritev presojana skozi emancipacijske elemente v njej oziroma s kriteriji razsvetljenjske, huma-

nizirane etike zavračana v primeru prisotnosti kakršnihkoli diskriminatorskih stališč. Osebnostne ali socialne lastnosti, katerim so pridodana emancipativna ali konstitutivna razsežja, se skozi sisteme spreminjajo; če je na istem prostoru še pred nekaj leti veljala socialistično obarvana ideologija "transteritorialnih", moderniziranih pripadnosti, je dandanes nosilno obeležje državljanstva tradicionalno domačijstvo in eksistencialni purizem. Večina političnih strank v republiki Sloveniji nosi že v svojem nazivu usmeritev k prednostnemu kolektivu in že s tem definira svoje priljubljenosti. Kakšna je torej kulturna ureditev političnih stremeljenj - kjer se skoraj vse stranke v svojih treh ali štirih označitenih besedah sklicujejo na ime države, ki je hkrati tudi ime večinskega naroda - lojalizem ali naci(onali)zem ter njima prirejena omejena demokratičnost.

Homoseksualna populacija je v Sloveniji prenehala živeti kot potencialni in apriorni kriminallec v časih socializma, vendar pa je gejevsko in lezbično gibanje sodelovalo v okviru alternativnih skupin, ki so taistemu socializmu zrušile vodstveni monopol. Socialni totalitarizem lahko dobi oslombo tako na politični levici kot desnici: populizem - izumljanje prioritet večine in naslavljanje na kolektiv, ki ga desnica definira znotraj meja "zemlje in krvi", levica pa skozi egalitarizem ideje - najprej prizadene tiste kategorije prebivalstva, ki v javnem prostoru nimajo statusa skupine, ki torej bivajo kot posamezniki/ce, ki živijo "zasebna" življenja ter ne sodelujejo v formaliziranem sistemu Pripadnosti. Če se geji in lezbijke ne morejo izogniti hegemoniji oblastniške manjšine in njej podpornih situacijskih večin z getom, smo lahko pozorni vsaj na način izpolnjevanja in ohranjanja osebnih svoboščin v programskih standardih, ki nam jih ponuja politično okolje v volilnem letu.

Stvar države in politične razsodnosti pač res ni, da se vtikuje v zasebno življenje, poskrbeti pa mora, da je vsakršna zasebnost - pa čeprav izrecno seksualna - varna. Sedanja država je "spolno usmerjenost" preskočila, s čimer ni le prezrla homoseksualne populacije, temveč je trdno deklarirala svoje zmognosti tolerance in ustoličila vednost in zahteve o socialnih vzorcih in bivanjskih perspektivah prebivalstva. Državljan/ke kakšne države bomo v naslednjih letih, je precej odvisno od tega, kako implicitno ali eksplicitno - ali sploh nič - želimo živeti lastnih in slehernih štiriindvajset ur. Razlike med koncepti političnih usmeritev so razlike med koncepti življenj v skupnosti. Read.

Nataša Velikonja

4 **ROZA DISKO**

7 **DOM IN SVET**

12 **INTERVJU:
MARKO JAKŠE**

16 **DAVID BOWIE**

18 **INTERVJU:
ANDREJ BRUMEN-ČOP**

21 **MARTA ZORE**

27 **STRANKE O
HOMOSEKSUALNOSTI**

34 **JAMES DEAN**

38 **BRANJE:
STONE BUTCH BLUES**

40 **SEKS:
ANALNI SPOLNI ODNOSI**

44 **LEZBIČNE FRAZE**

47 **AMSTERDAM**

NASLOVNICA: FOTO JASNA KLANČIŠAR

K4- foto: Jasna

RAVE- foto: Frenk

MARKO J.- na plaži

Roza klub je organizacija, ki skuša pokrivati široko področje homoseksualnosti - tako moške kot ženske. V juniju 1990 so jo ustanovili člani Škucove sekcije Magnus in članice Škucove sekcije LL. Naš naslov je: Roza klub, Kersnikova 4, Ljubljana (IV.nad., soba 404), tel. 061.1324.089 (ob torkih in četrtek med 12. in 13. uro), fax 061.329.185.

Roza disko, K4, Kersnikova 4, vsako nedeljo od 22. do 4. ure

Revolver, revija s homoerotičnim nabojem

Metelkova - v bivši vojašnici na Metelkovi (hiša Lovci); klubsko vzdušje, nastopi, razstave... Magnus klub/Monokel: od srede do ned. po 20.00 - začasno v prenovi

Kontakt - navodila in obrazec v Revolverju

Projekti: zloženka varnejši seks; klubi po Sloveniji; delavnice; plakatna akcija Pomlad in Papež

GALfon - 1324 089, vsak dan od 19-22, informacije, pogovori, nasveti, podpora, pomoč...

Magnus - sekcija gejev pri ŠKUCu

LL - lezbična sekcija pri ŠKUCu: informator Pandora, pogovori, srečanja, izleti, rekreacija

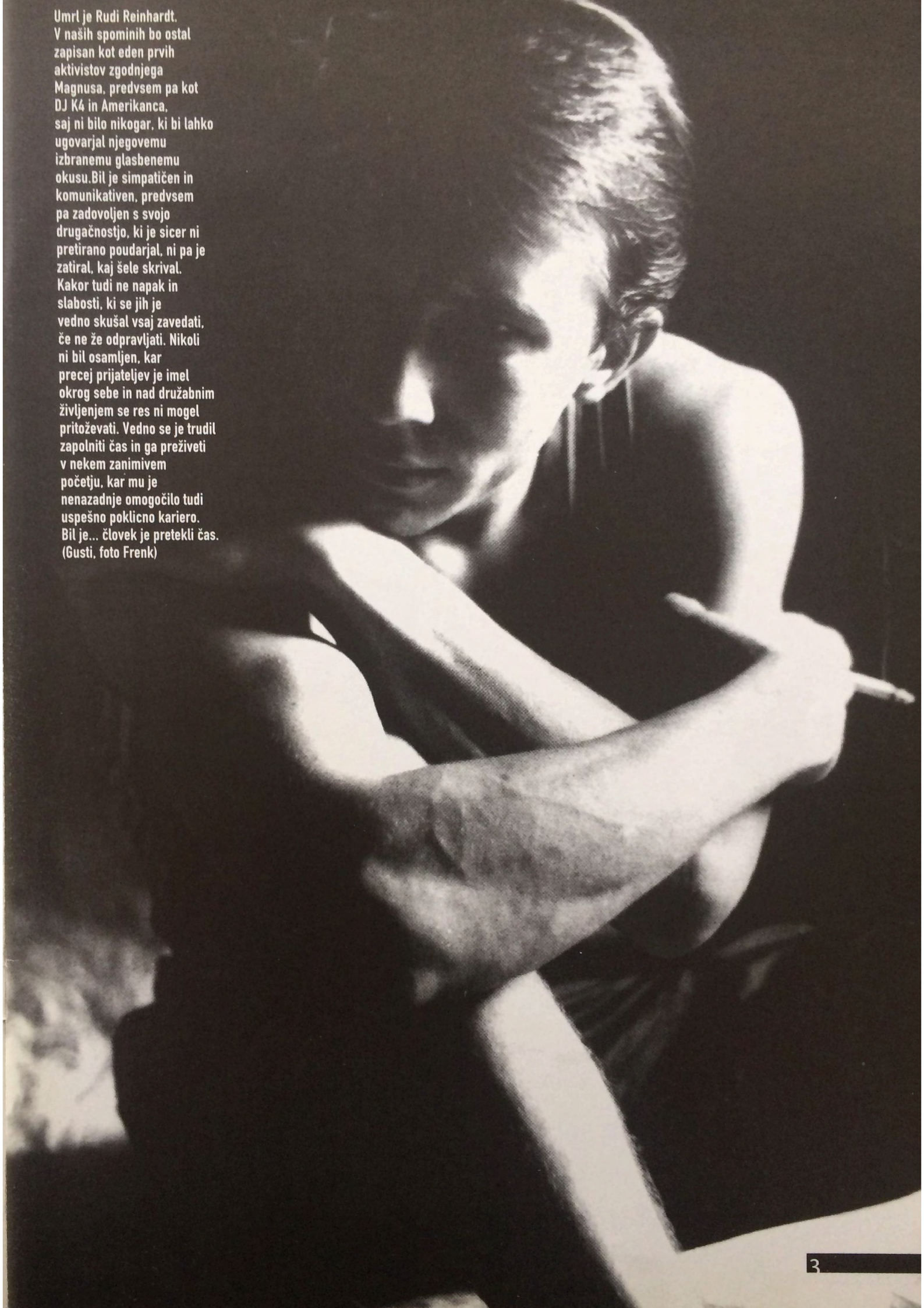
SOS telefon za ženske in otroke - žrtve nasilja: 061.97.82, 061.441.993 - je prav tako odprt za težave, stiske lezbijk

AIDS FOND - za pomoč seropozitivnim (prispevke nakažite na ŽR ŠKUCa: 50101-678-52011, s pripisom Aids fond. Hvala.)

Projekt Plus - za pomoč okuženim, obolelim ter njihovim prijateljem...

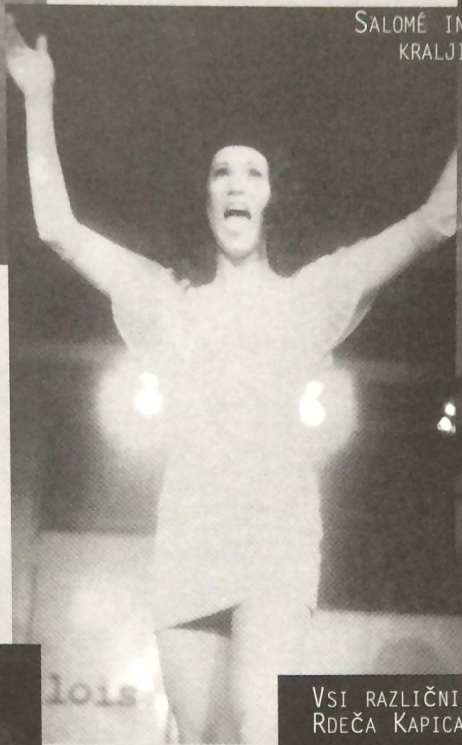
REVOLVER, revija za kulturna in politična vprašanja (revija s homoerotičnim nabojem). ISSN 1318-2668. Izhaja četrtletno. Cena posamezne številke je 500 SIT. Založnik: ŠKUC, Kersnikova 4, Ljubljana. Odgovorni urednik: Brane Mozetič. Surednica: Suzana Tratnik. Naslov uredništva: Revolver, Kersnikova 4, 61000 Ljubljana, tel.+386.61.1324.089, fax: 329.185. Design & DTP: Boštjan Lisec. Tisk: Grafična delavnica ČUK, Postojna. © Revolver, 1996. Vse pravice pridržane. Ponatis celote ali posameznih delov revije je dovoljen samo s pisanim privoljenjem založnika. Pridržujemo si pravico do objave pisem, fotografij ali člankov, prispelih na uredništvo. Mnenja avtorjev v reviji so njihova osebna in ne izražajo vselej stališč uredništva. Objava piscev, fotografov, modelov, reklamerjev ali drugih oseb in organizacij ne izpričuje njihove seksualne usmerjenosti. Prispevki v reviji niso honorirani. Po mnenju Urada za informiranje sodi revija med proizvode, za katere se plačuje 5% davek od prometa proizvodov.

Umrli je Rudi Reinhardt.
V naših spominih bo ostal
zapisan kot eden prvih
aktivistov zgodnjega
Magnusa, predvsem pa kot
DJ K4 in Amerikanca,
saj ni bilo nikogar, ki bi lahko
ugovarjal njegovemu
izbranemu glasbenemu
okusu. Bil je simpatičen in
komunikativen, predvsem
pa zadovoljen s svojo
drugačnostjo, ki je sicer ni
pretirano poudarjal, ni pa je
zatiral, kaj šele skrival.
Kakor tudi ne napak in
slabosti, ki se jih je
vedno skušal vsaj zavedati,
če ne že odpravljati. Nikoli
ni bil osamljen, kar
precej prijateljev je imel
okrog sebe in nad družabnim
življenjem se res ni mogel
pritoževati. Vedno se je trudil
zapolniti čas in ga preživeti
v nekem zanimivem
početju, kar mu je
nenazadnje omogočilo tudi
uspešno poklicno kariero.
Bil je... človek je pretekli čas.
(Gusti, foto Frenk)

NOVI FRIZERSKI SALON?
NE, HAIR-SPRAY SHOW V ROZA DISKU K4.
21.1.

SALOMÉ IN EMMANUELLA,
KRALJICI NOČI.

PUST - 1. MAJ ZA GEJE. 18.2.

VSI RAZLIČNI VSI ENAKOPRAVNI, ČAROVNICA,
RDEČA KAPICA, SS OFICIR IN TRAVESTIT...

ODKRITJE LETA,
MARTA ZORE,

V ŽIVO NA ODRU ROZA DISKA. 10.3.

ROZA DISKO
K4
NAJTOPLEJŠI
DISKO
V DRŽAVI
VSAKO NEDELJO
OD 22H
DO 4H

ZMAGOVALNA MASKA -
RAVE-O-MARSOVČEK
VRAČA UDAREC!

KARAOKE... ZVEZDA V CIVILU.

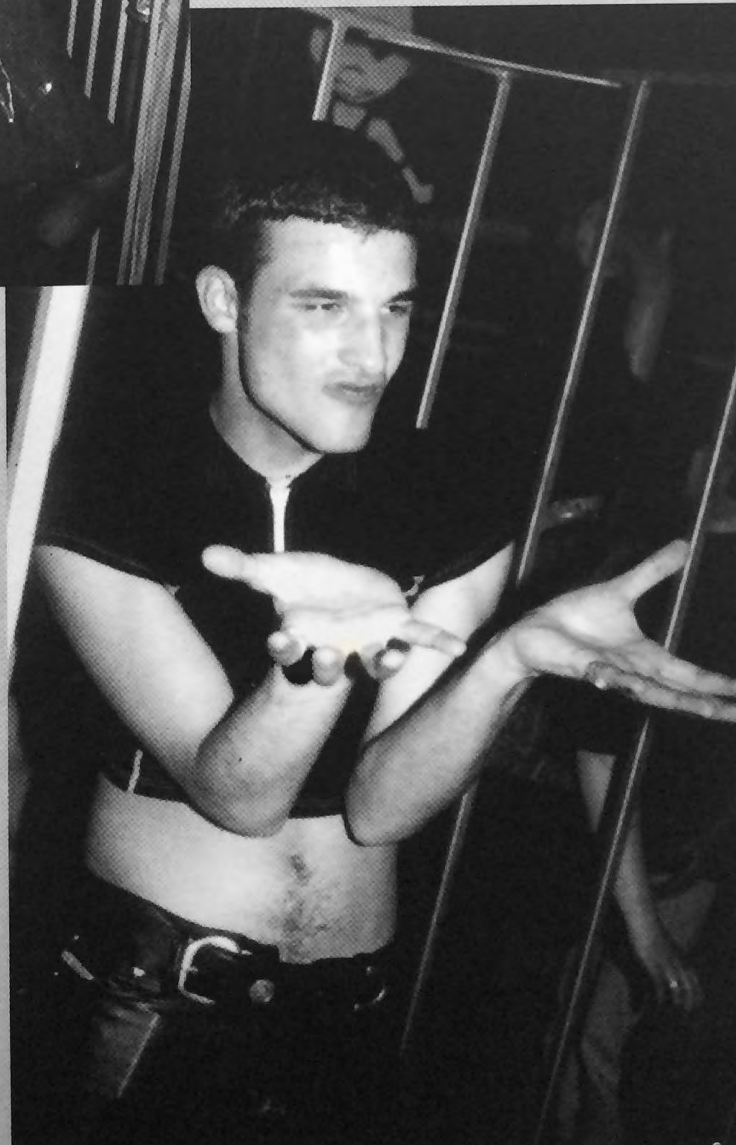

FOTO : FRENK FIDLER

Kdo je Magnus Hirschfeld?

Magnus Hirschfeld je bil nemški zdravnik in seksolog. Rodil se je leta 1868 in umrl leta 1935, sin uglednega zdravnika. Leta 1893 promovira za doktorja medicine in se po opravljeni vojaški službi in raznih potovanjih kot praktičen zdravnik najprej naseli v Magdeburgu in se nato leta 1910 preseli v Berlin-Charlottenburg.

Po daljšem bivanju v Londonu in Parizu se posveti kliničnemu študiju duševnih motenj spolnega izvora. Leta 1918 ustanovi v Berlinu Inštitut za seksologijo "Institut für Sexualwissenschaft", ki je prvi te vrste in je kmalu zaslovel po vsem svetu. Inštitut je imel dragoceno raziskovalno gradivo, seksološki muzej in biblioteko z več kot 20.000 zvezki. Leta 1933 so nacistični študentje uničili in odnesli vsa dela, listine in medicinske kartone.

Leta 1921 je Hirschfeld skupaj s Havelockom Ellisom in Augustom Forelom organiziral prvi kongres za spolno reformo. Druga takšna zborovanja so bila v Londonu leta 1929, na Dunaju leta 1930 in v Brnu 1932. Hirschfeld je napisal številna dela, med njimi *Die Homosexualität des Mannes und des Weibes* (Homoseksualnost moškega in ženske), izšla leta 1920; *Geschlechtsanomalien und Perversionen* (Spolne anomalije in perverzности), izšla leta 1938.

Kakor Forel je tudi Hirschfeld zagovarjal stališče, da si spolna higiena in spolna etika ne smeta biti navzkriž.

Hirschfeldov program za Svetovno ligo za spolno reformo obsega enajst točk; lahko bi jih na kratko povzel takole:

1. uresničenje politične in spolne enakosti med moškim in žensko;
2. osvoboditev zakona, posebno z možnostjo ločitve, izpod jarma cerkve in države, uzakonitev otroškega varstva in ustanovitev središč za spolno vzgojo;
3. nadzorovanje rojstev, temelječe na individualni odgovornosti;
4. reforma zakonov glede na splav;
5. znanstvena spolna vzgoja mladih in odraslih;
6. varstvo nezakonske matere, tako imenovanih nezakonskih otrok;
7. nadvse primerno ravnanje s takimi ljudmi, ki jih imajo za spolno abnormalne, posebej homoseksualci;
8. zatiranje prostitucije in preprečevanje spolnih bolezni;
9. dejanja zaradi spolnih motenj je treba jemati kot bolezenske pojave in ne kot hudo delstva, pregrehe in grehe;
10. kazniva so spolna dejanja, ki posegajo v pravice drugih;
11. bolj smotno zatiranje in preprečevanje spolnih bolezni;

Hirschfeldov boj je veljal člena 175 kazenskega zakonika, po katerim se s petimi leti ječe kaznuje spolni odnos med dvema moškima. Državnemu zboru je predložil pismo vlogo, ki jo je podpisalo več kot 800 oseb, med njimi najuglednejše osebnosti iz vrst književnikov, pravnikov, zdravnikov in znanstvenikov.

V zvezi s svojim inštitutom za raziskovanje spolnosti je Hirschfeld še ustanovil človekoljubni odbor, ki je izdajal letnik za spolne vmesne stopnje (v njem je bilo ogromno homoseksualne literature) *Jahrbuch für sexuelle Zwischenstufen*. Ta časopis je izhajal od leta 1899 do prve svetovne vojne vsak mesec.

Magnus Hirschfeld se je leta 1903 prvi lotil pomembnejšega statističnega zbiranja podatkov o homoseksualnosti in biseksualnosti. V ta namen se je obrnil z določenimi vprašanji na 3000 študentov v Berlinu in dobil 1756 odgovorov; prav ta vprašanja je razposlal 5721 berlinskim delavcem v plavžih in dobil prib. 40% odgovorov. Izsledki njegove ankete, ki je vzbudila ogorčenje v tisku tistega časa in zaradi katere je bil obsojen na denarno kazen dvesto mark in deset dni ječe, imajo poleg bolj obsežnih in bolj metodčnih Kinseyevih razprav le še zgodovinsko vrednost. Celo njegovi doktrinarni nazor o prirojenosti homoseksualnosti so danes sporni in docela opuščeni.

Vendar ni nobenega dvoma, da je delež Magnusa Hirschfelda pri raziskovanju spolnih "etičnih" vprašanj zelo velik, zelo upoštevanja vredno je njegovo koristno in pomembno delo s stališča človečnosti.

Njegovi učenci so po njegovi smrti l. 1935 povzeli njegov prispevek k seksološki znanosti v teh točkah:

1. odkril je, da imata količnika in porazdelitev spolnih hormonov odločujoč vpliv na spolno osebnost;
2. dokazal je, da imajo vse spolne motnje vpliv psihološkega razvoja;
3. uporabljal je odkritja psihoanalize pri zdravljenju fizioloških spolnih anomalij;

Glede na to, kar je Magnus Hirschfeld dosegel tako za geje, kot za za ostale ljudi, smo mu lahko samo hvaležni.

Damjan Levec - Imperatrice

Slovenska gejevska scena

Z majhnostjo je čisto razumljivo, da imamo tudi temu primerno malo mest, kjer se geji bolj množično zbirajo, oziroma kjer dobiš fanta za intimno srečanje.

Našel bom samo tista mesta, kjer se tedensko obrne več kot 5 fantov.

Če začnemo proti zahodu, je treba poudariti, da se na Primorskem, po zaprtju edinega gejevskega lokala v Piranu, ne dogaja čisto nič. Z malo sreče boste mogoče koga spoznali na nudistični plaži v Fiesi, vendar absolutno samo poleti.

Za Primorje je še najbolj dostopna plaža v Sistiani in zgornje parkirišče v Sistiani, ki je celo leto dobro obiskano. Imate pa možnost oditi v diskoteko v Udinah ali pa v savne in diskoteke v Padovi.

Gorenjci in Dolenjci se ravno tako ne morejo pohvaliti s kakšno pridobitvijo, če pa pogledamo proti Štajerski, je stanje malo boljše.

V Mariboru se, poleg v že dolgo poznanem lokalu na avtobusni postaji Stopu, dogajajo stvari tudi v parku (Pri treh ribnikih), dobili pa smo tudi informacijo o nekem novem lokalu - Galeriji, vendar sočne podrobnosti še niso prispale k nam v Ljubljano, kar je razvidno tudi iz tega, da konec tedna ni kakšnih velikih migracij iz Ljubljane v Maribor.

Če se že odpravite na mariborski konec, absolutno ne smete pozabiti potnega lista ali osebne izkaznice, kajti obiskati morate diskoteko Bang v bližnjem Gradzu.

Celje se ponša s svojim parkom in avtobusno postajo, kjer se občasno dogajajo kar zanimive stvari.

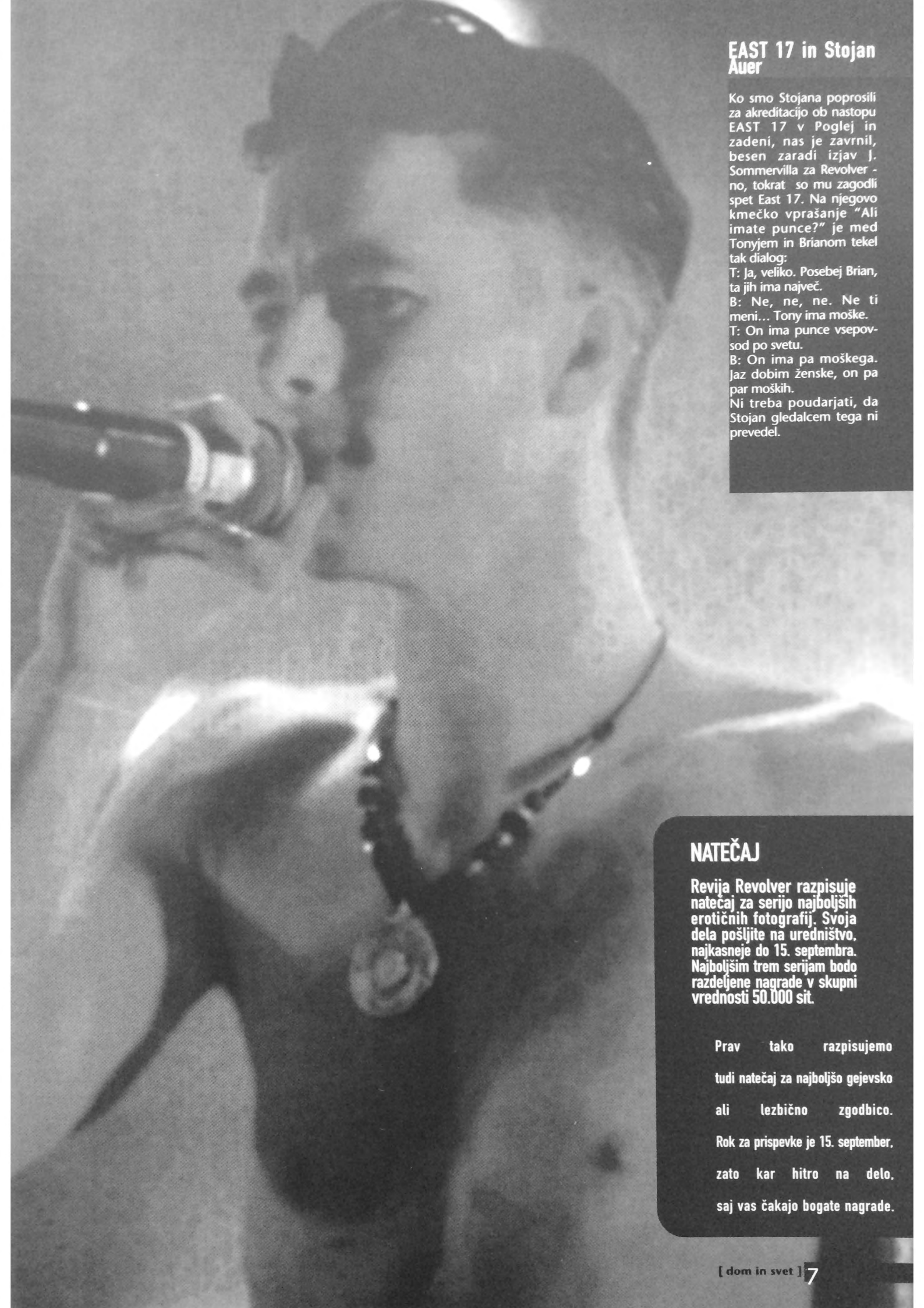
Tako, ostane nam samo še bela Ljubljana. Tu je izbira mest, ki jih lahko obiščete, zelo različna in prilagojena vašemu namenu.

Če pogledamo najprej beznice, so to wc-ji nad halo Tivoli, tisti wc pri Maxiju in seveda na železniški postaji. Od zbirališč v naravi je treba omeniti sprehajališče ob reki Savi, parkirišče pod halo Tivoli in seveda park za bencinsko postajo.

Metelkova je trenutno zaradi obnove zaprta, vendar se njeno ponovno odprtje približuje z naglico. V teh dneh vam ostane samo nedeljski K4, velika večina klientele z Metelkove pa je trenutno na ogled v Mestni galeriji, predvsem ob petkovih in sobotnih večerih.

Mislím, da je to skoraj vse, kar je razen nekaterih komercialnih telefonskih linij vredno omenbe. V primeru, da sem spustil kakšno obljudeno mesto, pa mi to takoj sporočite, tako da bo to objavljeno že v naslednji številki Revolverja.

Natančnejše informacije vam bodo skušali posredovati naši prostovoljci na info telefonu. Ali pa se bom potrudil in v naslednjih številkah natančno opisal vsak zgoraj našeti prostor.

EAST 17 in Stojan Auer

Ko smo Stojana poprosili za akreditacijo ob nastopu EAST 17 v Poglej in zadeni, nas je zavrnil, besen zaradi izjav J. Sommervilla za Revolver - no, tokrat so mu zagodli spet East 17. Na njegovo kmečko vprašanje "Ali imate punce?" je med Tonyjem in Brianom tekkel tak dialog:

T: Ja, veliko. Posebej Brian, ta jih ima največ.

B: Ne, ne, ne. Ne ti meni... Tony ima moške.

T: On ima punce vsepovsod po svetu.

B: On ima pa moškega. Jaz dobim ženske, on pa par moških.

Ni treba poudarjati, da Stojan gledalcem tega ni prevedel.

NATEČAJ

Revija Revolver razpisuje natečaj za serijo najboljših erotičnih fotografij. Svoja dela pošljite na uredništvo, najkasneje do 15. septembra. Najboljšim trem serijam bodo razdeljene nagrade v skupni vrednosti 50.000 sit.

Prav tako razpisujemo

tudi natečaj za najboljšo gejevsko

ali lezbično zgodnico.

Rok za prispevke je 15. september.

zato kar hitro na delo,

saj vas čakajo bogate nagrade.

HVALA ZA VSE, PRISCILLA

Film *To Wong Foo, Thanks For Everything, Judy Newmar*, je pravzaprav neposrečeni holywoodski plagiat avstralskega filma *Priscilla - Kraljica puščave*.

Režirala ga je **Beeban Kidron**, ki se je že precej bolj izkazala z nadaljevanke *Pomaranče niso edini sadeži*.

Na lepotnem tekmovanju "drag queen-ov", ki ga je vodil sam **Ru Paul**, si zmago razdelita Noxeema Jackson (igra jo **Wesley Snipes**) ter Vida Boheme (**Patrick Swayzee**). Nagrado, potovanje na lepотно tekmovanje v Hollywood, si iz usmiljenja razdelita z ubogo Chichi Rodriguez (**John Leguizamo**), ki ji nikoli ne uspe zmagati. Ker je še zelo mlada in neizkušena, starejšim "damam" na poti povzroči precej preglavic in skrbi. Letalsko vozovnico sta zamenjali za staro limuzino (ki by the way ni ne avtobus ne Priscilla), s katero naj bi se jim na poti po ameriški "divjini" po naših pričakovanjih obetalo mnogo zanimivih dogodivščin, ki pa se kar niso hotele zgoditi. Vida in Noxeema sta se izkazali le s poučevanjem mlade Chichi, kateri sta dajali mnogo lekcij o obnašanju "kraljic preobleke", ki jih žal tudi sami nista ravno povsem obvladali. Ko jih je na primer v divjini sredi noči ustavil policaj, ga je ob njegovem nadlegovanju Vida močno mahnila; in pri tem izgubila čevljiček. Cel film se na nek način spremeni v obsesivno iskanje lastnice tega solenčka in skrivanje storilk pred policajem (aluziji na Pepelko se tu kar ni bilo mogoče izogniti). Na poti so nam postregle tudi z definicijami transvestitov, transseksualcev in kraljic preobleke ter razlikovanjem med njimi, čeprav bi prav njih težko opredelili s kakšno od naštetih kategorij.

Ko se jim je pokvaril avto, so se ustavile v zabačenem mestecu sredi prerije, kjer so ob čakanju na popravilo dočakale njegovo gostoljubje in se vživele v običaje prebivalcev. Pri tem so se seveda morale pretvarjati za skupino uspešnih poslovnih žensk. S svojimi pojavami so navdušile predvsem ženski del vaše populacije. Moškega so morale civilizirati, mu pokazati, kako se ravna z ženskami. Čeprav za ceno sile, ki je v vsakdanjem svetu tistih treh kategorij verjetno odsotna, pri teh filmskih likih pa neverjetno pogosta praksa. Tako so se trije preoblečeni moški izkazali za odrasle ženske v nasilnem svetu moških, si ga priredile in podredile in načinu emancipacije tu pač ni bilo para. Vida Boheme je postal(a) najboljša prijatelj(ica) pretepani ženi mehanika, njihovi gostiteljci; Noxeema prisrcni onemeli starki, ki ji je razvezala jezik z obnavljanjem zlatih časov Hollywooda, Chichi pa se je edina zaljubila v prikupnega mladeniča, ki ga je prepuščala zaljubljeni najstnici. V zahvalo za njihovo "dobroto" so jim vaščani nudili zaščito pred policajem, ki jih je hotel aretirati, in se osvobodene zakona (z moralno pohvalo) in s popravljenim avtom lahko končno odpravile v Hollywood, kjer na lepotnem tekmovanju zmaga pritiče tudi Chichi. Tudi v pravljicah postane izmišljeno bolj verjetno, kot v verjetnem pravljica. In kot da če hočemo videti srečen konec, moramo zanj prav za trenutek pogledati v Hollywood - in tam zmagati.

Salomé pa ni bilo treba v Hollywood. Potem ko se je že proslavila na roza sceni

in drugod, je veličastno pospremila premiero filma *Hvala za vse* v prostorih kina Vič. Zbrano množico je po projekciji navduševala z imitiranjem hitov **Alke Vuice** in **Helene Blagne**.... in zmagala!

bojan
foto: Dan Schmeltzer

OBVEZNIK Z BOLNIM LJUBIMCEM

Francoska vojska je nekega vojaškega obveznika začasno oprostila služenja (zaenkrat še) obveznega vojaškega roka, ker je moral skrbeti za bolnega ljubimca.

Vojska je najprej zavrnila prošnjo 22-letnega Oliverja, vendar si je premislila, ko so se nanjo spravili mediji in ko je njegov ljubimec, 26-letni Herve, zagrozil, da bo nehal jemati zdravila.

AI PROTI TASMANIJI

Amnesty International zahteva od avstralske države Tasmanije, da opusti načrte, da bi kaznen za gej seks dvignili na 25 let zapora (sedaj 21 let).

"Nezaslišano je, da bi nekdo lahko dobil 25 let zapora samo zato, ker ravna v skladu s svojo spolno usmerjenostjo," pravi Amnesty.

Tasmanija je edina avstralska država, ki prepoveduje sporazumne spolne odnose med geji. Zaradi tega je marca 1994 Komite OZN za človekove pravice razsodil, da Avstralija krši Mednarodno pogodbo o državljanskih in političnih pravicah. V odgovor na to je avstralski zvezni parlament sprejel zakon, ki zagotavlja seksualno zasebnost, in na katerega se Tasmanija očitno poživlja.

NOVICA ZA LICEMERCE

Za vse licemerce, ki so trdili, da je aids božji odgovor ali odgovor matere narave na homoseksualnost: najnovejše številke Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) kažejo drugače.

8 odstotkov od 4,5 milijona obolelih za aidsom in od 18 milijonov HIV pozitivnih odraslih je homoseksualcev. Najmanj primerov aidsa je še vedno med lesbijkami.

Velika večina se je inficirala s spolnimi odnosi. WHO predvideva, da bo do leta 2000 število okuženih doseglo 30 do 40 milijonov.

SPOLNA VZGOJA PO VATIKANSKO

Ste dober katolik in želite vzgojiti svoje otroke, kot to priporoča papež? Kupite si 60-stranski priročnik, ki ga je izdal vatikanski Svet za družino. Med drugim boste zvedeli:

- * Starši morajo nasprotovati promociji tako imenovanega "varnega seksa" ali "varnejšega seksa", ki je nevaren in nemoralen in ki temelji na iluzorni teoriji, da kondom predstavlja zadostno zaščito pred aidsom. Starši morajo vztrajati na abstinenci neporočenih in na zvestobi poročenih kot edinem pravilnem in zanesljivem načinu za preprečevanje okužbe.

- * Samozadovoljevanje je resna motnja, značilna za nezrele ljudi, za katero ni nikakršnega moralnega opravičila.

- * Homoseksualnost nasprotuje zakonu narave. S predpubertetniki se ne sme debatirati o homoseksualnosti, kasneje pa morda le s pomočjo strokovnjaka.

ZLOČIN IZ STRASTI

Med vojno je bila sedaj 84-letna Lilly Wust dobra žena nacista, ki je izpolnjevala svojo dolžnost - za rajh je delala sinove. Leta 1942, ko je bil mož v vojski, se je zaljubila v Felice Schrader, židovsko lezbijko. To je bil začetek kratkega, toda ekstatičnega razmerja, ki je imelo vse elemente melodrame: močno in prepovedano ljubezen, katero je uničilo izdajstvo.

Da bi preživel vedno močnejše preganjanje Židov, je Felice zaigrala samomor in postala "podmornica" - Žid, ki se skriva pred nacisti v nevarnem podzemlju. Z obleke je strgala rumeno zvezdo in poskušala živeti kot "Arijka".

Lilly jo je vzela domov, kjer sta imeli intenzivno seksualno ljubzensko razmerje, ki je bilo dvakrat ilegalno in prežeto z nevarnostjo.

Ni trajalo dolgo. Felice so našli s pomočjo židovskih ovaduhov in jo poslali v koncentracijsko taborišče. Lilly jo je poskušala poiskati, a brez uspeha. Felice je verjetno umrla v delovnem taborišču.

Lilly je poiskala še tri židovske lezbične "podmornice" in jih skrivala na svojem domu do konca vojne. Kasneje je dobila priznanje nemške vlade in bila imenovana za heroja.

ILGA BREZ POKROVITELJA

ILGA, mednarodna asociacija lezbičnih in gej organizacij, je izgubila enega od največjih pokroviteljev. Kanadski Pink Triangle Press je izstopil iz organizacije kot odgovor na ilgino zahtevo, da članice organizacije podpisajo "potrdilo", da ne odobravajo pedofilije.

Ameriški homofobi so leta 1994 dosegli, da je bila ILGA suspendirana kot članica ECOSOC, organa OZN, ker so ugotovili, da so članice asociacije tudi pedofilske organizacije. ILGA je te članice sicer izključila, vendar to ni zadoščalo. ECOSOC je zahteval, da ILGA dokaže, da nobena od njenih članic ne odobrava pedofilije.

Pink Triangle Press ne odobrava ilgine pokornosti ECOSOCu, iskanja heretikov in kaznovanja grešnikov.

FRANCOSKI ŠKOFI ODOBRAVAJO KONDOME

Francoska škofovska konferenca odobrava kondome kot sredstvo za preprečevanje okužbe z virusom HIV. "Veliko sposobnih zdravnikov pravi, da je kondom edino sredstvo za preprečevanje okužbe s HIVom. Kondomi so potrebni, ko se nekdo že odloči za spolno aktivnost in se mora zaščititi pred resnim tveganjem."

Vatikan še ni komentiral odločitve.

MÜNCHEN

"Roza lista", nemška gej in lezbična stranka, je na zadnjih volitvah dobila en sedež v münchenskem mestnem svetu. Večino v parlamentu je dobila CSU (krščanski demokrati), ki se je v kampanji osredotočila na "čiščenje" nezaželenih skupin (gejev, lezbijk, beguncev iz bivše Jugoslavije itd.) iz mesta, tudi s čisto konkretnimi ukrepi: zaprli so lezbični center in gej savno, pogosto "naročajo" racije po gej barih, med katerimi policija ponizuje goste,...

Igralci NBA lige smo dovolj pametni, da vemo, da dobiš virus z nevarnim seksom, na igrišču za košarko pa ne nameravamo nevarno seksati.

Odgovor košarkarja na vprašanje, če ga skrbi vrnitev Magic Johnsona, ki je pustil košarko leta 1991, ko je ugotovil, da je HIV pozitiven.

Vsi dobri najstniki, slecite se.

Sporočilo, ki ga je našla ameriška krščanska organizacija v Disneyevi risanki Aladdin. Pred tem so v Disneyevem Levjem kralju opazili oblačke dima, v katerih je pisalo "sex".

Mislím, da Cary Grant ni bil niti homoseksualec niti biseksualec. Le tiste orgije so ga malo prevzele.

Idioti kandidat za predsednika ZDA Bob Dornan (Republikanska stranka)

O moj bog, o moj bog, o moj bog. Nisem lezbijka. Ko bi vsaj nehali govoriti to. Imam hčerko, za božjo voljo. Kaj hočejo s tem? Pišejo to sranje in nekega dne bom morala govoriti s hčerko. Prosim, tako besna sem zdaj, oprostite.

Whitney Houston

Nič nimam proti heteroseksualcem, dokler se v javnosti vedejo kot pedri.

Napis na majici, katero je med intervjujem nosil ameriški košarkar Dennis Rodman

Ta otrok mora imeti možnost, da živi v nelezbičnem svetu.

Sodba, v kateri sodnik iz Floride Joseph Tarbuck dodeljuje skrbniške pravice nad 11 letno deklico očetu, obsojenemu morilcu, ki je 9 let preživel v zaporu zaradi umora svoje bivše žene. Mama je namreč lezbijka.

Če se odločate med Ptičjo kletko in Teksaškim obrezovanjem z motorno žago, potem si oglejte nas. Ljudje brez pomislekov odpeljejo svoje 12-letne otroke gledat filme z mesarjenjem, ko pa ormeniš ta film, pa rečejo: "Ali so homoseksualni? O dobri bog. Gledal bi tudi zombije, ampak svojih otrok pa res ne bom peljal gledat transvestitov."

Robin Williams, zvezda novega filma Ptičja kletka (The Birdcage, remake Kletke norcev)

Socialisti, Goveji klub, NLP klub, Španski klub, Ključni klub, Klub Indijancev, Klub za človekove pravice, Klub Norost, Mladi demokraciji, Klub za bowling, Filmski kritiki, Društvo mladih pesnikov, Etnična zveza, Klub klobuk za moške in ženske, Ambasadorji reggaeja, Napredek španskih študentov, Sabotaža, Frizbi organizacija, Mesni klub, Klub za Simpsonove, Smučarji in boarderji, Klub za Zvezdne steze, Klub bilderjev, Klub za okolje, Klub za sabljanje, Klub za funky ples, Klub za igranje, NJEGOV klub (Klub za študije svetega pisma), Mednarodni klub, Latinski Pride klub, Multikulturni klub, Klub za paintball, Polinezijski klub, Študenti proti vožnji v alkoholiziranem stanju, Orientali študenti, Mladi republikanci.

Srednješolski klubi, ki jih je šolski odbor v Salt Lake Cityju (ZDA) prepovedal, potem ko so ugotovili, da je to edini način, da lahko zakonito prepovejo novoustanovljeni klub za geje in lezbijke.

AVSTRIJA

Nasi severni sosedje so polno zaposleni.

Reforma avstrijskih zakonov, ki omejujejo pravice gejev in lezbijk, je preložena. Za preložitve so glasovale (presenečenje, presenečenje!) desne stranke v avstrijskem parlamentu, ker predvolilni čas baje ni primeren za takšne odločitve.

V 209. členu avstrijskega kazenskega zakonika je zapisana diskriminatorna sporazumna starost (18 let za geje, 14 let za heteroseksualce in lezbijke). Zagrožena kazen je od 6 mesecev do 5 let, na leto obravnavajo okrog 60 primerov, trenutno pa je preko 25 moških v zaporu zaradi kršenja tega člena.

220. člen prepoveduje javno odobravanje homoseksualnosti in je pogosto v uporabi, ko je "treba" zaseči material za preventivo pred aidsom. Zagrožena je kazen do 6 mesecev zapora.

Zaporna kazen do 6 mesecev zapora je v 221. členu predvidena za vsakogar, ki ustanovi, je član, ali išče nove člane za organizacijo, katere cilj je promocija homoseksualnosti in ki lahko vznemiri javnost. Gej in lezbične organizacije so pogosto ovadene zaradi kršenja tega člena, vendar tožilstvo dolgo ni ukrepalo. Šele sedaj, ko so lezbijke in geji povečali pritisk, je začelo pisati obtožnice. Obtoženi so: člani Avstrijske asociacije gej in lezbičnih organizacij (OeLSF), člani Homoseksualne iniciative (HOSF), uradniki ministrstva za družino, ker so dajali podporo OeLSF in predsednica Liberalne stranke Heide Schmidt, ker se je javno zavzemala za pravice lezbijk in gejev.

Avstrijske lezbijke in geji bodo pozvali k mednarodnemu bojkotu avstrijskega blaga in turizma, če parlament spornih členov ne bo preklical do aprila.

Državni parlament pa ni edini, ki povzroča težave. Župan Dornbirna poskuša prepovedati letni kongres avstrijske asociacije gej in lezbičnih organizacij, ker "kongres skupin z visokim tveganjem za aids, kot so na primer tudi narkomani, ne bi smel biti dovoljen." (Se spominjate "prepovedanega" Magnusovega festivala 1987 in "razlogov" za prepoved?) Licemerca so gej in lezbične organizacije že okrcale, privoščili pa so si ga tudi liberalci, socialisti in zeleni. (Več informacij na <http://www.oeh.unilinz.ac.at/protest.html>)

Ena od oblik pritiska na javnost in zakonodajalce bo tudi prva avstrijska gej pride parada, ki se bo zgodila 29. junija na Dunaju, v letu, ko Avstriji slavijo tisočletnico prve omenbe imena Avstrija. Organizatorji pričakujejo mednarodno podporo.

Prizor iz predstave dveh iger v disku Why not na Dunaju, foto: A.Gayton

POROKE

Islandska vlada je v parlament poslala predlog zakona o registriranih partnerstvih, ki se od danskega, norveškega in švedskega razlikuje po tem, da je partnerjema po "poroki" dovoljeno skupno skrbništvo nad otroci. Beseda naj bi meso postala 1. julija 1996.

Svet province Pisa je sprejel sklep, da predlaga italijanskemu parlamentu, da sprejme zakon za istospolne poroke in da predlaga mestnim svetom province, da registrirajo istospolna partnerstva, dokler ne bo sprejet zakon.

600 švicarskih gejev in lezbijk se je spravilo nad zvezni parlament v Bernu, ker je le-ta celo leto ignoriral njihovo peticijo s 85.000 podpisi, ki je zahtevala enakost za istospolne pare.

Havajski senat je sprejel zakon o registriranih partnerstvih, kongres pa ustavno dopolnilo, ki prepoveduje istospolne poroke. Poznavalci menijo, da bo havajsko sodišče razsodilo, da možnost poroke ne more biti odprta le heteroseksualnim parom, zato zakon in ustavno dopolnilo ne bosta dolgo živel.

Na Finskem poskušajo gej in lezbične organizacije spraviti v proceduro zakon o registriranih partnerstvih, vendar je mnenje ministrskega sveta negativno.

Dve novozelandski lezbijki sta tožili državo, ker zahtevata dovoljenje za poroko. Zakon namreč nikjer ne določa, da morata biti partnerja nasprotnih spolov. Tožba tudi obtožuje vlado, da krši prepoved diskriminacije zaradi spolne usmerjenosti.

Na Nizozemskem pa bo verjetno kmalu možna čisto prava poroka za lezbijke in geje, ker vse tri koalicijske stranke podpirajo idejo.

Zupan San Francisca je na množični poroki skoraj 200 parov lezbijk in gejev proglasil za ženo in ženo oziroma moža in moža. "Poroka" ne nosi s seboj nobenih pravnih posledic, papež pa je županovo dejanje že opljuval in pozval volilce, naj ne volijo kandidatov, ki podpirajo homoseksualne zveze.

TRINAJSTI CANDLELIGHT

Že trinajsti Candlelight, spominska slovesnost za tiste, ki so umrli za aidsom, in za mobilizacijo, se bo zgodil 19. maja. Tani je med 250 mesti iz 47 držav sodelovala tudi Ljubljana.

CENZURA NA INTERNETU

S cenzuro je začel verjetno največji komercialni servis na Internetu, *Compuserve*, kateremu je nemški javni tožilec baje grozil s kazenskimi pregoni, če ne odstrani vseh eksplicitnih seksualnih (pornografskih) tematskih področij. *Compuserve* je grožnjo vzel preresno in poleg pornografskih odstranil tudi vsa tematska področja v zvezi z geji in lezbijkami (npr. skupina za pomoč mladim gejem in lezbijkam, homoseksualna politika,...). Nemški javni tožilec je kasneje demantiral *Compuserve*ovo pojasnilo - baje ni nikoli zagrozil s tožbami.

Kmalu potem so v ZDA sprejeli zakon, ki uvaja kazensko odgovornost za ponudnike Internetovih storitev, če omogočijo pretok "obsčenega materiala" preko svojih računalnikov.

V Nemčiji je Kölnska univerza zaprla gej in lezbično stran na servisu WWW, vendar so je kasneje opravčila, da je homoseksualnost enačila s pornografijo in dovolila ponovno postavitev strani.

Prav tako je morala svoje strani umakniti organizacija ILGA Portugal, ki je že poiskala nadomestni računalnik.

LABELLAS - lezbična glasbena revija z Dunaja

Labellas je lezbična glasbena skupina, ki je nastala iz Teatra žensk za ženske (*Theater von Frauen für Frauen*). Prvič so nastopile decembra 1992. Od tedanjih Labellas sta ostali Birgit Liedke in Annette Schneider, lani pa sta se jima pridružili še Doris Hauberger in Helga Pankratz.

Za prvi decembrski nastop (1995) v tej postavi so se članice intenzivno pripravljale in naredile več priredb šansonov in šlagerjev 50-ih, 60-ih in 70-ih let. Trije nastopi na Dunaju so pomenili izjemen dogodek za lezbično (in gej) sceno: veliko humorja in satire tako na račun lezbične/gej scene kot tudi vsakdanje in politične situacije v Avstriji. Same so se napovedale kot *Labellas in concert: Dein is mein ganzer Schmerz*. Show so razdelile na dva dela. V prvi temi se ukvarjajo predvsem z ljubeznijo, ljubosumnostjo, ločitvijo partnerjev. Tisti, ki so si jih ogledali, pravijo, da imajo punce izjemen čut za ravnotežje med ironijo, satiro in realnostjo, kar pomeni, da so se povsem izognile kiču. Kot vselezbilna skupina pa so tudi ženska varianta dunajske gej show skupine *HOSIsters*.

Kot rečeno, Labellas so odlična satira na gej/lezbični lajt, ki pa je zal v Ljubljani, v našem Roza disku, ne bomo videli. Čeprav se rade povabijo, pa zaradi jezikovnih (ne le nemščina, temveč oblika dunajskega dialekta) in tematskih (domaća situacija v Avstriji) pregrad menijo, da zaenkrat še niso primerne za izvoz. Pa nastejmo vsaj nekaj imen njihovih stikov - ze ti so dovolj zgovorni. V prvem delu zapojejo in zaigrajo: Hallo, sag ich (melodija Something stupid), Hetera (Che Sara), Pampadadldi (magic Moments) ..., v drugem delu pa: Die Leila (Delilah), Am Graben (On Broadway), Copa Cagrana (Gipsy Kings), Go away (Ne me quite pas) ...

S. T.

foto: Jana Cejpek

NAJBOLJ ZAŽELJENI MOŠKI

Axel (Til Schweiger) ima vse: izklesano brado, močno čeljust, globoke modre oči in telo, katerega so naredili bogovi. Je najbolj zaželeni moški, glavni karakter filma *Sonkeja Wortmanna*. Axel je površinsko bitje s prijetno osebnostjo in povprečnimi možgani.

Pod sijajem se skriva moški, ki drsi skozi življenje, jemlje kar si želi in nikoli ne plača svojega ali tujega zapitka. Njegovo dekle ga zapusti, ko ga zasači med onegavljenjem z drugo žensko na straniscu. Izzene ga iz skupnega stanovanja, on pa se odpravi iskat poslastico, v kateri bi preživel noč. Vrata se mu zapirajo pred nosom in z balkonov letijo nanj ostre stvari. Toliko o njegovih starih razmerjih.

Moški in ženske se zaljubljajo v Axla na prvi pogled, vendar prej ko slej ugotovijo, kakšen prevarant je. Njegovo iskanje prenočišča ga privede do skupine moških za dvigovanje samozvesti, ki jo vodi njegov prijatelj. "Dokaz A" skupine in pogosta tema pogovorov je Walter (Rufus Beck), suhljat gej, ker je tam in ker drugi želijo zvedeti več o homoseksualnosti. Walter se zaradi Axla začne sliniti.

Film je histeričen, še posebej, ko se Axel začne gibati po gej svetu z Walterjem in njegovimi prijatelji. Osebe niso nikoli parodije samih sebe - čeprav se včasih vzamejo preresno - in režiser vedno vzdržuje njihovo humanost. Axel odkrije svet brez žensk, ki bi ga spravljale v skušnjava. Le pije, dokler ni pijan, in na koncu oslane sam.

Tudi kadar je pijan, noče k Walterju domov, ne glede na to, kako mačo hoče biti, in prespi na tleh neznega in večno trpečega Norberta (Joachim Krol). Walter je sicer jezen, vendar Axel Norbertu ne dovoli nič več, kot da mu plača zapitek, mu uredi službo in mu posodi stanovanje za srečanje s prijateljico. Norbert lahko tako kot vsi ostali geji gleda, dotikati pa se ne sme.

Film je osvežujoč kot natančen in zabaven portret gejevske barske in družabne scene. Včasih gredo Walter, Norbert in prijatelji v gej bar, včasih pa le v kino. V filmu je heteroseksualni Axel mišičasti čedni dečko, medtem ko so ostali povprečnega izgleda, in Axel je tisti, ki je na koncu bedak in žrtev.

Najbolj zaželeni moški je redek primerek nemškega humorja, v katerem se da uživati tudi izven domačega okolja, s scenami, na katere bi bili ponosni tudi bratje Marx.

ŽENSKES IN AIDS

Večina HIV pozitivnih žensk v Angliji se je okužila s heteroseksualnimi spolnimi odnosi. Raziskovalka Robin Gorna meni, da so ženske pogosto v slabšem položaju pri sprejemanju odločitev, kot je npr. moč, da vztrajajo, da partnerji uporabljajo kondome ali prakticirajo monogamijo. Angleška raziskava je ugotovila, da je kar 76% okuženih žensk verjelo, da živi v monogamnem razmerju.

LORD LEIGHTON

Po stoletju pozabe so ponovno prisla v ospredje dela viktorijanskega umetnika Lorda Leightona. Bil je "steber družbe", uspešen in nadarjen, z mestom in družbi. Zanj je značilen natančen stil slikanja in izbira mitov in religioznih motivov.

Bil je samec in spoprijateljil se je z mnogimi mladimi umetniki. Pisma Leightonovega dolgo letnega prijatelja Grevilla pričajo o intimnosti njunega razmerja, ki je trajalo do Grevillove smrti leta 1872. Modernim očem njegovo delo namiguje o njegovih seksualnih interesih, kajti njegove ženske figure so pogosto zapeljive in darežljive, pa vendar nikoli nimajo toliko moči in značaja kot upodobitve moških.

TEŽAVE Z IMIGRACIJO

Švedska organizacija za pravice gejev in lezbijk RFSL je protestirala proti odločitvi imigracijskega urada, da ne odobri azila iranskemu geju. Le-ta je za azil zaprosil potem, ko so ga na Švedsko poklicali starši in mu povedali, da jih je obiskala policija in da je preiskala njihovo sobo. Našli so videokaseto z dvema pedroma, ki pripovedujeta stose o Homeiniju in Islamu, zbirko proti-islam-skih pesmi in fotografijo, na kateri je gol neso-jeni azilant z bivšim ljubimcem. Ob odhodu so policaji povedali staršem, da bodo njihovega sina usmrtili tako, kot so že njegovega ljubimca.

Švedski imigracijski urad ne dvomi, da je Iranec gej, dvomi pa v kredibilnost njegove izjave. Pritisk na urad pa bo po vsej verjetnosti velik, ker lani ni odobril azila nekemu drugemu iranskemu geju, ki so ga takoj ob prihodu v Iran aretirali in ga kasneje usmrtili.

Medtem pa je kanadski imigracijski urad sprejel sklep, da geji iz Alžirije, Kolumbije in Rusije lahko pospešijo postopek za odobritev azila zaradi nasilnega protigejevskega vzdušja v teh državah.

V Kolumbiji so se na pedre spravili gverilci, vord smrti, paravojaške skupine, preprodajaki drog in mafija. Alžirce napada policija, vojska, obveščevalna služba in nekaj fundamentalističnih islamskih gibanj, v Rusiji pa je nevarna matija desničarske skupine in policija, pro-jasnjuje urad.

NI JAKSE - NAJATRAKTIVNEJŠI RAZSTAVEK

[intervju]

RAZSTAVLJE

MARKO

Nikoli ne bom pozabila tistih prastarih preperelih bombaznih rož spodnjih hlač do kolen, verjetno kakšne stare mamce, ki jih je staknil na podstrehi bajte v Jeršičah (imeli smo jo v najemu 1990. in 1991. leta). Cel julij 1991 je delal kot obseden na dvorišču, zunaj, na soncu. Bil je čisto opecen. Sploh ni slikal, "slike" je zbijal iz desk, ultrapasa in cunj. Iz teh nemogočih gat je izrezoval različno velike kroge, jih oblikoval v cvetove vrtnic in nabijal na pokrov krste. Grozljiv je bil ta pokrov, jasno, ampak kaj naj rečem sele za hlače: pod nekatere luknje je našil bele čipke in potem jih je nosil celo poletje. Rekla sem si: "Zdaj pa vem, da sem rodila norca," in vsakič, ko sem ga pogledala, tako zavzetega, opečenega in roža, v luknjah, sem jokala od smeha. Ne, tega poletja ne bom zlepa pozabila. - BINCA JAKŠE

Ne, to ni bila razstava kot vsaka druga. Njen avtor je bil namreč Marko Jakše. Zato tudi ni bilo nobenega odvečnega teatra, ko se je odvijala v Umetnostni galeriji. Ko sem se vzpenjal po stopnicah, se je umetniški direktor mariborske Drame ze poslavljaj. Dogajanje se je osredotočilo zgolj na umetnika, ki s svojo navzočnostjo, nenavadno pojavnostjo in drugačnostjo, norostjo v najbolj zlahtnem pomenu besede, poskrbi vsaj za tolika življenja, kot ga pozneje, v trenutkih intimne, apazimo, zaznamo, doživimo in občutimo na njegovih slikah. Morda zato tudi ni čudno, da se ni trlo sivih "eminenc" kulturn(isk)e srenje. Iniciacijski obred; spoznava se. Spontan in neposreden je, v hipu razbremeni moje živčevje. Ugotoviva, da oba ziviva na "kmetiji". Res pa je, da se to njemu sploh ne pozna. Če bi bil filmska diva, ta "grdi romantik" ne bi bil prisiljen skrivati let, ker je preprosto lepoteč. Tu ni pomoči, preveč za moje oči. In za moja ušesa. (Markova pripomba: Gusti, nikar se, no, prosim, ne zajebavaj. Blíže resnici bi bil, če bi rekel "grdavs". A najbolje, da se estetske sodbe vzdržiš in tole lepo zabrišeš ven. - Moja pripomba: Skromnost je lepa čednost lepih ljudi!). Zdaj pa ne vem, ali naj si nakopljem še en kompleks, ali naj z vajeti spustim vse, kar mladeniškega in mladostnega še ni pokopano v mieni, zakopano v drugih.

Hodim prav počasi. Pot je dolga, ovinkasta, neprestano vzpenjajoča se. Vsepovsod sneg in drevesa, ki ječijo pod njim, ledom in ivjem. Zebe me, ne morem se kar ustaviti in občudovati. In skrbi me; upani, da grem prav. Po uri in pol uzrem prve strehe. Vendar, nikjer nobenega "Mohorskega zamorca". Se skriva tam, kamor sem namenjen? Možakar s kanglico mleka v rokah me samo debelo gleda, ko mu povem, da iščem slikarja. Ko mu omenim, da prav tistega, ki je poslikal kipec Marije v kapelici, v bližini katere sva stala, se mu v hipu razjasni obraz. Vesel je, da mi lahko ustreže; prav me napoti. Truma psov me spremlja še zadnji kos poti. Radi bi, da bi lajal skupaj z njimi. Kdaj drugič, mudi se mi. Še hipec in bom pri Marku doma. Srečava se ze na pragu. Joj, in z ogramnim psom. V hiši me po svoje pozdravlja še ena psicka. S petero kužki je prejšnji večer obogatila ta svet. Muca mora ven, a se ne pusti zmesi. Z odpiranjem vrat nima nobenih težav. Še posebej zdaj, ko se ji tako lenobno dremucka. Marka že pristavlja kavo. Samo zame, sam piše čaj. Žajbljevega, grenkega. Vsak svoje pijeja zgoraj, v njegovem svetu slik, skic in fotografij. In knjig; zdaj je odprt Bernhard. Ogromen prostor: mizica in stolčki ter postelja, s katere ne moreš pasti, se porazgubijo v njem. Veliko okno in sanjski razgled. Vsenaokoli gozd in biserna snežna belina. Bloženi mir - kaj naj si umetnik še poželi. Pomislim: kako lepo je šele poleti, ko lahko v zelenju vsenaokrog mimobežno utrgaš kakšnega jurčka, ki te čaka tam, ali pofukaš kakšnega jurčka, ki ga maraš imeti s seboj. Vesel sem, da nisem zmotil njegove samote. V šali predlaga, da bi pot nadaljevala še kakšnih osem ur hoda odtod, do Snežnika, in se med potjo pogovarjala. Dal bi mi kapo in rokavice tudi. Njemu bi bil dovalj lahek puloverček. Ampak meni je ob pravkar zakurjeni peči prav prijetno. Cigarete ne prižgem, čeprav sem je potreben. Njemu se zdi neumno to stvar vtikati v usta. Je pa že bolje sesljati, pravi. Ali pa imeti slamico med zobmi, se hitro izogne grozeči orto pedsrski debati. Zanima ga, zakaj me pravzaprav zanima. Hočem mu povedati tisti primer iz New Yarka, ko je na mladeniču s čednim obrazom, v kratkih hlačah in škornjih ter s sestnestrka kačo

I love my Sailor twice as much as he loves me.

Marko z jurčkom, ki ga je našel jeseni 1971.

krog vratu folk opazil le hlače. Hočem mu povedati, da sem se vanj zaljubil že leta 1993 v ŠKUC-u, v njegove slike, na prvi ogled. Ne spravim kaj več iz sebe kot nekaj tistih zadržanih "ja, to je tako, mislim, a veš". Razume me. Zdaj lahko končno postavim predenji svoj pomožni spomin ...

-Marko, v mislih se zdaj preseliva na mariborsko razstavo, ki je lahko sploh ne bi bilo. Konec dober, vse okej - in Strossmayerjeva se je končno le spremenila v svetišče umetnosti.

To razstavo bi lahko imenoval Hommage Mariborčanom, Mariboru. Takole je bilo: Slike so bile vseč pobudnici razstave, Aleksandri Kostič. Živo si je predstavljala, kako visijo v pritličju Umetnostne galerije. Ampak včasih se zgodi, da za slikami priroma še njihov tvorec, ki je lahko živ satan, flegmatik ali pa jeterbenk. In jaz, ko sem se še sam znašel v tem nesrečnem zarešetkanem pritličju mogočne zgradbe, sem postal zares jeterbenk, pravi močvirski jeterbenk. Ne zato, ker bi bil odpeljan nekam tako daleč, kot je Maribor proč od ljubljenskih Mohorij, sela rodnega, niti najmanj. In vse ostalo, kako sem se vozil ob desnem boku slikarja Andreja Brumen Čopa in bil priča njegovi platonski vzhicenosti nad primadono slovenske poezije, ki da bo samoiniciativno nastopila na njegovi otvoritvi; vse je bilo simpatično in me je prav razganjalo, že na vožnji proti slovenski Pragi, da sem zakuhal in se slekel do majice in čutil zabundane poglede na dravskem mostu, kako se sprašujejo in zadržano nasmihaajo, kaj zdaj toti klošarski čudnež s flaško refoška, ki se ga v Mariboru po pravilu sploh ne pije, v Dravo med race bulji. Vsi smo buljili, ampak počasi sem se prebudil in se poslednjič soočil z nemogočim pritličjem. Po krajšem rezgetanju pa dokončno sprevidel, da tu ni možen nikakršen dialog, samo izčrpavanje, podređitev in poraz in sem Aleksandri napisal poslovilno pismo. A sem bil že ujet, Maribor me ni hotel kar tako, nepomirjenega, izpustiti. Ko sem to začutil, sem se mimo predal, kot bi se feknil v Dravo, nekemu toku in se potapljal v čase s čisto drugačno zavestjo, na robu zavesti. Kot ženska, kot pesnik. Ni čudno, da sem zato tudi "zmagal". Naslednji dan so bili prekrasni, svetli in zračni prostori Umetnostne galerije, vključno z viteško stebriščno dvorano, pripravljeni na sprejem mojih slik. Brez pomoči prijateljice Aleksandre in Bojane Kos Grabar, seveda, ne bi šlo; razstavo smo sicer postavljali trije tri dni, vendar povsem brez napetosti in napora in, da ne pozabim, s pomočjo izredno požrtvovalnega tehnika, na žalost pa sem pozabil njegovo ime; konec koncev je bilo le treba petinštirideset slik razvrstiti po devetih prostorih in v vsako upreti po dve, tri lucke ... Končna posledica vsega tega je bila razstava. To, kako očetovsko nežno, že kar nekako ponosno, so sprejeli moje pild-

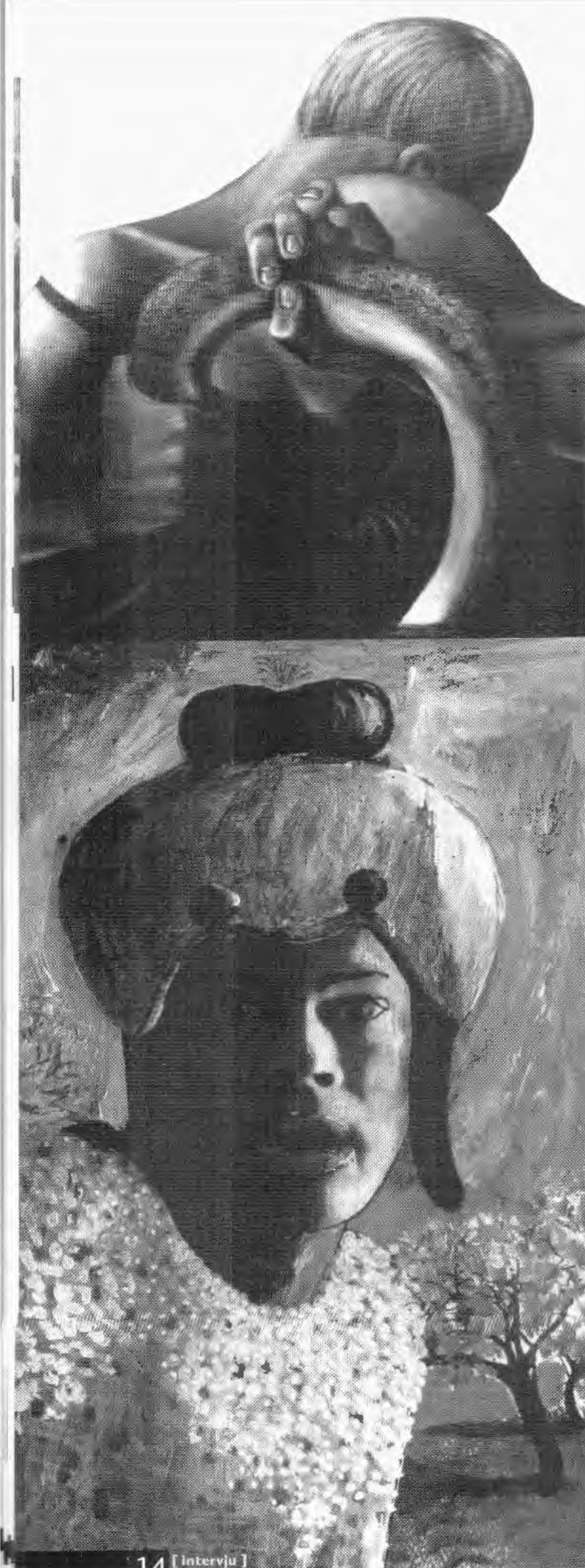
ke zgornji prostori, to, ta ljubezen se je prav čutila. (moja opomba: Se strinjam in potrjujem) Samo še to: neki ljudje in punkti v mestu so me dobesedno očarali, skoraj hipnotizirali, čeprav sem na videz ves čas "obvladoval položaj", zapeljan sem bil v neko drugo percepcijo. Pravzaprav sploh ni bila nič drugačna od moje lastne, intimne, le da se je tu z lahkoto, sproščeno vila skozi nas, skozi pogovor, skozi prostor. Bil sem čustven in izrazit, ne da bi imel občutek, da gre komu to na kurac, da ga ogroža. Prej nasprotno. Taki trenutki so v kakšni razlomljeni Ljubljani prava redkost.

-Najtežje se je na otvoritvi razstave, v tisti gneči, posvetiti slikam, zaradi katerih naj bi tam sploh bil. Ljudi imaš pred seboj, ki ti zastirajo pogled, in za seboj, ki ti motijo pogled. Potem pa še vsi tisti kulturniški paraziti, ki pa jih v tvojem primeru resda ni bilo opaziti.

Lahko je pa prav nasprotno; to se mi je enkrat že zgodilo, in sicer na otvoritvi Irwinovih jelenov, v Equrni. Naroda se je trlo. Čudno, da sem sploh vstopil, ker imam to klavstrofobično varianto, ta ubijajoč strah pred maso, pred amorfnostjo. Ampak me je kar pogoltnilo noter. In bilo je noro, ekstatično. Ker je bila atmosfera totalna. Huda. Slike so delovale kot oltarji in razpela. Individuum se je razosebil, žrtvoval svoj ego, opral. Funkcionirali smo izključno kot čreda, natančno tako, kot je predvidel petoglavi gospod Irwin. Pretresljivo in obenem logično, kako so slike nepregledno, gosto maso grešnikov v tipični ljubljanski črnini prav potrebovale. In obratno, jasno. Ko sem šel, mislim, da že naslednji dan, na demistifikatorski ogled, pa, razumljivo, ni bilo ne duha ne sluha več o čarovniji, čeprav so bile slike dobre. Vse, kar stori gospod Irwin, naj le rečem: moj mož, mi je vseč. Želim nama, da bi bil še dolgo v formi, soglašam z vsakim njegovim napadom in paktom, medtem ko sam kot zvesta ženska pripravljam poročna kosila, še raje večerje, v najinem praznem, a prisrčnem gnezdecu. Ptičke futuram. O tako imenovanih kulturniških parazitih samo toliko: verjetno gre za energijo, za njeno kvaliteto; več ko imaš govna za vratom, teže, verjetno, prenašaš nekoga, ki kar poskakuje, obenem pa proizvaja stvari, ki bi znale biti "usodne". Žalosti me, ker se v dolini šentflorjanski intenzivnost enači z agresivnostjo. Morda imajo pa šentflorjanski dedci le prav, da se me izogibajo; v zadnjem času se prav resno ukvarjam s tem, kako bi jim amputiral jajčka in rešitev se prav drevce bliža dosegu rezila noža. Če sicer prenekateri slikar dovoli raznim odurno narcisoidnim Brejcem, Hudečkom, Kovičem, Mesessnelom, Korneljčkom etc., da si z njegovim platnom mazilijo svoja uvela moda, to še ne pomeni, da se mora tudi moj papir voljno vdati profilu njihove, razvrednotene, devitalizirane pederastične perde. Smrt takim zaščitnikom umetnosti, ideologom smrti! Smrt vsem, ki iz umetnosti delajo inštitucijo, smrt vsem politikom, ki iz narodov delajo države ... By the way, tudi uredništvu Revolverja bi svetoval, naj se počasi preneha namakati v svoji promiskuitetni zatohlosti in tračih. Živeti je treba za več kot za iz-rok-v-usta, človek se ne sme ubijati z ziheraško mislijo na drevišnjo polno posteljo.

-Nekatere tvoje slike so tako božajoče, da bi lahko ure in ure stal pred njimi, druge so pa tako grozljive, da bi najraje pobegnil ...

Ni grozljivih slik. Slika je lahko samo grozna, če je slabo naslikana. Če mi rečeš, da je kakšna moja

slika grozljiva, je to za človeka, ki mala slikanice za otroke strašit, namreč zame, pravzaprav kompliment. Jaz slikam zeločasne, zelo človeške, da ne rečem ljudske, zelo pomirjujoče slike. Da pomirim sebe, včasih res zabodem čopič v tvoje oko, vendar te na koncu vedno pomirim, čeprav bi si ti sam, če si iskren, želel, da te ne bi. Grozljivo je v resnici le to, da je vsa moja estetika tako neskončno moralna. In jaz ne delam drugega, kot tolažim in mirim ...

-Zato obstaja "Mimohod". Vidiš, to pa je slika, ob kateri bi rad zaspal, da bi se jutraj lahko ob njej prebudil. Srčkana, ne? Na kateri strani si se našel?

-Na desni, jasno, med tremi moškimi!
Jaz sem zadnji z leve, ženske polovice. Jaz sem trojen. Sem otrok, slikar in gospodinja; kadar norim, sem najsrečnejši, ne počnem nič drugega kot norim - nobenih izločkov, nobenih stranskih učinkov - čisti užitek. Kadar pa slikam, potem sem avtomatično tudi gospodinja; čiščenje je kazen za slikarstvo, ukradeno svobodo. Samo ponovim lahko: ICH BIN MEINE EIGENE FRAU.

Kar se pa tiče vsega drugega, torej moškega, bom spet zleht: moški nikdar ne delajo vtisa, da jih je več kot žensk, pač pa, da so edini in zato neprecenljivo nepogrešljivi. Seveda jih čisto razumem, saj je proizvajanje problemov težaven posel in zahteva nove in nove armade ogorčenih petelinčkov. Muškarci su pravi muškarci! Zato so na Mimohodu štirje in le tri bejbe, pa še od tistih treh je, kot sem že rekel, en vohun, izdajalec.

-Tvoj obraz pa ne izdaja tudi tvoje rojstne letnice. Se res ne bo nikoli spremenil?
Namiguješ na Dorian Graya? Upam, da se je že in se še bo. Metafora ni pravi urok. Zadnje čase, ko se s pijančevanjem razzemljuje in z iskanjem smisla prizemljujem, res ni pravi čas za lepoticenje. Gube in očesni mrak sprejemam kot napol usodo, napol kot božji dar. Konec koncev imam pravico ne biti samo otrok. Kot mi je v Mariboru, izza sončnih očal, ki si jih je celo snela! dala vedeti gospa Svetlana, človek pri šestintridesetih ni več otrok. To potrjujeta tudi moja mezinca, ki sta, poprej tako neznatna, kar naenkrat podivjala in ostalim prstom podobna postala takorekoč čez noč. Spremembe zaznavam tudi brez vizualnih podatkov o sebi. Ne potrebujem ogledala, da vidim, kaj se dogaja s kostmi: ali se razcvetajo v lokvanje ali nabrekajo v drnulje. Moč notranjega uvida me bolj zabava kot ogled zrcalne podobe kolikor toliko ohranjene fasade. Tako kot pisanje poprave. Moje slike so zgrajene iz samih popravkov, iz samih napak, po postopku, ko in kako se vid postopoma uvideva. V resnici sem slep; močan notranji uvid lahko, tako kot močna metafora, fatalne procese, kot sta pozabljanje in odhajanje, samo začasno blokira. Saj se spominjaš Oskarchena iz Grassevega Pločevinastega bobna?

-Bolj kot obrazi te očitno vznemirjajo stvari, ki se skrivajo za njimi. Nekdo, če ne kar ti sam, je dejal, da te rajcajo modre glave.
To je pa res. Tako kot vsakega otroka. Beseda je hrana. Moški, načitan nakladač, erudit z domišljijo, si ne more kaj, da te ne bi pehal tudi v pregrešne fantazije. Njegova retorična spretnost, lahkotnost, s katero mesu izvablja besedo in jo skozi moja ušesa umesuje brez ene same napake, ta magična forma moškega, pod katero še vedno čutiš krhkost spola, je še eden od naj-

globljih užitkov. To večino obvladajo vsi veliki razlagalci. Pri nas samo Slavoj Žižek in nekoč Taras Kermauner. Sploh te fizično ne zanimajo, niti to, kaj imajo med nogami, čeprav veš, da drugega kot preplašenega in pogoltnega kurčka, ki se pretvarja, da to ni, on že ne, ne morejo imeti, ker so too much. To vselej funkcionira, zvita beseda vselej nezvesto funkcionira, se lajha kot pes, dokler tazadnje luknje ne obliže.

-In prenekatera slika tudi. Ali se mi samo zdi, ker jih pač gledam s svojimi očmi, ali je homoerotika v tvojih delih tako zelo prisotna?

Verjetno precej. Včasih celo hote, nalašč, kot neke sorte upora. Nehote pa kot kastracijski kompleks. Povsod je prisotna, ker sem to jaz. To kar sem, to je tudi to. Čeprav je lahko ravno narobe. Ne vem, ne znam vedeti, ne poskušam izvedeti. Lahko, da se samo bojim teme. Pa kaj potem! Hočem se še malo plesti. Razpletanje in zapletanje je ravno v tem, da pojma nimam, kaj je homoerotika, ker je vse tako odsekano povezano in se ničesar z ničimer ne da razložiti. In ni nič enopomensko niti ni dvopomensko, a še zdaleč ni brez pomena. Skratka, vse je hecno. Hecna gmota. Čutim, torej vem; vem, kam me vleče, kaj me privlači, popolnoma zaupam le občutkom. Včasih sem bil gerontofil, zdaj sem nekrofil. Trenutno in najbrž za zmeraj sem zaljubljen v Aldousa Huxleya, ko miži. Hecno je, ker sploh ne morem reči, da so moje slike erotične. Bile naj bi za vse, so pa zaradi mene. So sredstvo za zvajanje duhov v mojo posteljo. Ne bi se hotel hote ukvarjati s tem. Čutim, da teži moja slika preko tega - poskuša dvigati nabodene - kot vera. Počutim se kot borec za zaščito svetosti, kakorkoli bebavo se to že sliši. Metafiziko nucam kot luft.

-Vendar so nekatere tvoje slike tudi popolnoma direktne. Pri "Latino Loverju" ni kaj zgrešiti.

Seveda, kot vsako žretje. Libido, ko mu enkrat odpreš gobec, je nenasiten, skregan z etiko. Pri tej sliki se erotika scvre, izkaže se, čeprav so rjuhe zmečkane, kot nemogoča; gre za srečanje dveh nezdružljivih svetov: z ene strani želja po erotičnem onegavljenju, samo-še-en-skok-čez-plot, strah pred odgovornostjo, podganarstvo, z druge pa sicer identična želja po onegavljenju, a nerazločljivo zlimana z moralo, potreba po ljubezni, zavezanosti, zvestobi.

Ta slika ima še podnaslov: Romantični avtoportret s fiktivnim ljubimcem, ki se mi zdi precej zgovoren. Potem pogledaš samo še tisti dve nagačeni, napol fantastični spaki pod stropom in zrcalce, ki lovi ustreznejšo podobo, pa ti je takoj jasno, kako zakompliciran avtor sem. Absolutist.

Preziram promiskuiteto, pristanem pa na intervju za Revolver - kakšna nezastlišana blasfemija!

-Še ena slika je, ki si jo moram zdajle nujno povrniti v spomin, Boxing Cocks.

Ta bi bila lahko metafora za identičnost. Sam težko razumem, kako sta lahko dva tipa, ki sta videti kot enojajčna dvojčka, lahko ljubimca. Globoko verjamem v privlačnost nasprotij. Ampak to je danes očitno zelo zastarelo prepričanje. Videti je, da se v tej civilizaciji navzven vse izenačuje; na koncu bomo vsi neskončno isti, brez presežkov, enako ozki, enako nizki, enako lahki. To bo totalen spopad, vojna daljinsko vodenih jajc, demokracija v pravem pomenu besede. Boxing Cocks - to ni homoerotična slika, čeprav motiv namiguje na to. To je tragična slika, obsodba na površino.

-Ko bom prihodnjič stal pred tvojimi slikami, kaj si lahko oko sladkega obeta?

Nič drugega kot celo goro novih, vsem prejšnjim na las podobnih slik, pomirjujočih, polnih sočutja in simpatij do vseh, ki jim bo še potrebno zapiciti kakšen penzl v nejeverni uč.

-Marko, pokukajva v "knjigo vtisov" in predajva besedo o tebi še drugim:

Enkrat sem v Devinu vprašal Tomaža Šalamuna, kaj misli o fenomenu M.J., pa je modro preslišal. ANTON PODGORNİK Mare je tak kot Majakovski, je, bi rekel, en tak ... oblak v roza hlačah. LES LEONIDES More dykes, Marko, more dykes! But remember: Dedicate your desire to one only! TOM OF FINLAND Najraje se je družil z deklicami, in ko so se one zatreskale v Toma Jonesa, se je še on. Potem so na marmornati ploščadi za hotelom Lev kotalkali in prepevali Oh, Delilah. DRUŽINSKI PRIJATELJ Ta geječek je navaden kurac od ovce; res so njegove plahte tople, ampak forsira lezbično branje svoje ikonografije, kar je čisto pozerski mačo nonsens. GEJEVSKI AKTIVIST J.M. Emotion is such a funny word. What is emotion? It's a horrible thing to say, but what is emotion, really? FRANCIS BACON Yes, but the world of art is the world of heart. GOSTINČAR Ti pa kr tih bod, Gostinčar! METKA KRAŠOVEC Ne beg iz pekla, on je pek iz pekla. Izvrsten konditor. IVAN MRAK Mazač! Fukat, fukat, fukat! PAVEL - EROS BRAČKO Vse kar zna povedati, je: "Eno štok-kolo, enga taljančka pa en dizl", pa včasih še: "Praš, kau jo pr tist miz". ANDREJA LEDENIK To ni jazz, je opera z rokenrolom, neki tacga kot Freddie Mercury. Mislim, da bi se s Freddiejem dosti dobro ujela: oba jokata Find Me Somebody To Love, oba imata sexy površino, notr sta pa komplet fucked up. TOM TANK Z Moreaujem sta malala pozimi pri odprtih oknih. Dan in noč. Ponoči sta večkrat sredi delavnice zakurila velik ogenj, okrog katerega sta ekstatično plesala vse do jutra. Enkrat sta pretiravala s terpentinom, pa je ogenj vzel njuno lepo delavnico. Gustave se je vrnil k očetu, Jakše je zapustil Francijo. Ja, bila sta osupljiv tandem. VENO PILON Nekoč sta prišla na obisk s Salomejem. Prirčno sem ju bil vesel, saj cenim mladost, lepoto in nadarjenost v enem kosu, onadva pa sta me ves čas jebala v živ mozeg. Sprva sem misli, da gre le za brezskrbnih mladeničev bizaren celinski humor, nekakšno zapeljevanje, končno pa sem ju napodil, in ker se mi je zdelo, da celo v izgonu preveč uživata, za njima poslal dobermana Hada. Marco se je rešil na drevo, kjer ga je pomiril moj tiger Stíks. Analno. (Smeh.) SALVADOR DALI Spoštovani gospod Marko, padli ste v somrak in zmedo. Vaša ljubezen do atmosfere se neberljivo zapleta v nepomembne drobnarije. Nič se vam še ne svita o najlepši barvi, ki je zrak in luč sveta. J. M. WILLIAM TURNER Ne zanimajo me problemi, ki jih imaš s svojo mamo. JOŽE BARŠI - JOJO Ste nori: Marko pa hlače! Odkar pomnim, se kiti s kiklami. Sprašujem se samo; za koga? Za Foucaulta? Za Žizka? RUŽA VREG "Ne, ne, Marko, ne v glavo, narobe, saj sem ti ustvaril deklico za te zadeve." To pa je tista represija, ki se ji Jakše krčevito upira in s tem, kot kaže, zastopa precej razširjen pogled na svet. TANJA MASTNAK Zate se vse bolj zanimajo smetanasti krogi. MAJA - DOLORES ŠUBIC Dokler se ga je še dalo kje videti, pri njem nisi nikoli vedel, ali je tako nerazvit in sramežljiv, ali pa tako samozagledan in nadut. Eno je jasno: kar se tiče "naših" reči in z njimi povezane vere v pozitivno znanost, je čisti negativec. HIV POZITIV "Na gauge, na gauge, na gauge, na gauge, ..." VAŠČANI NOVE VAŠI NA NOTRANJSKEM - Na lastno željo in pest pa objavljam tudi naslednjo misel, čeprav se Marku zdi prepompозна: V slikarju nabreka burni slikarski talamus, ki bi mu v glasbi lahko rekli morda "mozartovski", v literaturi "shakespearovski" - v resnici pa je "jakšetovski"; željan sejati novo življenje, močnejše od najnabreklijšega falosa ustvarjalnih sil narave. MIROSLAV SLANA - MIROS.

Prostoren atelje. Tu v šoli, ki to ni več, ker je zmanjkalo otrok, bodo nastale obljubljene slike, ki so že spočete. Na njenem pragu se posloviva. Sonce obeta prebiti meglo. Ni mu še uspelo. Zagotovo pa bo blagoslovilo rojstvo novih Markovih slik.

Ob odhodu pozabim zapiske in ostale papirje. Prijateljica pravi, da namerno. Zgolj natolcevanje, jasno! Ali res?

Gusti Leben
Maribor - Mohorje
v pričakovanju pomladi, 1996

DIRE STRAIGHT DAVID BOWIE

[bowie 1]

Če ima zgodovina vsaj kanček posluha za pravico, bo slejkoprej morala zabeležiti resnico. Namreč, da je bil prvi pop zvezdnik, ki je v javnosti sprožil polemike zaradi svoje homoseksualnosti, ironija ironije, zapriseženi heteroseksualec ves ta čas. Resnici na ljubo, David Bowie ni bil tisti, ki bi mu prišlo na um, da bi s coming outom kot gej utrdil svoj status, izgradil svoj javni profil. To se je utrnulo njegovemu menedžerju **Kenu Pittu**, ki se je leta 1969, sledeč uspehu *Space Oddity*, pričel potegovati za naklonjenost porajajočih se gejevskih medijev, ki pa jih je takrat v glavnem predstavljala le revija *Jeremy*. Intrigantno, to je dejansko sovpadalo s predstavo o liberalizaciji gejev, ki je po šokih ameriškega Stonewalla iz julija '69 kot zapoznani val v 70-ih pljusnila tudi v Anglijo in razgibala gejevsko kulturo, ki je še komajda životarila na robu preživetja. Vendar pa je bil članek, ki je v *Jeremyju* izšel januarja '70, še zelo neizrazit primerek, saj se je pogovor na njegovem domu v Beckenhamu sukal le okoli koncerta v Dvorani kraljice Elizabete ter o promocijski predstavitvi pri *Speakeasy*. Nič kontroverznega, niti namiga na homoseksualnost, če seveda ni bilo že samo pojavljanje v "gejevskem tisku" (izraz se takrat še ni uporabljal, "izumili" so ga šele v začetku 80-ih let) smelo in pogumno dejanje, ki je bilo toliko rizično, da bi bilo lahko tudi pogubno. Vendar ne za Bowieja: ni se zgodil "*The Rise And The Fall Of Ziggy Stardust*", zgodil se je vzpon in samo vzpon Davida Bowieja, ki se je z avro gejevstva obdal tako premišljeno, da jo je lahko uporabil kot temelj, na katerem je gradil svojo kariero.

Zanimivo, David Bowie je kot gej napravil coming out v glasbenem časopisu, v intervjuju z **Michaelom Wattsom** za *Melody Maker* leta 1972. Takrat, ko sta z roko v roki stala na odru "*The Man Who Sold The World*" in "*Hunky Dory*" in ni vam bilo potrebno biti ravno **Roland Barthes**, da ste dešifrirali javno persono, ki jo je Bowie projeciral. V nobenem primeru niste mogli spregledati podteksta njegovega umetniškega pristopa: nadtekst s(m)o spregledali vsi.

Torej **Michael Watts** je bil prvi novinar, ki je Bowieja direktno povprašal o njegovi seksualnosti, Bowie pa se ni obotavljal izreči: "Yes, of course I'm gay, and always have been." Hkrati pa se je opravičeval svoji materi, ki je obupana in zgrožena vila roke, kot piše **Jerry Hopkins** v knjigi *Bowie*, in jo tolažil: "Don't believe a word of it, mum." Outiran gej je bila za Bowieja samo še vloga več, saj v resnici sploh ni bil David Bowie, temveč **David Jones**; kot Bowieja so ga ustoličili mediji, kot *Queer David* se je ustoličil sam. Vztrajno in trdo je delal na tem mitu, ga sproti izgrajeval in izpopolnjeval, tako da sploh ni bilo vprašanje časa, kdaj bo imel vso gejevsko čredo na svoji strani. Kljub temu, da je **Lester Bangs** leta 1975 zapisal: "Everybody knows faggots don't like David Bowie and the New York Dolls - that's for teenagers and patophiles (op.: verjetno je mislil občudovalce sprevrženosti). Faggots like musical comedies and soul music." Spretno je namreč doziral posamezne škandalčke, ki so jih potem številni tabloidi do onemoglosti prežvekovali kot bombončke. Pa naj je šlo za "dancing in the bed" z **Mickom Jaggerjem** ali za migljaj, ki ga je izrekel za *Rolling Stone*: "Your readers can make up their minds about me when I begin getting adverse publicity; when I'm found in bed with Raquel Welch's husband." Kot danes vemo, bi se v postelji raje znašel z **Raquel** kot z njenim soprogom, vendar je s prav takimi nedvoumno dvoumnimi izjavami poskrbel, da je *Queer David* preživel. In tako je danes verjetno edini heteroseksualec na tem planetu, ki so se mu skoz vso kariero gejevski mediji kontinuirano, predvsem pa zelo spoštljivo posvečali. Zasluženost, spretnost, s katero je obvladoval legendo, ki jo je sam ustvaril, je fascinantna. Manipulacija s spolno igro, s katero je obvladoval publiko, pa prav tako.

Potrebno se je povprašati, kakšna je bila "družbena klima", kakšno je bilo "stanje stvari" v času, ki je rodil *Queer Davida*. Najprej, Anglijo so zaznamovali rudarski štrajki, na svet pa je padala senca Vietnama. In potem, bil je to čas, ko je vsakršna liberalizacija dosegla svoj zenit. Gibanje žensk se je razmahnilo, prav tako tudi gejevsko gibanje. *Queer David* je zato lahko svojo vlogo tako na odru kot v življenju povsem prepričljivo odigral. Nikoli ni bil zgolj pevec, glasbenik in igravec, bil je tudi "igravec". Scenarij za vlogo geja je s pomočjo svojih konceptualnih albumov, ki so bili idealna podlaga za teater (njegov učitelj je bil znameniti gej, gledališčnik **Lindsay Kemp**), prenesel najprej na oder, kjer njegove predstave

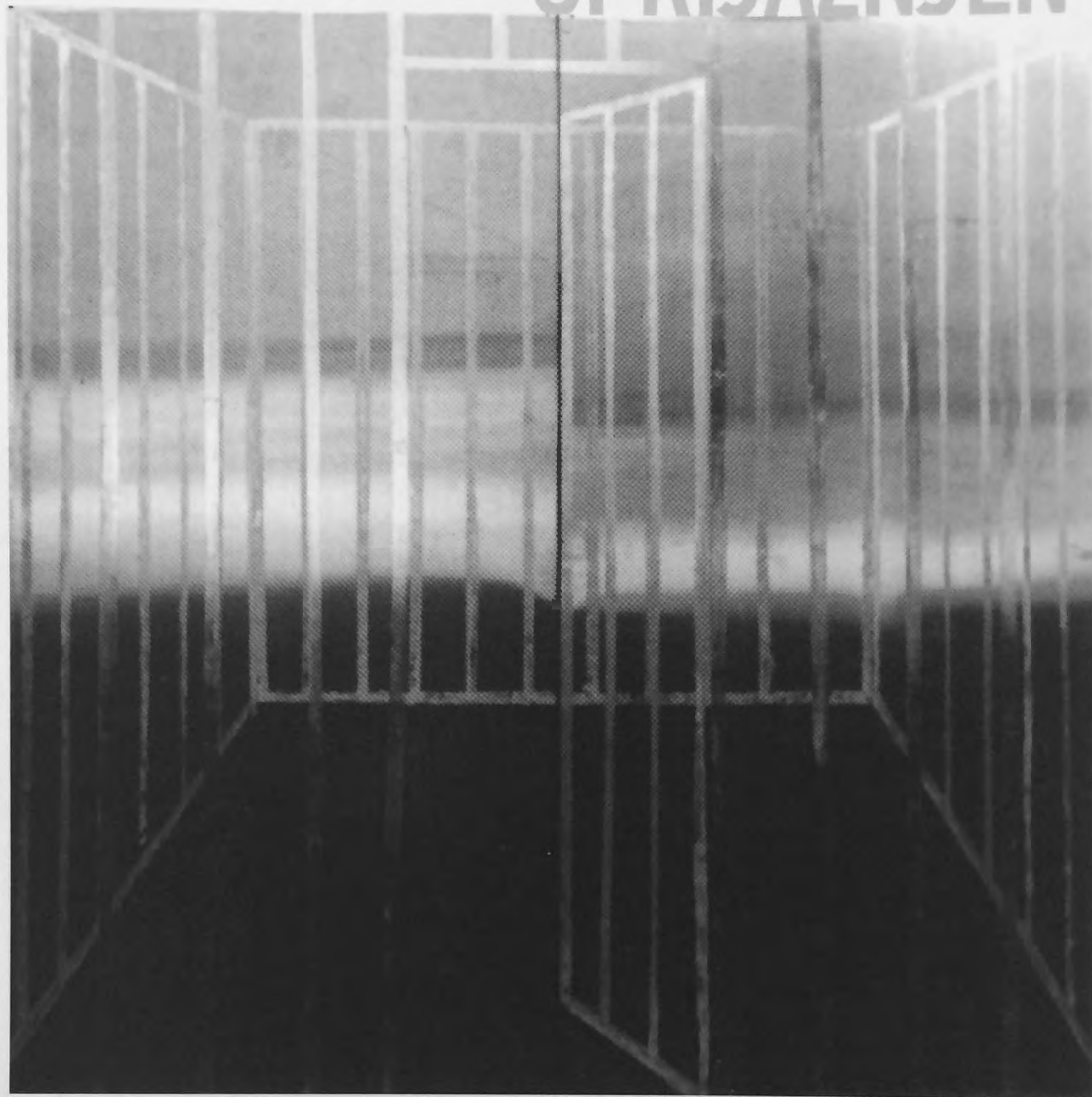
niso bile običajni pevski nastopi, pač pa performans s povsem izdelanim dramaturškim lokom, nato pa še v svoj privatni lajf. V svet vznemirljivega odrskega gejevstva pa je s svojim zgledom in pogledom zvalil tudi številne naslednike, s katerimi je prijateljeval (ne pa tudi spal?!). Prvi je bil **Iggy Pop**, ki pa so mu droge tako nesrečno razorale obraz, da je iz čednega dečka postal pošasten "brazgotinec", za kakršne so si **New York Dolls** zaman prizadevali, da bi bili. Iz objema mamil ga je seveda rešil Bowie, a gejem je minil tek. Drugi je bil **Lou Reed**, ki mu je kariero sicer skreiral **Andy Warhol**, da bi se potem lahko mirno zatekel v varen pristan zakonske sreče. Z žensko, seveda. In **Marc Bolan**, ki ga je ženska dobesedno zapeljala v smrt. Pa **Brian Eno** itd... Tisto so bili časi, fant, v katerih je vsa možna homofobija mrknila z zemeljskega obličja. Glamour je prevzel vse po vrsti, maškarada je prevladovala tudi pri nastopajočih (**Slade**, **Sweet**, **Gary Glitter** ...), v katerih pravovernost seksualnost nihče ni nikoli podvomil. Izživ svetlikajočega se satena je omrežil in v oblačenje pritegnil tudi heteroseksualce. Skratka, emancipiral je vse seksualce. Zato poljub dveh gejev na cesti ni zbudil nikakršne pozornosti in če sta se dva geja držala za roke, je bilo to nekaj običajnega, vsakdanjega. To nesluteno svobodo, ki je le še lep spomin, je počasi načel *Clause 28*, povsem je izgubila tla pod nogami v trinajstih letih morečega thacherizma, poslednji udarec pa ji je zadala še nesrečna demonologija aidsa. David Bowie je bil prisiljen sneti masko: postal je prvi gej, ki je napravil coming out kot heteroseksualec. Njegova izjava ob tem: "*I am an awful liar*," vsebuje morda njegove še najbolj, če ne celo sploh edine resnične besede.

Ja, in zdaj je *The Man Who Sold A Soul* nastopil tudi v Ljubljani. Končno, kajti prihodnje leto jih bo štel že petdeset, trideset let pa bo minilo od tedaj, ko je posnel svoj prvi album. Ni pretirano navdušil. Vse svoje hite je "namerno pozabil". Če se prav spominjam, pa Bowie pri nas ni bil nikoli dovolj priljubljen in spoštovan. Velike umetnine, kot so *Alladin Sane*, *Low*, *Pin Ups*, *Diamond Dogs*, *Heroes*, *Lodger* ..., smo poslušali le redki feni, nekateri manj zagrizeni pa so ga od časa do časa ujeli le v undergroundu študentskega radia. Milo rečeno, dolgo je bil spregledan, dokler ni leta 1983 poskrbel za veliki komercialni hit *Let's Dance*, na katerega se je končno poplesavalo tudi na plesišču starega K4. Takrat ga je masa šele zares sprejela, ker so njegovo muziko očitno potrebovali za razgibavanje svojih teles. Bowie pa je kljub vsemu in vsemu navkljub ponujal mnogo več. Mnogo manj pa ponujajo številne najstniške skupine, ki jih prebrisani in preračunljivi menedžerji in producenti z natančno preštudirano mahinacijo kar naprej vsiljujejo vedno novi publiki. In te večno nove idole, ki preplavljajo glasbeno sceno, sploh ni potrebno vsiljevati. Najstnice so nore nanje, številni najstniki nič manj. In še manj številni geji. Nedozorelim najstnikom, ki osvajajo srca in duše mladih, sploh ni treba biti (dober) glasbenik ali pevec, le lepuškasta telesa morajo imeti in uspeh je zagotovljen. Logično je, da s svojo estetsko fascinacijo postajajo objekt želje in poženja gejevskih publike. Žalostno pri tem pa je, da z njimi skuša koketirati tudi gejevski tisk, čeprav se menda zaveda, da vsak "new kid on the block" pa že ne more biti gej. Kot niso tudi *East 17*, ki bo vsak čas še zadnji njihov član postal očka, pa tudi deškimi potezami bodo, če že niso, vsak čas za vedno dali slovo. Ampak to sploh ni pomembno: pomembno je, da ne bodo mogli v nedogled fingirati adolescentnih glasov. Tako kot jih (včeraj) niso zmogli več *Take That*, in kot jih (jutri) ne bodo več zmogli *Caught in the Act*, *Bed and Breakfast* ali *Backstreet Boys* ... A brez panike, za prvim vogalom že čaka novo polje naslade v obliki "pretty faces" s svojo "sweet music", ki jo boste pozabili, še preden jo boste prvič slišali. Saj, za starejše geje so te skupine prav dobrodošle: Naj domišljija meso postane! Za mlajše pa priporočam knjige **Wilda**, **Prousta**, **Manna**; filme **Viscontija**, **Pasolinija**, **Jarmana**; glasbo **Toma Robinsona**, **Roda McKuena** ali **Judy Garland** (ja, *Over the Rainbow*, zakaj pa ne!) Tako jim v oblikovanju svoje identitete ne bo treba pisari zmedena pisma raznim psihologom, postali bodo ozaveščeni geji in mogoče se bodo prav z njihovo pomočjo gay gejevstva sedemdeseta še kdaj ponovila. Zato in samo zato naj si prizadeva tudi gejevski tisk, a kaj ko je pri nas omejen žal na eno samo revijo, interesov pa je več. Potem pa gorje pametnemu in blagor neumnemu, če ta interes ni najbolj vzpodbuden.

Gusti Leben
foto: Jasna Klančičar

ANDREJ BRUMEN ČOP – VEDNO PRI- JAZEN, NIKOLI SPRIJAZNJEN

Vtisi ob gledanju slik Andreja Brumen-Čopa se vrstijo z naglico, ki jo priklíče v zavest gladka, zdrsljiva narava nosilca: zrcalne površine aluminijastih plošč. In potem se v trenutku vzpostavijo opozicije. Denimo: vidno/nevidno, plosko/iluzija, predmeti/prikazni, ironija/distanca, snov/videz. In tako dalje in tako naprej. Ta "post-pop" ikonografija z enako nepristranskostjo upodablja tihožitje s knjigami, kletko, mizo in stole, iluzionistična stopnišča in oddaljena "sonca", telefonske govornice in rokokojske dekoracije. Uporablja olje in brušenje in dobesedno uteleša pozicijo slikarstva v devetdesetih letih ... Doživljanje se giblje med resnobnim, distanciranim, res hladnim opazovanjem, ki se dogaja v popolni tišini, po drugi strani pa je v slikah zastavljene toliko duhovite ironije, da mimogrede izbriše zatežene vsebine in nam daje priložnost, da jih na poseben način lahko zelo čutno podživimo. Ampak vživetje je striktno prepovedano ... To je prva tako obsežna predstavitev slikarja Andreja Brumen-Čopa, in to, kar se v njem dogaja, me vzpodbuja, da že zdaj nestrpno pričakujem naslednjo.

Res je vznemirljivo, če te po razstavi vodi njen avtor sam. Zmerjeno sva bila na železniški postaji, kamor sem se, jasno, pripeljal dobro uro pozneje. Sedel sem namreč na vlak, ki se na poti do Maribora ustavi v vsaki vozi in še vmes. Andrej me je še vedno čakal, končno je to od mene lahko pričakoval. Dnevu se je iztekal čas in prav pohiteti sva morala do Razstavnega solona Rotovž. Zaprl bi ga sicer že, a so prijozni nama na ljubo ostali. Bil sem fasciniran nad postavitevijo, mnogo bolj me je navdušila kot tista maloprej v ljubljanski Eqrni. Pogled mi tava, ne morem se prav osredotociti na posamezne stvaritve. Na srečo pa je na stenah in poleg mene Andrej. Pripravljen je, razlaga, a ga ne poslušam prav dobro in zavzeto, vendar ga slšim. Vodi me po svojih "stopnicah", jaz pa se vseeno "spotikam"...

Andreja poznam že vrsto let. Pravzaprav spoznavam. Rad se pogovarjam z njim. Ne zameri mi življenjske napake, da sem preveč zgovoren, mnogo prevečkrat mu skočim v besedo in prekinem njegovo misel. Se največkrat takrat, ko bi to najmanj treba bilo. Ampak tistega večera sem mu govoril premalo. Ne, premalo sem mu povedal, kajti prav nič ni bil zadovoljen sam s seboj, vse moje besede pa so izzvenele plehko in v prazno. Bi bila beseda "resignacija" prvošnja za opis njegovega počutja? Razumel sem ga namreč kot igralca, ki se mesece navdušeno in vznemirjeno pripravlja na premiero svoje prve velike vloge, ko pa zastor pade in se aplovz poleže, ostane sam, le s praznino okrog in v sebi. In kritiki, "najpametnejši" ljudje na svetu, si bodo prav tisti trenutek že usodili napisati, kako "disponirano" je igral. Andreja niso prizadele kritike, ki umetniku, ki ve, kaj hoče, ne morejo do živega. Sicer pa negativnih sploh ni bil deležen, nasprotno, pohvale so se kar vrstile, še posebej pa je navdušila predstavitev v tv oddaji "Osmi dan" (TVS). Prizadeli so ga nekateri ljudje, dozdajšnji prijatelji, ki so se brez pravega vzroka odvrnili od njega. Predober je, da bi razumel zakaj. Poskušam ga tolžiti, vem, zaman. Na "stopnicah" se ljudje le srečujemo, nekdo gre navzgor, nekdo navzdol. Le malokdaj se z roko v roki sprehajamo po njih. Tudi z njegovimi mora biti tako - in tako tudi je. Poskušam drugače. Pa kaj, mu rečem, zdaj si umetnik, imaš boffrenda, ki ti stoji ob strani. Kaj bi še rad, lepi človek? Nerazpoloženje hoče čvrsto potegniti vase, skriti v sebi. Ne prepriča me, končno je takšno stanje nalezljivo. Zato hočem domov, a zadnji vlak je že odpeljal. Tokrat k sreči. Zdaj spoznam njegovo čudovito mater, ki se mi zdi podobna tisti ameriški baronesi, ki že desetletja lovi najnovejše modne trende plesnih ritmov po diskotekah. Neverjetno mlada je z mladimi. Zavidom mu jo in se spominim svoje, ki jo bom verjetno spoštoval šele po njeni smrti.

Spoznam njegovega bivšega, nekdonjega oziroma preteklega. Spoznam tega in onega. Bolj kot imena, si zapomnim njih obraze. Zbrani smo v "Satchmu". Nekdo je predlagal, da pokadimo zunaj po en džoint. Bom zmogel nazaj po stopnicah, se je potem vprašal. Le zakaj ne, prav uglasene so z improviziranim jazzom spodaj. Ampak ko bi vsaj zavrteli kakšno Bessie Smith. Pa ne, zato bluzim sam. Andrej se počasi sprošča. Ne govori mi več o tistih, ki so mu obrnili hrbet, le še o svojih zvestih, najzvestejših. Zar v očeh, milina v glasu. Rad jih imam, pravi, tako rad jih imam. Oidemo v "Pekarno", kjer kot bohemci, lehdirno v tem top prostoru, ki je pravo nasprotje depresivne ljubljanske Metelkove. Končno se odpravimo na Andrejev dom. Psička se povzpne name, da bi me kmalu podrla. Sprašujem se ali v svoji igrivosti in zavesti sploh zna in zmore ločiti dobrega od slabega človeka. Mama pripravlja večerjo, pravzaprav zgodnji zajtrk. Škoda, ker je bil to moj postni dan. Zato pa sem toliko bolj užival od Andrejevi recitaciji "Gnezda" žalostne Mile Kaciceve. Vse v stilu. Potem so odšli mama, Andrej, njegova prijateljica in psička spat, jaz pa sem še dobri dve uri brskal in se naslajal nad Andrejevimi knjigami. In ko je prišla ura za odhod mi je bilo žal. Kar ostal bi...

Čez nekaj dni nekega poznega popoldneva "planem" v ljubljansko stanovanje, ki ga trenutno deli s prijateljem Jerkom. Z buteljko, kot se spodobi. Pravi, kako galantno od mene, ker je on zame šmrkavec. Pretirava zores, ampak samo tokrat. Pa se to pretiravanje mu vrnem in ga najprej vprašam, zdaj ko sonce že nezadržno hiti k svojemu zatonu, v kaj najprej pogleda zjutraj, ko ga narava prisili, da odpre oči.

Nikamor ne pogledam, ker občutim jutra in zbujanje kot teror, tovor ali udarec s kladivom. Tisti hip zagledam obveznosti, le redko ogledalo. Kadar imam svoje delo, slikanje, branje, je vse okej. Kadar je treba ven, med birokracijo, na Ministrstvo ali med ljudi, ki so mi zopni, pa je treba stisniti zobe. Treba bi se bilo nekako pomiriti, nositi masko z nasmeškom ali se napiti, pa kaj ko bi me potem odneslo kot Kurta Cobaina iz Nirvane.

-Pa ne da se primerjaš z njim?

Ne, ampak on je govoril v intervjujih, kako nanj vpliva alkohol. Da mu enostavno odreže spomin. Napiješ se in se naslednji dan ne spomniš ničesar več. Kot da bi bil mrtvoživ ali živomrtev. Luknja v spominu in medtem se vse sorte zmeniš, potem pa se nič ne spomniš. Ljudje ti to strašno zamerijo, četudi vsi povprek ravna jo isto. Tako stanje imenujem začasni abortus težav življenja.

-Kaj, hudiča, te je gnalo na to galejo, Andrej? Moraš biti umetnik?

Moram, ker moram. To je edino zares moje početje, ki mi daje smisel v življenje. Doslej se je pri ostalih "službah" izkazalo, da težko sodelujem in naredim kakšno korist. Pisal sem za časopise, radio, bil v kakšnem uradu, fotokopirnici, delal kot natak in še vse sorte sem bil, a mi ni nič tako blizu kot slikanje. Edino, kar mi veseli narediti, je tudi dober in tekoč intervju s kakšnim človekom. Vizualno je pri meni pred verbalnim in zato veliko raje delam kakšne ilustracije, rišem...

-Da ne bom kar naprej taval v temi, bi mi ti razložil, kakšna je, če je, povezava med umetnikom in gejem?

Morda se od slikarja, ki je gej, pričakuje slike, ki bi morale biti prepolne gejevske vsebine ali to celo razglašati. Vendar jaz pričakujem od gledalca toliko senzibilitnosti, da bo že razbral, kar je treba, če je seveda slika sama po sebi dovolj komunikativna. Gledalcu dam pred njegove oči in telo svoje podobe in vsebine. Niti najmanj pa ne morem pričakovati ali predvideti, kaj bo ta homogledalec ali heterogledalec lahko razbral v mojih slikah. Dolgo sem mislil, da je to mogoče predvideti, a sedaj mi je jasno, da ne gre.

Se najočitneje sem razmišljal o gejevski vsebini takrat, ko sem na Metelkovi naredil instalacijo "Sence časa". Tako kot jih občutim jaz in mislim, da je tako povedano mnenje, ki ga imam o vsej stvari. Stvar sem kvalitetno pripravil, potem pa se nihče ni potrudil, da bi slike ostale nepoškodovane, čeprav so denar za to še imeli. Malo smo se smejali tam, pozneje pa je moja instalacija rabila le kot kulisa fotografom in "modelom" za svoje "spominske" lotke.

Mnenje o gejih in t. i. pedrih kar ostro razločujem. Seveda sem razmišljal, kako bi se dalo v slikarstvu izraziti dogajanje na tej sceni. Treba bo najti prispodobne seveda nikakor ne bodo takšne, kot jih je imel Tom of Finland. Pedrsko pretakar je, brbotanje, srečo, težave, komplekse, zavist, privošljivost in borbo jaz vidim v prispodobni mlake, kjer se toliko dogaja, čeprav se tega od daleč ne vidi. Rjav brezvezna luža, v kateri kar mrgoli golazni, paglavcev, insektov, mušic, jajčec na obrobju te luže pa se tvori neka pena in pokajo majhni ogabni mehurčki.

Vse to se krasno vidi na t. i. pedrih, kar ostro razločujem. Seveda sem razmišljal, kako bi se dalo v slikarstvu izraziti dogajanje na tej sceni. Treba bo najti prispodobne seveda nikakor ne bodo takšne, kot jih je imel Tom of Finland. Pedrsko pretakar je, brbotanje, srečo, težave, komplekse, zavist, privošljivost in borbo jaz vidim v prispodobni mlake, kjer se toliko dogaja, čeprav se tega od daleč ne vidi. Rjav brezvezna luža, v kateri kar mrgoli golazni, paglavcev, insektov, mušic, jajčec na obrobju te luže pa se tvori neka pena in pokajo majhni ogabni mehurčki.

Potem pa seveda v strašni manjšini obstajajo neki cudežni ljudje. Moski, s katerimi lahko govoris, se smeješ in popolnoma sproščeno komuniciras. Tako, znabiti res srečaš nekoga in spoznaš, da obstaja ljubezen. Da obstaja razlika med gejem in "pedrom". Da je možno imeti rad moškega. Za to pa je potrebno veliko spoštovanja, ki pa ga je tako težko ohranjati.

-Ampak potešitev spolne potrebe je včasih prisiljena ubirati tudi manj čista pota, samo da se zgodi.

Spolno potrebo lahko v skrajnem primeru tudi potešiš sam. Meni se zdi to vsekakor bolje, kot da nabašes na človeka, ki te vidi le v rit. Mlademu človeku, pride v Ljubljano od neke drugje, se ne znajde in nehote nasede kakšnemu "pedru", se seks in ljubezen dosmrtno zagravžata. Treba je izostriti posluš za ljudi in to je edini način, da se ohraniš pri pameti in na človeški stopnji - kolikor seveda ni tvoj namen, da boš tudi sam živel potuhnjeno, preračunano, lažnivo skrito in prazno spolno življenje.

-Andrej, kako si se pa ti (z)našel v tem svetu, kako si padel noter v to sceno?

Hotel sem biti na tej sceni, postati njen del. Opazoval sem jo že v srednji soli, ko se je v osemdesetih pri nas sploh začelo tovrstno dogajanje. Res je, da sem bil naivno bitje, takoj sem hotel biti neki aktivist in sodelovati pri takratnem

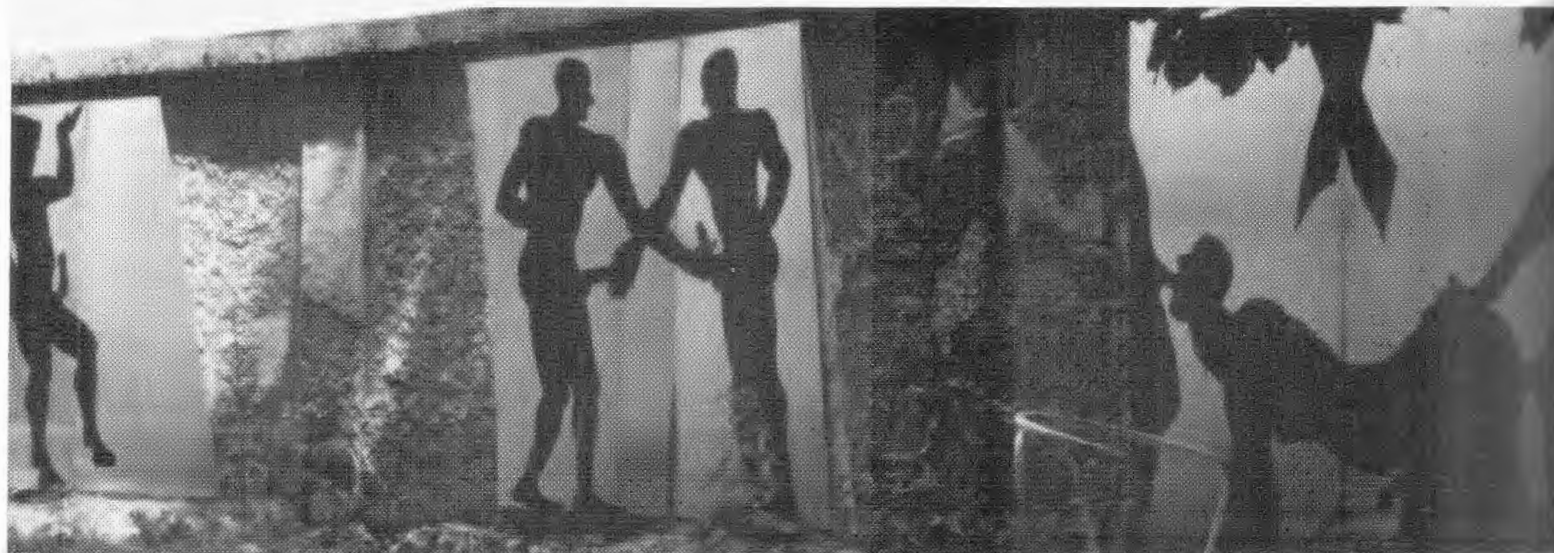
Gayzinu. Seveda nisem računal s temnejšimi doživetji, ki so prišla pozneje - z lažmi, obljubami, pač to, kar mora vsak skozi dati. Morda pa je res tudi, da vsi tega ne občutijo tako intenzivno, kot sem to takrat jaz.

-Proč s črnostjo, modni trendi napovedujejo za pomlad kričeče barve. Nenazadnje ni vrag, da ti nekaj idealizma ne bi vseeno ostalo.

-Kot vidiš, sem še zmeraj ostal idealist. Morda mi je pomagala neka notranja intuitivna pamet. Metka Krašovec mi je nekoč rekla: Nekaj vas vodi, tako čudno in nenačrtno, ampak tisto, kar vas vodi, je izredno natančno. S tem je seveda mislila moje slikarstvo. Resnično pa sam enačim slikanje s svojim življenjskim standardom. Nekaj me zares vodi v tej zmedbi. Akademija, razstave, birokracija, delo, knjižnice, ljubezen ..., to je res vse skupaj ena velika zmeda. In če nekdo prepozna v meni, da me nekaj pravilno vodi, sem tega zelo vesel.

-Pri ljudeh se človek nemalokrat razočara, ko v "manekenih" prepozna človeške spake. Samo umetnost te v tem primeru nikoli ne opehari. Kakšen je tvoj odnos do lepote?

Pri vsem tem propagiranju fizične človeške lepote udarja ven nekaj zoprnega, kar mi je odvratno. Te propagande je ogromno po revijah, v medijih in enostavno povsod. Reklame za gate, cunje, avtomobile, žvečilne gumije ... so prepolne tudi te vzporedne propagande trenutnih kriterijev fizične lepote, zmeraj nekako enolično idilične. Zanimivo je, da so ravno geji tako množično nori nanjo. Do teh lepotev čutim nekaj takega kot do kiča. Prava lepota je zame nepredvidljiva in za pravo lepoto čutim veliko žejo. Dragocen in lep mi je človek, pri katerem se iz nekih notranjih lastnosti pojavi tudi zunanja lepota. Lep mi je lahko starec, invalid, pohabljen človek, ne vem, kako naj opišem primer, da bo jasen. Lepa mi je narava, drevesa, rože ..., ampak to je nekaj drugega. Ko me vprašaš, kaj je zame lepota, pa najprej pomislim na lepoto, ki jo doživljam ob ljudeh na moj nekonvencionalen način, skozi medčloveške odnose, ki so lahko tako bogati.

-Tako tvoja profesorica, kako se pa kot slikarja vidiš sam?

Jaz delam slike. Trudim se čim bolj pošteno v tem smislu, da jih delam takrat, ko je to že nujno potrebno. Če ne zmorem, pustim stvar raje pri miru. Slika uspe le takrat, ko se sama pojavi in te skoraj prisili, da jo narediš. Vse te v zadnjem času razstavljene slike so bile narejene takrat, ko jih je čas zahteval. Vsaka ima svoj izvor, nastanek in svoj tehnološki postopek. V Eurni je bila postavitev nekoliko pravilnejša, dosledna in tudi v sodelovanju z dr. Brejcem. V Mariboru pa sem slike postavil popolnoma po svoje. V nekem ritmu, ki je primeren za tisti prostor. V razstavnem salonu Rotovž sem dodal tudi nekaj del, ki imajo zame poseben pomen. Na primer slika Rana bi le težko sodelovala v Eurni, v Mariboru pa se je logično uvrstila med vse ostale. Saj res sodi zraven, če sem že tako poln vsemogočih ran, četudi je kot slika nekoliko naivna in kar preveč direktna. Kadar se v slikah prepoznam, sem zelo vesel, poskušam iti čez svoje meje, zadržke, delam napake in prekrške. Tako so nastajale te slike in neodvisno od kritike in mnenj sem srečen, da so bile tako kvalitetno predstavljene javnosti. Dobil sem feedback, tako pozitiven kot negativen, kar je v vsakem pogledu več kot le gola ignoranca, ki se ti tudi lahko primeri in je najbolj neprijetna.

Sicer pa sem v svojem delu strog in totalno sam. Ne lotim se slike, dokler ne začutim, da jo zmorem začeti. Tudi če kakšen mesec ne naredim nobene, se slika v meni že pripravlja. Vem, da čaka, išče, da bo prišla. Zato tudi toliko rišem, fotografiram, razmišljam, kajti včasih sem popolnoma nesposoben za svoje delo. Kar resno nevarne so te krize, izogniti pa se jim žal ne moreš.

-Obstajajo magnetna polja v podobah ljudi, ki te še posebej privlačijo?

To so presenečenja. Mogoče se zavedam, da še preveč občudujem ljudi. Ampak tako se tudi učim, od tega nekaj imam in tudi ne nameravam se v tem oziru kaj spremeniti. Zelo cenim ljudi, ki so sposobni narediti korake v neznano pri svojem delu, ustvarjanju. Obožujem nekatere umetnike, njihovo delo intenzivno opazujem in je vseeno, ali jih osebno poznam ali ne. Ob vsem tem lahko nepristransko slikam in me ni zato nič manj.

Zelo lepo je tudi pobliže spoznati ustvarjalne ljudi. Takšno je bilo darilo Svetlane Makarovič. Svetlana je pesnica, ki jo izredno cenim in je na moji razstavi slikam povedala pet svojih resničnih pesmi. Ob takih trenutkih se mi zares zazdi, da obstajajo neka magnetna polja med ljudmi. Tak občutek pa dajejo tudi vsa erotična doživetja nasploh.

Pogovor teče naprej. Neobvezno, povsem spontano. Kot jih je že nekaj in v upanju, da jih vsaj toliko tudi še bo. Andrejeve slike, njegove iskrene besede so zares prave naprave za odpiranje oči. Z njegovo pomočjo sem ugledal prve letošnje zvončke. Tudi zato sem mu hvaležen, kot tudi za vse "prive" izčiščenega meditativnega sveta. Za konec sem poprosil največjo mojstrico pisane besede "tega časa", da na svoj način še enkrat pogleda na njegove slike. Rada je privolila:

Gusti Leben

... Te slike živijo s svetlobo in somrakom, premikajo se z menoj, sledijo mojim pogledom. Ta kristalna čistost nabrušenih linij in ploskev je tisto, kar prepoznavam v spominu na islandski zaledeneli fjord, kjer se ti v sanjski fosforescenčni svetlobi nenadoma zazdi, da si prepoznal slike, predmete in občutja od kdove kdaj. Te slike so zame spominjanje stvari, ki so nekoč živele drugačno življenje in so se zdaj izčistile v svoje bistvo. Zato se vrata odpirajo komu, zato se kletka zapira pred kom ali se zlovesče odpira pred kom, zato stopnice vodijo v temnobo ali iz nje - in kot da neke tiho izzvenevajo koraki tistega, ki je šel peš po njih ... Te slike živijo.

SVETLANA MAKAROVIČ

MARTA ZORE

- "SEM ZA ČISTO DEMOKRACIJO"

Z zmago na izboru popevke Melodij morja in sonca 95 v Kopru je opozorila nase mlada Kranjčanka Marta Zore. S skladbo *Še si tu* je prodrla v srca slovenskih poslušalcev. Marta je človek, ki rada preseneča tako poslušalce kot gledalce. Njen nastop je samozavesten in enkraten. Je preprosta, direktna, zabavna in zelo rada se smeji. Ker se z Marto poznavam, sva se ob pogovoru kar tikala. Zato vse tiste, ki bi jih utegnilo to motiti, prosim za razumevanje.

Marta. Ob koncu festivala MMS 95 si izjavila, da nisi pričakovala zmage. Pa vendar. Kako si se počutila, ko si zmagala?

Odlično! (smeh) Občutek je bil super, čeprav sem na začetku debelo gledala, priznam. Za skladbo *Še si tu* so pred začetkom festivala rekli, da je bolj zahtevna, kot ostale. Vendar očitno le ni tako zahtevna, ker jo že vrabci čivkajo po strehah, da ne govorim o tem, da je na karaokah glavna. Skladba je meni še danes všeč, tako da jo zelo rada zapojem. No, po nastopu smo odšli naprej zurirat in imeli smo se zelo fino. Res sem se dobro počutila. Moje presenečenje je bilo v toliko večje, ker sem vedno mislila, da na takih festivalih zmagujejo bolj lahke pesmice, tiste ki grejo s prvo žogo.

Ekipa, ki v bistvu stoji za teboj in za tvojim projektom z naslovom *Še si tu*, ti je zelo blizu, saj je skladbe napisal tvoj mož Miran Juvan, tekste Miša Čermak, nekaj skladb pa si napisala tudi sama. Kako v bistvu nastane pri tebi neka skladba?

Sem zelo neobremenjena s sceno in dogajanjem na njej. Predvsem zato, ker je to (pop pelje) le del tistega, s čimer se ukvarjam. Delam zelo različne stvari v glasbi. Od opere, popa, jazza do zelo odštekanih stvari, inštrumentalne glasbe, tako da je pop samo del mojega ustvarjanja. Zato je moje ustvarjanje zelo neobremenjeno. Enostavno, ko me piči, se usedem doma za klavir in pričnem z delom. Ne delam pod prisilo, tako kot nekateri. Sicer pa sva z Miranom na isti valovni dolžini in ponavadi delava skupaj, sproti. Z Mišo sodelujeva že vrsto let in ona v glavnem piše tekste, ki jih potem zapojem. Včasih se prej pogovoriva o temi pesmi. Včasih tudi sama kaj napišem.

potem pa to ona malo popravi in spravi v red. Ponavadi najprej nastane glasba in šele nato tekst. Izjema pa je bila evrovizijska popevka, ki sem jo poslala, saj sem tam najprej imela tekst, ki ga je prinesla Miša. Usedla sem se za klavir in pesem je nastala v treh minutah. Tudi tako gre. Čeprav je prva varianta verjetno lažja.

Če pogledava tematiko besedil, ki jih prepevaš, so v glavnem ljubezenske in pisane tudi na kožo gejem. Zakaj?

A so res? (smeh) Res? Nisem še razmišljala o tem. Bi mogla avtorico tekstov vprašati. Konec koncev pa lahko, zakaj pa ne.

Nekaj skladb je tudi duetov; z Alenko Godec in Otom Pesnerjem. Kako pride do sodelovanja?

Z Otom se poznavam kar nekaj časa. Skupaj smo sodelovali in imeli nekaj nastopov. Tako je nekoč prišel k meni in mi rekel, da bi nekaj naredila skupaj. Bila sem takoj za to in tako je nastala skladbica *Ob klicu slovesa*. Z Alenko pa sva prijateljici že kakšnih deset let in čisto iz prijateljskih vzrokov sva se odločili skupaj posneti priredbo *Zdaj ga poznam*, ki je edina priredba na tem projektu.

Nisi pa samo solistična pevka, ampak poješ oz. si pela tudi v operi. Igraš saksofon in počneš še marsikaj drugega. Je kakšna razlika med opernim petjem in petjem popa?

Seveda je razlika zelo velika, čeprav je v osnovi, kar se tiče tehničnega dela, podobnost velika. Potem pa se na določeni točki stvari oz. tehniki zelo razhajata. Pri opernem petju, reciva, mora biti tehnika takšna, da še tako tih pianissimo sliši tisti v zadnji vrsti v dvorani. Pri mikrofonskem petju pa se

lahko posvetiš še kakšni drugi stvari. Pri opernem petju pride do neke barve glasu, za katerega rečemo: "Aha, to je opera!" (Marta na kratko prezentira in smeh). Pri popu pa si lahko privoščiš več teh registrov, različnih barv glasu. Seveda je vsaka zvrst petja po svoje naporna. Naj samo povem, da ko sem odšla iz opere, sem imela kar nekaj težav pri snemanju prve skladbe, ker sem se mučila in je trajalo kar kakšne tri mesece, da sem se navadila. Ni enostavno. Lažja je recimo kombinacija jazza in popa.

Veliko si prepotovala po svetu in verjetno si opazila tudi življenje drugačnih v svetu. Kakšni so tvoji osebni občutki ob tem? Sprejemas drugačnost?

Nikoli nisem bila obremenjena s tem v kakršnemkoli negativnem smislu. Res! Ljudje različno mislimo, imamo različna nagnjenja, različne stvari nas zanimajo. In smo različni. Tako pač je. Recimo, jaz ne bom enega človeka, ki ga srečam ... bom dala čisto banalen primer, direktno ... vprašala: "Ti, na kakšen način, v kakšnih položajih pa ti seksaš?" On pa mi bo rekel: "Tako in tako." Nisem taka, da bi potem rekla: "Pfej te bodi! Veš, to pa meni ni prav. S tem se pa ne strinjam." Razumeš! Ravno tako se mi zdi totalno absurdno ocenjevati nekoga po tem. Mislim, da je povsem osebna stvar posameznika, s kom bo spal. S tem se res ne obremenjujem.

Povejva našim bralcem, da si ena redkih na slovenski glasbeni sceni, ki se trudi, da bi bila drugačna. S tem mislim na tvoje oblačenje ob priložnostih. Si rada drugačna? Rada izstopaš?

Jaaa, zelo rada! (smeh)

In kaj narediš, da izstopiš iz povprečja?

(smeh) Vedno sem imela rada to raznolikost ljudi. Če se vrnem na prejšnje vprašanje, veliko sem potovala po Skandinaviji, igrala sem na ladjah, hvala bogu, sem imela s seboj saksofon, če mi je slučajno zmanjkalo glasu (smeh). Tam sem opazila veliko teh drugačnih, odštekanih ljudi, ki so bili odštekano oblečeni, so odštekano živeli in bili drugačni. Nisem pa recimo uživala, ko sem prišla v Ljubljano, s škornji do zadnjice, z nevem kakšno lasuljo na glavi. Takrat so se me ljudje lotili skoraj fizično. Mislim, da so ljudje pri nas s tem "biti drugačen" preveč obremenjeni. Mislim "drugačen" v vsakršnem smislu, ne "spolnem", seveda. Zelo jih moti in se počutijo ogrožene.

Ustaviva se pri tvojem make upu. Izredno lepo in nekoliko posebno se urejuješ. Predvsem tvoje oči, ki vsekakor izstopajo, lasje, za katere nekateri prisegajo, da niso tvoji. Bi izdala nekaj svojih skrivnosti glede ličenja našim zvezdicam preobleke? Kdo skrbi za tvojo pojavnost oz. image?

Nikoli se ne pustim ličiti. To delam najraje sama, ker edino jaz vem, kaj mi je všeč in kakšna sem. Že v šoli sem se pri trinajstih prvič naminkala in bila trn v peti učiteljem. Skozi leta pa sem se naučila marsikaj. Štos dobrega make upa je veliko prakse in da pri tem uživaš. Kar pa se tiče mojih las, lasulje zagotovo nimam. Znam pa uporabljati vse mogoče trike. To je skrivnost. Za zvezdice preoblek pa bi rekla, naj se posvetijo svojim obrvem, kajti le te lahko spremenijo celoten izgled obraza, vse poteze.

In če ti zastavim vprašanje, kaj meniš o istospolnih partnerstvih in zakonu med njimi?

Mislim, da če si dva, ne glede na spol, to želita, je to pač njuna osebna stvar. Življenje je last vsakega posameznika in vsak se sam odloči, kaj želi. In če greva naprej, recimo o posvojitvi otrok pri istospolnih partnerji, tu pa bi rekla, da tega ne dovolim. In sicer iz preprostega razloga, da ima otrok pravico tako do matere kot očeta, torej obeh. Prav tako sem mnenja, da ženska, ki bi rada posvojila (oz. zanosila) otroka, tega ne bi smela brez pomisleka na očeta. Ženske sicer imajo to moč, mislim pa, da ni prav. Kar pa se tiče skupnega gospodinjstva in zadev okoli izvenzakonske partnerske zveze sem za to, da se stvari nekako "fer" uredijo, če ne drugače, mogoče dva človeka lahko naredita medsebojno pogodbo, kaj vem ...

Ko sva se midve spoznali, sem mislila, da boš presenečena, ker sem pač moški, ki se oblači in deluje kot ženska, pa nisi bila. Kako to?

(smeh) Meni je bilo zelo zabavno. Presenečena pa sem bila samo v tem, da si bila tako urejena. (smeh) In ker se je tvoja višina glasu skladala s tvojo zunanostjo.

Kaj boš rekla, ko se bo, kar je skoraj neizogibno, na naši sceni pojavil nekdo, ki te bo imitiral kot transvestit?

(smeh) Zabavala se bom. Pomagala mu bom, da bo čim boljši.

Ne boš imela nič proti?

Ne. Mene ne bo konec zaradi tega. Zakaj ne bi nekdo iz tega naredil štos.

Tudi če bi v nastop uvedel kakšne neokusne stvari?

Mislim, da sama ne izzivam in ne dajem povoda za take stvari. Moj stil, moja glasba in moja pojavnost ne kličejo po teh stvareh.

Izbor slovenske popevke za Evrovizijo je mimo. Zasedla si častno tretje mesto. Si morda računala na zmago in kakšna se ti zdi zmagovalna skladba *Dan najlepših sanj*?

Računala sem na uvrstitev od petega mesta navzgor. Sicer pa sem zadovoljna z uvrstitvijo. Zmagovalki želim, da bi se uvrstila v ožji izbor, saj je pesmica luštna, sproščena.

Kakšni so bili tvoji občutki pred nastopom v K4?

Malo drugačni. Vrjetno zaradi tega, ker sem vedela, kakšna bo publika. Vendar je bilo prijetno. K4 je poseben ambient, malo prismuknjen. Ima čisto drugačno energijo od ostalih prostorov. In lahko rečem, da se mi zdi primeren tudi za kakšne bolj odštekane zadeve.

Reakcija publike na tvoj nastop je bila različna. Na eni strani nepopisne ovacije in aplavzi, na drugi strani kritike in žvižgi. Kaj bi pristavila ti k temu?

A so res žvižgali!? (smeh) Nisem opazila.

Pomeni to, da si samozavestna?

Zelo sem samozavestna in stojim za tistim, kar delam. In če nekaj naredim, pač naredim, na publiko pa je, da to sprejme ali pa ne. Nikakor se ne obremenjujem s tem. In nikogar ne silim v to, da bi me sprejel.

Kako potem obravnavaš kritiko? Jo upoštevaš?

Kritik, ki daje kritiko o meni, njega moram spoštovati, kar pomeni, da poznam njegovo sposobnost in poučenost, da ve, o čem govori. Edino tako je zame kritika konstruktivna. Če pa kritiko daje nekdo, za katerega vem, da nima pojma, potem te kritike ne upoštevam. Ker imam o svojem delu svoje mnenje. In če rečem, da je nekaj, kar naredim dobro, potem bom za tem tudi stala.

In občutki po nastopu?

Krasni. Počutila sem se zelo dobro. Zdelo se mi je zelo lušno in tudi prireditelji so rekli, da že dolgo ni bilo takega nastopa. Publika pa je bila tudi zelo prijetna.

Ob koncu nastopa si obljubila, da se boš še vrnila. Se boš?

Z veseljem. Upam, da z večjo zasedbo. In s čisto posebnim programom.

Vsekakor lahko pričakujemo kmalu kaj novega, saj pripravljaš prav poseben projekt. Nekaj malenkosti.

Poleg pop projekta pripravljam tudi nekaj bolj odštekanega. Namreč projekt, kjer bom pela brez besed. Mislim, da takega projekta še ni in da bo originalen. Sem mnenja, da je glas izredno močno izrazno sredstvo, saj lahko z njim pričaraš razpoloženja. Glasbo improviziram, sama komponiram. Z vokalom se sprehajam skozi svoje štiri oktave in pol in čez vse tehnike petja. Bo zanimiva stvar, čeprav ne bo namenjena vsesplošni publiki. Naredila bom, kar čutim.

Ob slovesu je tudi duet, ki sva ga že prej omenili. Midve ob slovesu ne bova jokali in iskali vzglavja, ampak bova ponosni odšli v svet in se še kdaj srečali.

(smeh) Vsekakor. Z veseljem!

Bi na koncu še kaj dodala?

Jo! (smeh) A nisva že dovolj povedali? (smeh)

Hvala ti za pogovor.

Avtor teksta: Elena
Foto: Jasna Klančičar

foto: Frenk Fidler

foto: Frenk Fidler

URADNA STALIŠČA POLITIČNIH STRANK V SLOVENIJI DO VPRAŠANJA ISTOSPOLNE USMERJENOSTI (1.12.1995 IN 11.3.1996)

Strankam je bilo zastavljenih pet temeljnih vprašanj, v posameznih primerih tudi nekaj dodatnih. Redosled strank odgovarja naključnemu zaporedju anketiranja. Vse povabljene stranke, razen Slovenske ljudske stranke, so bile pripravljene sodelovati. Kaže, da gre v primeru SLS - ki se kljub našim vztrajnim poskusom ni želela odzvati - za nestrpen in neprofesionalen odnos do problematike manjšinskega dela državljanov(ank) Slovenije in s tem za svojevrsten primer diskriminacije.

DS - Demokratska stranka

Odgovarja predsednik stranke, Anton Peršak:

Ali so vam poznane pobude Evropskega sveta in Evropskega parlamenta glede odprave diskriminatorne zakonodaje, ki onemogoča enakopravnost položaj raznospolno in istospolno usmerjenih oseb?

Da. Ne bom rekel, da so mi znane v smislu tekstov, ampak v smislu, da obstajajo in da

Evropski parlament o tem razpravlja.

Ali v vaši stranki posvečate pozornost istospolno usmerjenim državljanom in državljkam Slovenije, in če - kakšno?

Doslej tega v programskih aktih nismo posebej apostrofirali, da bi rekli "smo proti" ali "smo za", ali kakorkoli. Volilnega programa za naslednje volitve še nimamo, tega tudi doslej nismo imeli navedenega, zlasti ne pri lokalnih volitvah. Sicer pa pri lokalnih volitvah to najbrž niti ni tema, ki bi bila pomembna. Govorimo pa seveda o pravicah in kot veste, pri nas tudi v ustavi obstaja določba o tem, da so vsi ljudje enaki oz. imajo enake pravice ne glede na vse okoliščine in tudi ne glede na spolno usmerjenost. V naši stranki zagovarjamo maksimalno spoštovanje človekovih pravic, tako v skladu z mednarodnimi konvencijami o človekovih pravicah, z ustavnimi mednarodnimi akti, kot tudi z našo ustavo. Se pravi, da bi lahko rekel, da implicitno, na nek način to je zapisano.

Vendar tega v ustavi eksplicitno ni.

No, seveda, tam je zapisano "in druge okoliščine", zato ker je bila takrat velika polemika okrog tega. Ampak, vsi pa vemo, da se te "druge okoliščine" nanašajo ravno na to.

Bi bila vaša stranka pripravljena podpreti pobude ŠKUC - Roza kluba, Magnusa in LL za zakonske spremembe (družinske, delovne, šolske zakonodaje), ki bi na vseh nivojih zagotovile enakost in enakopravnost med isto- in raznospolnimi državljani in državljkami Slovenije?

Veste, tukaj ne gre za problem "podpreti ali ne podpreti". Problem

je v tem, da smo proti posegom v ustavo. Povedal bom, zakaj. Bojimo se ravno tega, kar je sicer zgodba z nekega drugega konca. Doslej je bilo več predlogov, s katerimi bi se poseglo v ustavo. En predlog je v zvezi z lokalno samoupravo, pokrajinami itn. Drug predlog je v zvezi z natančnejšimi razmejitvami odnosov med vlado in parlamentom. In tretji, ki se ga na neki način bojim in se bo na vsako stvar priključil, je problem, ki ima dve plati. Eno je ločitev cerkve od države, drugo pa je problem pravice do splava. In kakorkoli se boste v ustavo vtaknili, bodo prišli zraven tudi zagovorniki, da bi se omejila pravica do splava ali pa da bi se odnos med cerkvijo in državo drugače določil. Zaradi tega zagovarjamo, naj se v ustavo ne posega, čim dalj je možno. Mi, kot rečeno, razumemo tisto določbo, ki govori o toleranci tudi glede teh usmeritev in jo v tem smislu tudi zagovarjamo.

Bi bili pripravljene podpreti pobudo Roza kluba, Magnusa in LL za ustanovitev vladne pisarne za istospolno usmerjene v Sloveniji (npr. po vzoru Nemčije ali Nizozemske)?

No, tukaj bom rekel tako. Če bi nas prepričali, da je to potrebno, bi jo podprli. Zdaj bom pa rekel, zakaj. Vi veste, da obstaja recimo vladna služba za žensko politiko. Mislim, da je učinek v mnogih primerih kontraproduktiven. Zakaj? Zato, ker vsaka taka ustanovitev lahko pomeni tudi neke vrste - ne bom rekel v dobesednem, ampak v nekem prenesenem pomenu besede - getoizacijo, problem se nekako odrine na eno mesto. In to mesto je potem deležno velikokrat tudi zelo ironičnih pristopov. Če se spomnite, na kakšne odmeve je z nekaterimi akcijami naletel UŽP. Včasih ima lahko kakšna stvar tudi nasproten učinek. Če obstajajo argumenti za to, bi to tudi podprli, mislim pa, da je stvar vedno vredna premisleka z vseh plati.

Kakšne prednosti imajo istospolno usmerjeni člani in članice vaše stranke od tega, da so ravno v vaši stranki?

Ne vem sicer, koliko jih je...(smeh). Ne bi govoril o tem, da imajo kakšne posebne prednosti. Pa tudi nobene pomanjkljivosti, v tem smislu, da bi imeli kakršnekoli ovire. Nobenega še nismo o tej okoliščini vprašali in tudi nihče še ni posebej povedal(a), da obstaja takšna posebna okoliščina. Ne vem pa ali zato, ker mislijo, da bi bil zaradi tega kakšen problem ali zato, ker se jim zdi, da to ni problem. Vsaj v tej stvari to ni problem. Sam niti ne razmišljam o tem, kako se kdo v tem smislu opredeljuje.

Liberalne stranke bi se najbrž morale zavzemati za enakopravnost tudi glede istospolne usmerjenosti. So državljani, ki so v polcivilnem položaju, ki nimajo enakih civilnih pravic. Za to gre. Pri uradu za istospolne ne bi šlo za getoizacijo, ampak za osvetlitev nekega problema.

S tem se strinjam, ampak bojim se, da s tem, ko nekaj lociraš, pride pogosto tudi do negativnih posledic, čeprav se strinjam, da ima dolgoročno gledano, vendarle pozitiven učinek. Kar se tiče omenjenih pravic: mi bi gotovo glasovali "za", če bi do tega prišlo, ali pa da se to prizna vsaj na podoben način kot se sicer priznava izvenzakonska skupnost. Moj pomislek je v zvezi z otroki. Otrok potrebuje različne komponente s strani staršev, različne na biološki ravni.

Ali so vam poznane pobude Evropskega sveta in Evropskega parlamenta glede odprave diskriminatorne zakonodaje, ki onemogoča enakopravni položaj raznospolno in istospolno usmerjenih oseb?

Da, te mednarodne in evropske konvencije in dokumente poznam v smislu zagotavljanja

človekovih pravic. Prav specifično v to smer nisem študirala nikakršnih dokumentov in tudi pri nas v stranki nimamo kakšnih posebnih organov, ki bi te stvari obravnavali. Bolj v smislu človekovih pravic, glede na to, da je tudi naš program tak, da nekako temelji na sprejemanju človeka kot takega.

Ali v vaši stranki posvečate pozornost istospolno usmerjenim državljanom in državljkam Slovenije, in če - kakšno?

No, v našem programu prav direktno ne. Le, kot sem rekla, glede zagotavljanja človekovih pravic, kot vsem državljanom. Posebej pa ne.

Bi bila vaša stranka pripravljena podpreti pobude ŠKUC - Roza kluba, Magnusa in LL za zakonske spremembe (družinske, delovne, šolske zakonodaje), ki bi na vseh nivojih zagotovile enakost in enakopravnost med isto- in raznospolnimi državljani in državljkami Slovenije?

Kako to mislite? Zakonodaja velja za vse državljane enako. Že tako imamo izenačeno po zakonu izvenzakonsko skupnost! Enakopravnost... ta beseda je zelo relativna. Mislim, da morajo biti šolski programi in sploh zakonodaja napisani glede na večino ali pa pogostost primerov, prav tako usmeritev države, državljanov, naroda. Skozi večino. Izjeme so povsod možne, ampak ne predstavljam si, da bi za to imeli posebni učni program ali posebno literaturo.

Kaj pa glede družinske zakonodaje?

Vemo, kaj je družina po sami definiciji: oče, mati in otrok. To je definicija družine.

To je definicija nuklearne družine.

No, to je pač definicija družine po naši in po svetovni zakonodaji. V primeru istospolne družine bi o tem težko govorili. To pomeni le skupno gospodinjstvo ali neko skupnost. To bi bilo treba pravno opredeliti. Vemo, kaj je namen družine in namen vzpodbujanja družine. Namen je nadaljevanje rodu, nadaljevanje človeka in to je možno samo v primeru, da nastane dvospolna združitev - da se razmnožujemo, čisto primitivno rečeno. Kako bi to uskladili glede posvojitve in vsega, kar sodi zraven - je spet vprašanje zakonodaje. Ne vem pa, ali je v mednarodni zakonodaji predvideno, da bi bila možna posvojitev tudi s strani istospolnih.

Bi bili pripravljene podpreti pobudo Roza kluba, Magnusa in LL za ustanovitev vladne pisarne za istospolno usmerjene v Sloveniji (npr. po vzoru Nemčije ali Nizozemske)?

Kakšne pisarne? Vladne? Mislim, da imamo že toliko pisarn, da je že to preveč. Ministrstva bi morala biti tista, ki bi to urejala. Kot veste, imamo

Urad za žensko politiko. Ko smo se dogovarjali za ustanovitev teh komisij in urada, smo rekli, da naj bi bila to služba oz. urad za politiko enakih možnosti. Mislim, da se da tudi tam reševati to problematiko. Ustanovitve urada pa ne bi zagovarjala. Mislim, da je kakšna druga problematika bolj pereča. Več stvari se pojavlja, npr. za invalide, za mladino, pojavljajo se zahteve, da bi bil urad za otroke in ne-vem-kaj. Glede na to, da smo zelo majhna država, imamo že precej teh institucij.

Se pravi, da ne bi podprli naših dveh pobud?
Ne, mislim, da to ni potrebno.

To je tudi stališče vaše stranke?
Mislim, da.

Kakšne prednosti imajo istospolno usmerjeni člani in članice vaše stranke od tega, da so ravno v vaši stranki?

Ne bi vedela, da bi bili kakšni taki v naši stranki. Še niso izrazili kakšne posebne usmerjenosti in posebnih zahtev pri nas.

Mislite, da takšnih članov oz. članic v vaši stranki ni?

Da, mislim, da jih ni, glede na naš program, na našo usmeritev in tudi po evidenci ni videti, da bi bili. Imamo, recimo, žensko zvezo, mladinsko organizacijo, seniorje... Da pa bi pa se izrazila zahteva po kakšni drugi organizaciji, pa še ne. In tudi v pristopnicah se napiše, jasno, spol, služba itd., kje želite sodelovati, v kakšnih organizacijah stranke oz. v katerih organih; to imamo vedno napisano. Tako, da bi gotovo vedeli, če bi želeli kakšne posebne zveze ali organizacije v okviru same stranke. V demokraciji je tako, da moraš sam zahtevati, kaj želiš.

ZLSD - Združena lista socialnih demokratov
Odgovarja predsednik stranke, Janez Kocjančič

Ali so vam poznane pobude Evropskega sveta in Evropskega parlamenta glede odprave diskriminatorne zakonodaje, ki onemogoča enakopravni položaj raznospolno in istospolno usmerjenih oseb?

Da, poznam, v načelu. Po izobrazbi sem pravnik in sem s tem seznanjen. Tudi s tem, kako je pri nas relativno trdo šlo, da smo imeli v pravnem sistemu še v prejšnji državi izrazito diskriminacijo. Težko bi trdil, da poznam vsak detalj teh resolucij, ampak poznam njihovo usmeritev in pravno tendenco, ki mi je povsem jasna - da gre za popolno odpravo diskriminacije.

Ali v vaši stranki posvečate pozornost istospolno usmerjenim državljanom in državljkam Slovenije, in če - kakšno?

Mi imamo v vrsti programov, tudi v našem Socialdemokratskem programu, zelo jasno opredelitev: smatramo, da je spolna usmerjenost svobodna izbira posameznika in da to ni zadeva, v katero bi lahko pose-

gali drugi na kakršenkoli način; bodisi s pravnim, bodisi s kakršnokoli obliko moralnega ali drugega nasilja.

Bi bila vaša stranka pripravljena podpreti pobude ŠKUC - Roza kluba, Magnusa in LL za zakonske spremembe (družinske, delovne, šolske zakonodaje), ki bi na vseh nivojih zagotovile enakost in enakopravnost med isto- in raznospolnimi državljani in državljankami Slovenije?

Spremembe zakonskih tekstov so zelo zahtevne zadeve, tako da kar a-priori reči, da bi podpirali neke spremembe, ki jih še nismo videli, je težko. Prav gotovo pa lahko načelno zatrdim, da tisto, kar bi vodilo v enakopravno obravnavanje ljudi, parov ali skupin - ki so istospolno usmerjene - bi naletelo pri nas na načelno podporo. Kako bi pa to konkretno izgledalo, je stvar neke resne pravne in zakonodajne razprave.

Bi bili pripravljene podpreti pobudo Roza kluba, Magnusa in LL za ustanovitev vladne pisarne za istospolno usmerjene v Sloveniji (npr. po vzoru Nemčije ali Nizozemske)?

Nisem strokovnjak za ta vprašanja, ampak če je ta pisarna potrebna, če je problematike toliko in če je tako zahtevna, da terja posebno pozornost vlade in odprtje pisarne, potem mislim, da bi bilo to na mestu in mi gotovo temu ne bi nasprotovali. Če bi bili argumenti prepričljivi, bi jih bili tudi pripravljene podpreti.

Kakšne prednosti imajo istospolno usmerjeni člani in članice vaše stranke od tega, da so ravno v vaši stranki?

Dajati komurkoli prednost, je v bistvu napaka. Enakopravnost ali povsem enak tretman, enaka obravnava vseh članic in članov, ne glede na spolno usmeritev, je ena od naših predpostavk. Ne želimo delati razlik, zelo radi bi se potrudili v to smer, da bi prišli do večje stopnje enakopravnosti. Veste, da so problemi že na prvem nivoju, na enakopravnosti moških in žensk; to je eno od vprašanj, s katerimi se zelo intenzivno ukvarjamo v naši organizaciji, ker je kljub deklaracijam končni rezultat - če pogledamo sestave organov, ki odločajo, pa naj bo to vlada, parlament, vodilni organi strank - tak, da je neprimerno več moških kot žensk. Mi pač poskušamo ustvariti take kriterije, da bi se enakopravnost in neke vrste proporcionalna demokracija zagotovila. Ko rečem, da v stranki nismo za nobeno obliko diskriminacije, pomeni, da bi članke in članice, ki so recimo istospolno usmerjeni, obravnavali povsem enako kot vse ostale. Ne vidim nobenega razloga niti za diskriminiran niti za privilegiran tretman, se pravi normalen tretman. To so osebne odločitve, ki ne morejo vplivati na političen status. Ko se organizirate za doseganje pravic in svoje enakopravnosti, je treba prisluhniti argumentom in videti, kateri so tisti problemi, ki vam v vsakdanjem življenju ali nasploh onemogočajo enakopraven status.

SNS - Slovenska nacionalna stranka
Odgovarja predsednik stranke, Zmago Jelincič

Ali so vam poznane pobude Evropskega sveta in Evropskega parlamenta glede odprave diskriminatorne zakonodaje, ki onemogoča enakopravnost in istospolno usmerjenih oseb?

Da, zadeva mi je poznana. Moram reči, da se v stranki nismo posebej ukvarjali s

tem, vendar stojimo na istem stališču kot Evropa in pač ne pristajamo na to,

bi rekel, na kakšno klerikalno slovensko zadrtoost na tem področju. Tukaj gre v glavnem tudi za ureditev statusnih vprašanj, predvsem porok istospolnih partnerjev, kar sodim, da je v bistvu smiselna zadeva. Tukaj gre v bistvu za ureditev materialnega stanja, ureditev dedovanja, ureditev teh zadev in mislim, da bi morali to zakonsko urediti.

Ali v vaši stranki posvečate pozornost istospolno usmerjenim državljanom in državljankam Slovenije, in če - kakšno?

Tega nimamo posebej opredeljenega v svojem statutu; držimo se pač ustave, kjer je to tako ali tako že zapisano. Mi spoštujemo, smo legalisti; kar se tega in tudi drugih zadev tiče, se držimo ustave in ne delamo nobenih razlik.

Bi bila vaša stranka pripravljena podpreti pobude ŠKUC - Roza kluba, Magnusa in LL za zakonske spremembe (družinske, delovne, šolske zakonodaje), ki bi na vseh nivojih zagotovile enakost in enakopravnost med isto- in raznospolnimi državljani in državljankami Slovenije?

Konec koncev, zakaj pa ne? Vendar tukaj zakonodajne pobude ne morejo prihajati s strani društev, klubov, združenj itd., ampak mora zakonodajna pobuda priti ali s podpisom določenega števila občanov oz. državljanov ali od kakšnega poslanca ali poslanske skupine ali od kakšne stranke ali kaj podobnega. Skratka, zakonodajni postopek je treba spoštovati in pričakujem, da bodo te zadeve na sporedu našega parlamentarnega dela. Verjetno ne v tem mandatu - kajti veste, da se bodo zdajle ukvarjali v glavnem z volitvami - ampak že v naslednjem bi vsaj eno od teh vprašanj lahko bilo rešeno.

Bi bili pripravljene podpreti pobudo Roza kluba, Magnusa in LL za ustanovitev vladne pisarne za istospolno usmerjene v Sloveniji (npr. po vzoru Nemčije ali Nizozemske)?

Ne vem, koliko je smiselno ustanavljati takšno pisarno. Churchill je rekel: "Če hočeš kakšno zadevo zamegliti in odriniti stran, ustanovi komisijo". S temi pisarnami je ravno tako. Imamo vladno pisarno za žensko politiko, ki ni naredila čisto nič. Direktno povedano gre za družbo gospodičen in gospa, ki so v bistvu same sebi namen. Ne vem, če so tiste gospe naredile kakšno pametno potezo, razen cele kopice neumnosti, katere krona je bila zadeva z reklamo. Ravno tista gonja proti reklamam je naredila največjo reklamo.

Kakšne prednosti imajo istospolno usmerjeni člani in članice vaše stranke od tega, da so ravno v vaši stranki?

Vsi so enakopravni, nikogar ne preferiramo. Edina preferenca, ki jo v stranki podpiramo, je sposobnost, ki jo nekdo pokaže pri svojem delu in pa lojalnost stranki. To je vse. Drugih preferenc, drugih bonitet ali da bi koga porivali naprej zaradi takšne ali drugačne usmeritve, tega pri nas ni.

Če bi istospolno usmerjeni volilci (ke) naleteli pri določeni stranki na bolj liberalen odnos do njih, bi se mogoče lažje odločili, koga bodo volili...

Da, vendar pogledajte: če bi mi šli v takšno akcijo, potem bi bilo očitno, da gre zgolj za predvolilni boj. Če bodo kakšne stranke začele na vsa usta govoriti o tem, bodite prepričani, da je to nabiranje predvolilnih točk. Ne jim nasedati! Mi zastopamo enakopravnost bolj kot vse druge stranke v parlamentu in za to svojo držo smo res

že plačali. Od dvanajstih smo ostali v stranki trije... Strogo se držimo, nobene diskriminatorne politike, nič takega, zanima nas zgolj kvaliteta. Kaj se dela popoldne, je privatna zadeva vsakega človeka in nihče nima pravice vtikati se v to. Ne tako kot kler, ki je hujši od bivših komunistov. Komunisti so te držali, dokler si bil v službi. Ti pa te stiskajo popoldne, ko si v postelji, zvečer in ponoči. Pod kovter se ti zrinejo... Mi smo proti temu.

LDS - Liberalna demokracija Slovenije

Odgovarja poslanka LDS v državnem zboru in predsednica parlamentarne Komisije za žensko politiko, Vika Potočnik

Ali so vam poznane pobude Evropskega sveta in Evropskega parlamenta glede odprave diskriminatorne zakonodaje, ki onemogoča enakopravni položaj raznospolno in istospolno usmerjenih oseb?

Ne samo, da jih poznamo. Kot veste, ima stranka te vsebine tudi v svojih dokumentih. Da ne bi govorili le o dokumentih, moram povedati, da sem se - kot veste - vodim Komisijo za žensko politiko - angažirala že v prvem mandatu, v diktiranjih, ki v ustavi opredeljujejo te vse-

bine. Hkrati pa mislim, da je bil dosežen kar velik uspeh pri kazenski zakonodaji. V 141. členu Kazenskega zakonika RS je bilo - na pobudo Komisije za žensko politiko in nekaterih civilnodružbenih organizacij - sprejeto določilo, ki prepoveduje diskriminacijo zaradi spolne usmerjenosti. Mislim, da je to eden od prvih zakonov, ki jasno sankcionira drugačno vedenje. Moram povedati, da je naša Komisija v kazensko zakonodajo uspela vnesti tista določila, ki govorijo, da je možno tudi spolno nasilje istospolnih partnerjev. Pri tem smo imele zelo veliko nasprotovanj, predvsem pravnikov, ki so trdili, da s tem rušimo njihovo pravno definicijo - kaj je spolno nasilje; po njihovem je ta definicija združenje dveh različnih spolnih organov. Poleg številnih polemik s strani pravnikov smo bili deležni tudi nekoliko zasmehujočega odnosa do tega vprašanja. Kot vam je znano, je ravno stranka LDS, uradno pa Urad za žensko politiko, pred približno dvema leti predlagala Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, da zakon o zakonski zvezi izenači oz. da možnost sklenitve zakonske zveze istospolnim partnerjem oz. partnerkam. Usoda tega je, da v tem ministrstvu ni bilo nič storjeno, ker se pričakuje, da naj bi bilo to, hrati s številnimi drugimi spremembami, dano v proceduro parlamentu; kdaj bodo te številne druge spremembe, pa mi v tem trenutku ni znano. Pojavljajo se tudi pravni pomisleki, tako kot v mnogih drugih evropskih deželah; nekatere so že uvedle to možnost, s tem, da je vprašanje posvojitve otrok še odprto. Moje osebno tolmačenje je takšno, da naša ozka definicija pojmovanja družine, vezana zgolj na dva partnerja različnega spola, pridaje družini zgolj reproduktivno oz. biološko funkcijo rojevanja. Ne glede na to, da je pri nas tudi praksa že veliko dlje, bi morali začeti uvajati termin družine in s tem tudi možnost sklenitve zvez istospolnih parterjev oz. partneric. Kje pa smo v praksi? To vprašanje je bilo veliko bolj prisotno v 80-ih letih, takrat še v ZSMS. Menim pa, da demokracija sama po sebi še ni pri nesla rešitev. Ravno obratno - zdi se mi, da nastajajo pri odpiranju teh vprašanj ponovno velike težave in seveda ogromni predsodki posameznikov in posameznice ter da se hoče to vprašanje ponovno marginalizirati, kakor da je to stvar neke skupine, ki jo je neka zgodovina obsodila kot čudno. Rada bi navedla tudi pomislek nekega cenjenega pravnika, ki nasprotuje, da

bi se lahko registrirale t.i. istospolne zakonske zveze, češ, da bi se s tem osebe javno predstavile, kar bi lahko pomenilo - če nekoč pride na oblast nekdo podoben npr. Hitlerju - izločitev homoseksualcev.

Ali v vaši stranki posvečate pozornost istospolno usmerjenim državljanom in državlankam Slovenije, in če - kakšno?

Poleg vsega kar sem že navedla, tudi v naših programskih dokumentih obstaja poglavje, kjer se govori o vsebini, ne glede na spolno usmerjenost.

Bi bila vaša stranka pripravljena podpreti pobude ŠKUC - Roza kluba, Magnusa in LL za zakonske spremembe (družinske, delovne, šolske zakonodaje), ki bi na vseh nivojih zagotovile enakost in enakopravnost med isto- in raznospolnimi državljani in državlankami Slovenije?

V stranki doslej ni bilo nobenih ne predsodkov ne zadržkov in smo tako v kazenski zakonodaji kot pri družinski zakonodaji s temi sekcijami sodelovali.

Bi bili pripravljene podpreti pobudo Roza kluba, Magnusa in LL za ustanovitev vladne pisarne za istospolno usmerjene v Sloveniji (npr. po vzoru Nemčije ali Nizozemske)?

Rekla bi, da je večji zadržek - kot ustanovitev pisarne - vprašanje pristojnosti, ki bi jih imela takšna pisarna. Če gre za pomoč pri vprašanih zakonske regulative, vsekakor vidim to kot izredno dobrodošlo, kot dobro pobudo, kot dobro iniciativo. Tako bi tudi presegli, da so to vprašanja zgolj neke skupine in dali s tem ne samo javni, ampak tudi družben pomen temu vprašanju.

Kakšne prednosti imajo istospolno usmerjeni člani in članice vaše stranke od tega, da so ravno v vaši stranki?

Moram reči, da jih ne povprašujemo o tem, niti ne jemljemo tega kot nekega selekcijskega kriterija, ki bi bil nad- ali pod-, ampak da gre tu za vprašanja, ki jih obravnavamo in jemljemo za popolnoma človeška ali popolnoma normalna. Zato ni niti nad- niti podcenjenosti tega položaja. Vsak volilec ali volilka, ki bo prebral(a) program, bo sam ocenil(a) oz. videl(a), da ima stranka toleranten odnos; mogoče to ni pravi pojem, temveč da gre za vsebine, ki niso selekcijske in niso stigmatizirajoče. To je vsebina, ki je za nas povsem življenjska.

SDSS - Socialdemokratska stranka Slovenije

Odgovarja predsednica Odbora za delo, družino in socialo, Aleksandra Forte

Ali so vam poznane pobude Evropskega sveta in Evropskega parlamenta glede odprave diskriminatorne zakonodaje, ki onemogoča enakopravni položaj raznospolno in istospolno usmerjenih oseb?

Predvsem izhajamo iz obveze držav za zagotavljanje enakih človekovih pravic in osebnih svoboščin. Tudi kar se tiče posebnih skupin. V programu naše stranke, v uvodnem

delu - kjer govorimo o svoboščinah in demokraciji - to vključujemo. Skratka, smo absolutno proti kakršnekoli diskriminatornemu načinu obravnave najrazličnejših skupin in v tem okviru tudi istospolno usmerjenih.

Ali v vaši stranki posvečate pozornost istospolno usmerjenim državljanom in državljkam Slovenije, in če - kakšno?

Na večih mestih se tega dotikamo. Ponekod je to dovolj eksplicitno navedeno in se razume, da gre tudi za te skupine. Demokracijo razumemo kot zavračanje izključevanja oz. diskriminacije najrazličnejših skupin, ne glede ali gre za verske, spolne ali kakršnekoli druge. Menimo, da mora tudi zakonodaja oz. državna oblast v svoji zakonodaji te stvari upoštevati, ker brez omogočanja enakosti oz. enakih pravic pač ni demokracije.

Bi bila vaša stranka pripravljena podpreti pobude ŠKUC - Roza kluba, Magnusa in LL za zakonske spremembe (družinske, delovne, šolske zakonodaje), ki bi na vseh nivojih zagotovile enakost in enakopravnost med isto- in raznospolnimi državljani in državljkami Slovenije?

V zvezi z zakonodajo moram reči, da smo se tudi v okviru Odbora za delo, družino in socialo, katerega predsednica sem, delno že ukvarjali z določenimi pobudami, ki so bile izražene že v preteklih letih. Kot nam je znano, gre pri vprašanju zakonske zveze za legalizacijo zakonske zveze istospolnih partnerjev in s tem v zvezi za neko pravno ureditev vseh razmerij, ki izhajajo iz teh relacij. Kar se tiče same legalizacije zakonske zveze načelno ne bi bilo večjih problemov. Kar pa se tiče družine, pa naša stranka izhaja iz take opredelitve družine, kjer menimo, da ima primarno vlogo vzgoja in nega otrok. Nastanek družine je torej pogojen z otrokom. V tej zvezi pa menimo, da je tudi po strokovni plati dovolj utemeljenih trditve, da okolje istospolnih partnerjev ni najbolj primerno za to, da bi otrokom omogočilo najboljše pogoje. Menim, da gre tu za neko nasprotje med osebno svobodo posameznika kot odraslega človeka in pa svobodo otroka oz. otrokovih pravic. Država je namreč dolžna - glede na to, da je otrok postavljen v družino oz. v neko okolje in da v njej ni prostovoljno - skrbeti v prvi vrsti in prioriteto za otrokove pravice. Ne le po naši zakonodaji, ki je, moram reči, v teh stvareh dokaj slaba, ampak tudi po konvenciji o otrokovih pravicah. Predvidevamo, da bi se - ne glede na to, kako bi ta družina oz. skupnost nastala in živela - pojavile težnje po vključitvi otrok - bodisi da bi se otrok rodil v tej skupnosti, ali bi bil pripeljan v to skupnost. V naši zakonodaji je glede otrokovih pravic - ne glede na to ali gre za istospolne ali raznospolne skupnosti - še ogromno nedorečenih stvari. Po ustavi smo dolžni omogočati in dajati najboljše pogoje za otrokov razvoj. Psihologija ali psihoanaliza teh skupnosti ne obravnava kot patoloških, vendar pa po drugi strani s stališča psihodinamike in primerne okolja za razvoj otrok potrebuje moško in žensko figuro in verjetno bi se, ne glede na to, kako bi zakonodaja urejala te stvari, v realnosti porajali veliki problemi. Zaradi tega ločimo legalizacijo zakonske skupnosti ter tretiranje takšne skupnosti kot družine.

S podajanjem zakonske osnove istospolnim partnerjem bi bile torej kršene pravice otroka - katere so te pravice?

Po konvenciji o otrokovih pravicah, katere podpisnica je tudi naša država, mora država zagotavljati vsem otrokom enake pravice. Splošne vrednote v družbi - vrednotni sistem, norme in stereotipe, je izredno težko spreminjati s tem, da bi spremenili zakonodajo. Naša stranka se zavzema za večji prispevek na strokovnem nivoju, za interdisciplinarno povezovanje npr. psihologije, sociologije, prava; da bi se ti problemi odprli senzibilno in se reševali nekonfliktno. Težnje po spremembi zakonodaje bi v tem trenutku povzročile še veliko več konfliktov in s tem negativno vplivale na samo reševanje dejanskega problema. Čas še ni zrel za zakonske spremembe, je pa vsekakor zrel glede na dejstvo, da te skupine so, da se jih vsi zavedamo, da so realnost in da obenem tem ljudem verjetno pomenijo hudo breme, glede na splošno družbeno klimo. Mislim, da je treba te probleme reševati po strokovni plati, ne pa politični. Verjetno je tudi v

posameznih strankah - tudi če so liberalno usmerjene - veliko dilem, kako recimo njihova konkurenca te vsebine prikazuje ali celo izkoristi proti stranki sami, npr. v predvolilnih bojih. V naši družbi imamo ogromno akutnih problemov, ki se tičejo posameznih skupin, recimo otrok, žensk, mladine in nasilja nad njimi. Če neka družba teh stvari ni sposobna rešiti z zakonsko regulativo, z izobraževalnimi ali drugimi prijemmi, potem je še toliko manj - na nek konflikten način - sposobna reševati probleme, o katerih tukaj govorimo.

Bi bili pripravljeni podpreti pobudo Roza kluba, Magnusa in LL za ustanovitev vladne pisarne za istospolno usmerjene v Sloveniji (npr. po vzoru Nemčije ali Nizozemske)?

To se mi zdi zelo dober predlog. Skozi to pisarno ali institut bi se lahko odvijale strokovne razprave oz. pojavljale v javnosti, skratka stvar bi bila nekako nadzorovana oz. kanalizirana, ravno zaradi preprečevanja konfliktnih situacij v družbi.

Kakšne prednosti imajo istospolno usmerjeni člani in članice vaše stranke od tega, da so ravno v vaši stranki?

Torej mislite, da so med člani naše stranke istospolno usmerjeni in da verjetno vidijo neko prednost v tem (smeh). To je najbrž hipotetično vprašanje, kajti mi teh stvari ne spremljamo - s stališča osebnostnih pravic. To je stvar vsakega posameznika. Vendar mislim, da smo dovolj odprta in poštena stranka, da problema ne bi izpostavljali politično, ampak bi ga skušali reševati strokovno in na daljši rok. Ne želimo si nabirati političnih točk s tem da bi govorili "kaj vse podpiramo". Zavedamo se, kaj je mogoče storiti na krajši rok in česa ne.

Tatjana Greif
Nataša Velikonja
foto: Jasna Klančičar

Opomba:

Le dve izmed anketiranih strank v svojih programskih dokumentih eksplicitno navajata kriterij istospolne usmerjenosti in tako izrecno dokazujeta svoja antidiskriminacijska izhodišča: LDS in ZLSD. Naj navedeva primer: v 2.točki Programske izjave LDS (1994) je zapisano: "Naša stranka uveljavlja liberalno in demokratično ureditev, ki pomeni spoštovanje človekovih pravic in državljskih svoboščin: enakopravnost ne glede na raso, narodnost, spol, spolno usmerjenost, jezik, veroizpoved, politično in drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo ali katerokoli drugo osebno okoliščino; uveljavljala bo zakone, ki temeljijo na načelu spoštovanja razlik in enakosti hkrati ... itd.". ZLSD pa v 3. točki Socialdemokratskega programa za Slovenijo (1995) navaja "Smo proti zapiranju ljudi v geta po kriteriju starosti, premoženju, izobrazbi, veri, rasi, nacionalnosti, spolni usmerjenosti, ipd."

JULIET HULME IN PAULINE PARKER – anatomija umora

TEEN PASSION MOTHER HA

22. junija 1954 sta Juliet Hulme in Pauline Parker v Christchurchu ubili Honoro Parker, Paulinino mater. Stari sta bili petnajst in šestnajst let.

Sledil je senzacionalen sodni proces z velikim medijskim odmevom doma in v tujini ter posledična povezava lezbištva z "zlom", "norostjo v dvoje" in umori. To je okrepilo negativna stališča do lezbištva in prispevalo k že tako velikemu zaničevanju in stereotipnim informacijam.

Članki o tem primeru so poenostavljeno prikazovali Pauline in Juliet ali kot "nori" ali "pokvarjeni". Bilo je le malo poskusov umeščanja dogodka v družbeni kontekst. Sama žrtev umora je bila deležna le malo medijske pozornosti. Za bralce teh člankov je ostala nepopoln lik, katerega umor je očitno bila muha bolnih ali kriminalnih umov.

Poenostavljena predpostavka, da je Pauline ubila svojo mater zato, ker se je zaradi svoje "norosti" ali "pokvarjenosti" odločila odstraniti "oviro" na svoji poti, po najinem mnenju ne pojasnjuje umora. Še več. Mnenje, da je Juliet sodelovala samo zato, ker je želela "pomagati" Paulini pri odstranitvi "ovire", saj je bila tudi sama ali "nora" ali "pokvarjena", zanemara njen lasten položaj in pričakovanja znotraj njene družine.

Vsi dogodki se zgodijo znotraj nekega družbenega in političnega konteksta. Meniva, da reduciranje motiva za umor samo na posameznikove nasilne vzgibe ne upošteva konteksta, v katerem se je umor zgodil. Najino delo vključuje opis časovnega obdobja in kraja, kjer se je zgodil umor – Christchurch, Nova Zelandija v zgodnjih 50-ih letih. Za

osvetlitev primera sva uporabili pro-lezbični, feministični pristop. Ta je še posebno uporaben pri tematiziranju spolnosti in spola. Začenjava z rekonstrukcijo samega umora. V naslednjih poglavjih razpravljava o okoliščinah; o družinskem ozadju deklet ter okoliščinah umora in odnosov med vsemi vpletenimi udeleženci. V poglavju o dnevnikih bereva dnevnik Pauline Parker in luči dnevnikega pisanja deklet v adolescenci. Potem razpravljava o procesu v nekaterih detajlih in opisuje, kako so ravnali s Parkerjevo in Hulmeovo v zaporih v Aucklandu in Wellingtonu. Pregledali sva članke o primeru in kritizirali način, kako so medicinski pisci in pisatelji popularnih kriminalk uporabili primer ter raziskujeva medijske prezentacije. V nekaterih detajlih zavračava pojem "folie à deux" zato, ker so ga kljub zavrnitvi med procesom nekateri pisci še naprej promovirali.

V razpravi o umoru Honoro Parker se nama zdijo nekatere feministične perspektive še posebej uporabne. V iskanju dimenzije, ki je umanjala v drugih prispevkih o umoru, se nama zdi koristna tudi maorska interpretacija.

Čeprav se zavedava problematične narave mnogih medicinskih, socioloških in kriminoloških raziskav zaradi njihovih seksističnih in

heteroseksističnih predpostavk, se nama kljub temu nekatere zdijo uporabne – ko razmišljava o otrocih, ki ubijajo. Omogočile so nama primerjavo primera Parker-Hulme z drugimi umori, ki so jih storili otroci. Poglavje o lezbijkah v Novi Zelandiji prinaša nekaj ozadja, na temelju katerega lahko ocenjujemo vpliv primera na lezbijke. Posledice primera je bilo čutiti še dolgo po letu 1954, saj so močno vplivale na življenje mnogih žensk, vključno z lezbijkami. Ta vpliv opisujeva in predstavlja s pomočjo pogovorov z manjšim, lastnovoljno izbranim številom lezbijk. Zasebna svetova Parker/Rieperjevih in Hulmeovih sta zaradi umora Honoro Parker eksplodirala v javno domeno. V procesu je razpadla krinka konformnosti in razkrila nasprotja s predpisano moralo tedanjega časa. To delno pomaga pojasniti veliko zanimanje za primer, ki je združeval vrsto ključnih tem. Zakonska nezvestoba, ločitev, lezbištvo, ženske in otroci, za katere se zdi, da so zunaj nadzora, so bili nekateri od osrednjih elementov v tedanji javni drami. Midve jih interpretirava kot oblike upora, zavestnega ali drugačnega, proti etablimiranim kodam spolnosti in spola.

UMOR

Pričujoča rekonstrukcija temelji na prepisih s procesa na vrhovnem sodišču, Coronerjevem poročilu, odlomkih iz dnevnika Pauline Parker in pogovorih z nekaterimi udeleženci.

Zgodaj jutraj, 22. junij 1954

Pauline je v dnevnik zapisala naslednje:

"Dan Srečnega Dogodka." Malce pišem o temu na jutro pred smrtjo. Zelo sem razburjena, kakor na predbožični večer. Vendar nisem imela prijetnih sanj. Sedaj bom vstala."

Po zajtrku je Pauline pomagala materi pri hišnih opravilih. Oče in sestra sta že odšla na delo.

10:30

V hiši Hulmeovih se je Juliet pripravljala na dan na prostem s prijateljico Pauline in njeno materjo Honoro Rieper. Iz garaže blizu njene hiše je vzela polovico opeke, jo zavila v časopis in dala v torbo. Njena mati Hilda Hulme je opazila, kako je Juliet "žarela od sreče". Oče Henry Hulme jo je odpeljal z avtom in jo odložil blizu hiše Rieperjevih v Gloucester St. Od tam je Juliet pešala in spotoma kupila nekaj reči.

11:00

Juliet je prispela do hiše Rieperjevih.

Ona in Pauline sta klepetali s Honoro. Medtem ko je Honora pripravljala kosilo, sta odšli v Paulinino sobo v zgornje nadstropje. Juliet je polovico opeke izročila Paulini, ki jo je dala v svojo staro nogavico iz najlona. Nogavico je zavezala z vozlom, da se opeka ne bi izmuznila.

Pauline je to dala v svoj nahrbtnik. Bila je pripravljena za popoldanski izhod z Juliet in Honoro. Juliet je v žepu nosila majhen rožnat kamen iz broške.

11:45

Paulinin oče Herbert Rieper se je vrnil z dela in nekaj časa delal na vrtu za hišo.

Poldne

Pauline in Juliet sta kosili s Herbertom, Honoro in Paulinino sestro Wendy. Bilo je zabavno kosilo. Na sodišču je Herbert Rieper povedal, da sta se Pauline in Juliet nenehno smejala in šalili. Po obroku sta se Herbert in Wendy vrnila na delo, dekleti in Honora pa so pomile posodo.

13:30

Honora, Juliet in Pauline so se odpravile proti Cathedral Square, kjer so stopile na avtobus do Victoria Park v Cashmere Hills. Dan je bil hladen, a sončen in jasen.

14:35

Izstopile so na avtobusni postaji in pešale do bližnjega čajnega kioska na hribu. Kot je to običajno ob delavnikih, v parku ni bilo veliko obiskovalcev. V kiosku, kjer je Honora naročila popoldanski čaj, sta bili samo dve stranki. Ona je pila čaj, Juliet in Pauline sta pili brezalkoholne pijače. Vse so jedle pecivo in kolače ter klepetale z Agnes Ritchie, upravnico čajnega kioska.

15:05

Zapustile so kiosk in se odpravile naravnost skozi razpoko v skalni steni ter hodile po dolgi strmi poti med drevjem. Po kakih 450 metrih prehojene poti so prestopile mostiček. Tam je Juliet, pazec, da je Honora ne bi videla, vrgla rožnat kamen na pot. Hodile so še malo naprej in se potem obrnile. Ko so spet prišle do mosta, je Pauline pokazala materi rožnat kamen. Honora se je sklonila, da bi ga videla.

Pauline je vzela opeko v nogavici iz nahrbtnika in udarila mater, ki se je še vedno sklanjala, da bi pogledala kamen. Honora se je z roko prijelja za glavo, da bi se zavarovala. Pauline jo je še naprej udarjala. Pridružila se ji je Juliet, ki je od Pauline vzela opeko v nogavici in tudi udarila Honoro. Bilo je veliko krvi, ki je poškropila njuno obleko in tekla tudi navzdol po poti kak meter ali dva.

Honora je hitro izgubila zavest in umrla čez nekaj minut.

15:30

Ko je Agnes Ritchie pogledala iz čajnega kioska, je videla, da Pauline in Juliet tečeta k njej. Njuna obleka je bila prepojena s krvjo in Pauline je bila krvava po obrazu. Prosili sta jo za pomoč in rekli, da se je zgodila nesreča; Honori je spodrsnilo in z glavo je zadela v kamen.

Agnes je naročila dekletoma, naj sedeta in nekega gosta poslala, da poišče njenega moža Kennetha Ritchieja, ki je bil skrbnik parka. Stopila je ven in pogledala po poti, vendar ni

mogla videti Honore. Vrnila se je v kiosk in vprašala dekleti, kje se je zgodila nesreča. Prosili sta jo, naj ju ne sili iti spet nazaj in pokazali, da se Honora nahaja bolj daleč v parku. Kenneth je prispel in se odpravil na iskanje, medtem ko je Agnes poklicala zdravnika in rešilca. Potem je spustila vodo, da sta si Juliet in Pauline lahko umili nekaj krvi.

Obe dekleti sta hoteli govoriti z očeti. Agnes je poklicala Paulininega očeta, vendar je bil službeno v ribarnici. Pustila je sporočilo, naj jo pokliče nazaj. Poklicala je Julietinega očeta, ki je rekel, da bo nemudoma prišel.

Potem je dekletoma prinesla skodelico čaja. Pozneje je pripomnila, da je Pauline pogoltnila vrel čaj brez mleka in da ni bilo videti, da bi se zavedala temperature. Zdelo se je, da je v stanju šoka.

15:40

Medtem sta Kenneth Ritchie in njegov pomočnik hodila po poti, ki jo je prehodila skupina, 450 metrov v park. Našla sta Honoro, ki je ležala na hrbtu. Takoj sta vedela, da je mrtva. Kri ji je tekla iz glave, usta pa so bila zamašena zaradi bljuvanja. En čevlji je ležal nedaleč od trupla, druge reči pa so bile raztresene ob njem. Spodnji del njenega umetnega zobovja je ležal na tleh tik pod brado. Bila je umazana zaradi blata in madežev krvi. Ob truplu sta opazila polovico opeke v nogavici in ugotovila, da Honorina smrt ni mogla biti nesreča.

Ležala je z nogami proti hribu, tako da ji je Kenneth lahko potegnil navzdol obleko, ki ji je padla do stegen. Ericu je naročil, naj ostane pri truplu, sam pa je stekel do kioska.

15:45

Kenneth je prispel do kioska. Ravno kar je pripeljal rešilec. Poklical je policijo.

16:00

Henry Hulme se je pripeljal h kiosku. Rekel je Agnes, naj pove policiji, da bo Pauline in Juliet odpeljala v hišo Humesovih v Ilamu.

pribl. 16:10

Zdravnik Donald Walker je prišel zaradi Agnesinega klica. Po pogovoru s Kennethom in spoznanju, da je nekdo umrl, se je odločil, da bo v kiosku počakal policijo.

16:20

Narednik Robert Hope in stražnik Donald Molyneaux iz Christchurcha sta končno prispela, saj sta se najprej odpravila v Victoria Lake namesto v Victoria Park. Kenneth Ritchie ju je skupaj z zdravnikom Walkerjem in voznikom rešilnega

vozila odpeljal do mesta, kjer je ležala Honora. Zdravnik Walker je potrdil Honorino smrt. Trupla se ni dotaknil. Narednik Hope je naročil stražniku Molyneauxu, naj ostane na prizorišču in poskrbi, da se ne bo nihče približal truplu in mestu dogodka. Drugi so se vrnili h kiosku, narednik Hope pa je obvestil po radiu iz patroljnega avta Centralno policijsko postajo.

Julie Glamuzina & Alison J. Laurie: "Parker & Hulme. A Lesbian View". New Women's Press, Auckland 1991.

MODRA SVETLOBA,
antologija

Michel Foucault:
ZGODOVINA SEKSUALNOSTI
SKRB ZASE

Ino Knabino:
GANIMED IN DRUGI,
roman

Giril Bergles:
IFRIKIJKA,
pesmi

Nataša Velikonja:
ABONMA,
pesmi

Hervé Guibert:
PRIJATELJU, KI MI NI
REŠIL ŽIVLJENJA,
roman

Rita Mae Brown:
GRANATNO JABOLKO,
roman

L - ZBORNIK
O LEZBIČNEM
GIBANJU NA SLOVENSKEM

Boswell
KRŠČANSTVO, DRUŽBENA
TOLERANCA IN
HOMOSEKSUALNOST

ZBORNIK PO 10 LETIH
GIBANJA

Zbirka LAMBDA
Založba SKUC

JAMES DEAN

Ko se človek sedanosti sooči z imenom James Dean, mu v podzavesti ne zaživi le njegova markantna podoba, ampak tudi prispodoba Praupornika proti establishmentu, proti ustaljenemu družbenemu redu, skratka, Upornika proti vsemu, kar v življenju spominja na prisilo in prilagajanje nekemu "redu", v katerega se je človeštvo okovalo in v katerega se z nekakšnim fatalizmom vse bolj pogreza in se ob tem že v itak do skrajnosti limitiranjem in zlaganem svetu mazohistično naslaja, hkrati pa ima pred očmi določeno pozo mladega fanta, oblečenega v modre kavbojke, belo srajco in rdeč, rahlo razpet anorak, z glavo nekoliko postrani, s tipičnim pogledom napol priprtih oči, z obema rokama v hlačnih žepih, kot tudi z obvezno cigareto, ki mu je obvisela nekje med usti. Vendar, ko je James Dean ustvaril ta lik v svojem najbolj znanem filmu *Rebel Without a Cause* (Upornik brez razloga), je bila nova, provokativna in nevarna. Do takrat so se mladi fantje drugače oblačili, pa tudi o tovrstni izzivalnosti ni bilo sledu. Njegova pojava in nastop, kot tudi vizualno sporočilo, so imeli v takratni konservativni pa tudi politično represivni Ameriki petdesetih let odmev neverjetno eksplozivne moči. To je bil čas, v katerem je poskušal bivši general **Dwight Eisenhower** obdržati status quo ameriškega načina življenja, kot si ga je sam razlagal, kar pa je po drugi strani pomenilo ne le patološko protikomunistično gonjo, ki je sama po sebi prispevala k hladni vojni, ampak je s takratnim znanim "lovom na čarovnice" bila prizadeta vsa kulturna Amerika. Razumljivo, da je v takšnih okoliščinah prišlo do reakcije, ki se je širom dežele kazala v javnih konfrontacijah mladih proti staršem, šoli in družbi sploh. Sredi vsega tega nezadovoljstva je nanadoma vzniknila podoba **Jamesa Deana**. Postal je ne le simbol za pravice posameznika, ampak Upora nasploh, celotna generacija mladih pa ga je sprejela kot heroja. Žene in dekleta so ga povzdignile v Božanstvo, mladi fantje so se oblačili kot on, govorili so kot on in hodili so kot on, skratka, hoteli so biti "on sam". Človek pomisli na vse Jamesa Deane, je nekoč dejal **Andy Warhol**. Pa naj bo tudi tokrat tako, kot je zapisal, **Paul Alexander**, avtor najnovejše biografije o James Deanu, iz katere povzemam nekaj utrinkov, in v kateri osvetljuje homoseksualno plat njegovega živ-

ljenja, ki je bila v tej obliki do zdaj zastrta, čeprav nikjer ne trdi, da je bil Jimmy homoseksualec. Torej, spomnimo se vseh Jamesov Deanov, kot tudi Njega samega, imena, ki je v naši podzavesti zapisano za vselej - James Dean. Pa ne le imena, tudi njegovega obraza in postave. Kdorkoli ga je vsaj enkrat videl na platnu, se mu je njegova podoba za vedno vtisnila v spomin. Od kod ta moč? Da ga naša zavest sprejema s takšno lahkoto, gre zasluga še nečemu - njegovi seksualnosti, ki je žarela iz njega z odprtostjo in neko svojstveno androgeno kvaliteto, ki ni uspela nobenemu igralcu, ne prej, ne slej. Ženske so se vanj zaljubljale, fantje, še posebno v puberteti, so bili z njegovo pojavo seksualno vznemirjeni. Dean je zavestno igral na adut seksualne večplastnosti, ki je za večino človeštva še vedno nekaj globoko pretečega. On je mojstrsko kultiviral ta nasprotja. Brez dvoma je deloval možato, vendar, po drugi strani je bil tudi mehak. Takšen je bil tudi v filmskih vlogah, kot *Cal* v *East of Eden*, kjer se nam predstavlja kot rahločuten in s kajenjem zasvojen fant, ki hrepeni tako po očetovi kot bratovi ljubezni, obenem pa mu poskuša prevzeti dekle, v *Giantu* kot Jeff izvrstno predloči vlogo nesigurne in razdvojene osebnosti in v *Rebel Without a Cause*, kjer se vanj ne zaljubi le Judy, ampak tudi Plato in ko Jim (James Dean) reagira na oba dovzetno. Bil ni le prvi ameriški teenager, ampak v petdesetih letih hkrati antipod igralcem kot so **Gary Cooper**, **Clark Gable** in **John Wayne**. V svoji kratki filmski karieri je posnel le tri celovečerne filme, vendar je bil njegov igralski dosežek tako pomemben,

da ima človek občutek, kot da je njegova kariera trajala dolga leta. Ko je umrl, je bil star sele štiriindvajset let, toda v življenju je dosegel to, kar je uspelo ma okomu. Danes štejem nekaj več kot stiriideset let od njegove tragične smrti, toda Jimmy je še vidno med nami v polnem sijaju, njegova legenda je nesmrtna. Pravzaprav je ironija življenja v tem, da je morda njegova prezgodnja smrt prido nesla k večni in legendarni slavi. James Dean je bil genij, ki je premlad umrl, toda, če se mu približamo po človeški plati, ga bomo spoznali kot preprostega fanta, ki je stopal po svoji poti, v katero je sam najbolj verjel. **Martin Sheen**, igralec, je ob petindvajsetletnici Jimmyjeve smrti, ko je tisočglavo množico vodil do njegovega groba, dejal: "James Dean je ustvaril eno največjih in najdb tega stoletja - sebe samega. V igralski šoli v New Yorku, ki sem jo obiskoval, velja rek: po Marlonu Brandu igrajo igralci drugače, po James Deanu živijo ljudje drugače. Dean je bil največji igralec vseh časov - bil je preprosto genij." James Byron Dean je bil rojen 8. februarja 1931 v mestu Marion, država Indiana. Ko je bil star šest let, se je z družino preselil v Los Angeles, kjer se je fantič zelo navezal na svojo mamo, ki pa je po težki bolezni umrla, ko je bilo Jimmyju devet let. Ker pa njegov oče ni bil "sposoben", da bi zanj

Indiano, kjer je v najbolj občutljivejših letih odrasčanja ostal brez starševske ljubezni. Morda ravno od tukaj izhaja njegova nevrotičnost, ki pa jo je pozneje obrnil sebi v prid - v igrarstvo.

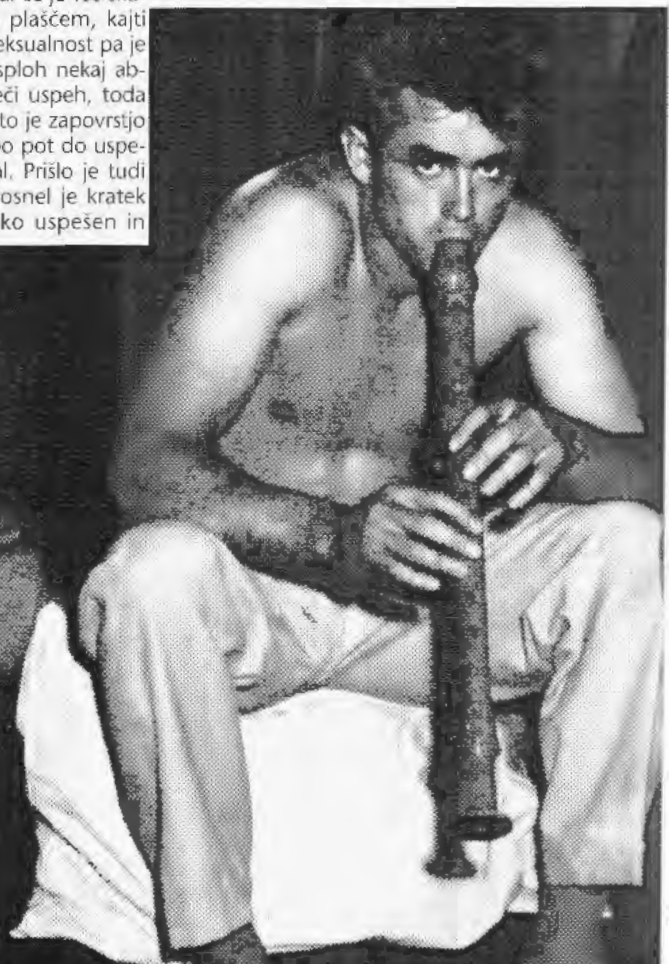
James Dean je bil v resnici polno nasprotje tistemu, za kar ga je v javnosti predstavljal njegov filmski studio *Wamer Brothers*; kot mladega, potentnega Casanova, ob vsaki priložnosti pripravljenega na aferice z nadebudnimi holivudskimi starletami, željnih slave. "V resnici je živel kot homoseksualec", je pozneje dejal nek producent. Če je moral svoje intimno, osebno življenje podrežati kompromisom, da bi zadostil zakonom, ki so vladali v Hollywoodu, potem je to večja tragedija od tiste, ki se je zgodila 30. septembra 1955 leta, ko se v njegov Porsche z avtom zaletel fant, ki je zatrjeval, da ga ni pravčasno opazil.

Fairmount, majhno mesto severno od Indianapolis, je kraj, ki naj bi bil povezan z iznajdbo avtomobila, letala in hamburgerja. Koliko resnice je na tem, se ne ve, gotovo pa je, da je tukaj svoja rosna leta preživel Jimmy. Splet okoliščin in usode je hotel, da se je vrnil iz LA v kraje, kjer je tudi zagledal luč sveta. Odraščanje pri teti in stricu v najbolj občutljivejših letih je bila za Jimmyja težka življenjska preizkušnja. Že v tem času je prišla na dan njegova privrženost k umetniškim in kulturnim dejavnostim. Rad je igral, plesal, slikal, nenehno je visel ob radiu, ki mu je z glasbo in besedo približal svet. Nekoč je sosed dejal teti: "Jimmy je preveč luštkan za fanta". Tega teta ni doumela, res pa je bilo, da so Jimmyja zanimale stvari, ki naj bi bile, vsaj po mnenju faranov, domena deklet. Že kot desetleten fantič je bil obseden z igrarstvom in v tem času je doživel tudi igralski krst v igri, ki jo je uprizorila igralska skupina. Njegova igra je bila tako impresivna, da so se je vaščani še dolgo spominjali. Ko je teta Ortense povila fantiča, je življenje za Jimmyja dobilo nov smisel in počasi se je privadil na to, da mora odrasčati brez staršev, čeprav je še vedno hrepenel po očetu in upal, da bo slejkoprej zopet pri njem. Toda, ko se je oče vnovič poročil, mu je bilo jasno, da zanj pri njem ne bo več prostora. Življenje je vzelo svoj tok. Jimmy je odrasčal in se ni razlikoval od vrstnikov. Igral je košarko, bil nor na motorje, samo dekleta ga niso zanimala, z njimi je gojil le platonska prijateljstva. Iz tega časa je znana epizoda s homoerotičnim podtonom, ko sta se na zahtevo deklet s prijateljem morala gola z mopedom peljati skozi mesto. To sta tudi storila in ko sta se vrnila, njunih oblek ni bilo več, tako da sta morala še do doma, če sta se hotela obleči.

James DeWeerd, tridesetletni pastor dobrega izgleda, svetovljan, je bil človek, ki se je radikalno razlikoval od vseh ostalih meščanov Fairmounta. Bil je ugledna osebnost in meščani so rade volje zatisnili oči pred stvarmi, ki jih je ta gospod počel in ki sicer niso sodile v to okolje. To so bila udeleževanja z mladeniči tega okraja, ki jih je vabil na gola kopanja, ali na večerje ob svečah. Bil je intelektualac in kot tak je pritegnil tudi Jimmyja. Razvilo se je njegovo seksualno življenje. Leta pozneje je DeWeerd dejal: "Niti jaz, niti Jimmy nisva nikoli govorila o najinem odnosu, ker to pač ne bi nobene-

mu nič prineslo, se posebej v okolju, kjer sva živila. Od matere zapuščen in očeta zavržen je Jimmy hrepenel po ljubezni, predvsem je iskal moškega, ki bi ga ljubil; zato se mi je tudi sam približal, saj si je želel seksualn izkušnje. Če bi zgodba o Jamesu Deanu in Jamesu DeWeerd ostala edina te vrste, bi lahko rekli, da se je pač zgodilo to, kar se lahko primeri vsakemu izmed nas vsaj enkrat v življenju, vendar je podobnih zgodb z moškimi in fanti več. Jimmy je končal obvezno šolanje, mladostno obdobje se je iztekalo, njega pa je vleklo v širni svet. Čeprav je imel rad Fairmount, ga je po eni strani utesnjeval, kajti njegova duša je hrepenela po širini, kulturi, umetnosti. Želel si je k očetu v LA, kjer bi študiral igrarstvo. Da bi ugodil očetu, se je najprej vpisal v City College v Santa Monici, kjer naj bi študiral pravo. Kmalu je spoznal, da s tem ne bo prišel v Hollywood, zato je na lastno pest presedlal na UCLO, eno najbolj znanih igralskih akademij v Ameriki. Ostri pogoji vpisa zanj niso bili ovira, bil je sprejet, kar pa je hkrati pomenilo ločitev od očeta in "prijateljev" samostojnost. Po enem letu je že igral v *Macbethu* v priredbi ene najbolj slavnih akademij. V tem času se je zgodila zanimiva stvar, namreč študentska "Bratovščina", katere član je bil, je postavila pod vprašaj njegovo heteroseksualnost. Z njimi je obračunal fizično in jih dokončno zapustil. Moral je obraniti "čast", saj so bile zakonitosti Hollywooda takšne, da ni mogel pokazati svoj pravi "jaz", čeprav je vedno bolj hrepenel za moškimi. Po aferi z Jamesom DeWeerdom se je sedaj znašel v novem okolju in zaželel si je prijateljstva z vrstniki, kot je bil **Bill Bast**. Prvič v življenju je spoznal fanta, ki je bil pripravljen z njim ne le deliti stanovanja, ampak tudi življenje. Bil je srečen, ker je naposled imel prijatelja, ki mu je lahko zaupal najskrivnejše želje. Ko sta si skupaj poiskala stanovanje, še pomislila nista, da bosta v naslednjih petih letih delila tegobe in veselje, pač vse, kar prinaša neko prijateljstvo. Čeprav je Jimmy imel vmes še dosti fantov, je bil Bill tisti "pravi", h kateremu se je lahko vedno vrnil. Ob Billu je življenje postalo znosnejše, toda Jimmy je kmalu spoznal pravi obraz Hollywooda, kjer pot k uspehu pelji skozi posteljo, pa naj to velja za fanta ali deklo. Najvplivnejši moške Hollywooda so bili večinoma homoseksualci, pa vendar se je vse skupaj odvijalo pod skrbno zastrtim plaščem, kajti zakoni morale so bili kruti, homoseksualnost pa je bila v tistem času ožigosana kot sploh nekaj abnormalnega. Jimmy je hotel doseči uspeh, toda na svoj način, ker je verjel vase, zato je zapovrstjo zavračal ponudbe v posteljo. Da bo pot do uspeha trda in težka, je kmalu spoznal. Prišlo je tudi do manjših premikov navzgor! Posnel je kratek reklamni film za TV, ki je bil tako uspešen in

odmeven, da je prišlo do ustanovitve prvega fan kluba. Čeprav je bil Jimmy sprejet kot zvezda, je ostal nezadovoljen in zagrenjen. Kratek film *Hill Number One* pa je še enkrat potrdil nepisano pravilo, da se prave holivudske zvezde ne da narediti, ta se mora roditi. Jimmy je bil pred kamero suveren in jo je celo nadgradil. Ker pa ob koncu semestra ni dobil vloge v UCLL, je bil tako razočaran, da je prenehal hoditi na predavanja. Odločil se je za pot, ki si jo je najmanj želel. Številne posteljne afere iz tega časa mu niso prinesle nič, ostalo je le pri obljubah. Bill in Jimmy sta se bila prisiljena bojevati na več bojiščih, proti finančnim problemom, proti Jimmyjevemu gnusu do sebe samega zaradi prostituiranja, kateremu je moral podrediti svoje življenje, pa tudi proti obvezni krizi, ki je stopila med njiju v vse bolj kompliciranih odnosih. Konec poletja 1951 se je Jimmy izselil iz stanovanja ter pustil Billa samega z vsemi nakopičenimi problemi. Poiskal si je službo na parkirišču v bližini CBS. Naključje je prineslo novo poznanstvo, spoznal je uglednega in vplivnega radijskega režiserja **Rogersa Bracketta**. Spoznal je, da je to človek, ki ga v tem trenutku najbolj potrebuje. Preselil se je v eleganten luksuzni apartma na Sunset Plaza Drive, ter ob Rogersu zaživel novo življenje. Priskrbel mu je sprva male vloge na radiu, nato pa še stranske vloge pri *Sailor Beware* z **Jerry Lewisom** in **Deanom Martinom**, kar je bil prvi Jimmyjev kino film, dalje v *Has Anybody Seen My Girl* z **Rockom Hudsonom** in v vojnem filmu *Fixed Bayonets*. Jimmyja je sprva novo življenje prevzelo in ves navdušen je o vsem pripovedoval Billu, s katerim še ni prekinil odnosov! Vse skupaj pa mu je kmalu presedlo in nekakšno "incestno" razmerje, kot ga je pozneje Rogers imenoval, se je moralo končati. Ko je dobil vlogo v *Alan Young Showu* kot statit, je spoznal režiserja **Ralph Levyja**, s katerim sta postala "tesna" prijatelja. Svetoval mu je, naj kariere ne začneja v Hollywoodu, ker to ni kraj za kaj takega, ampak naj si poskusi najprej v New Yorku ustvariti ime, tako da bo Hollywood nekoč dejal: "Aha, tega pa bi bilo dobro imeti". Bil je v dilemi, kaj mu je storiti. **James Whitmore** mu je rekel: pojdi v New York. "Toda kam?" je vprašal Jimmyja. "Pojdi h **Elia Kazanu** v *Actors Studio*, ne vem če boš

sprejet, toda na svetu ne obstaja nič boljšega." Odločil se je za New York. **Brackett** in **Dewerd** sta ga finančno podprla, sam pa je prodal svoj Chevrolet letnik 1939. Po nastanitvi v hotelu Irequois je začetno osamljenost in depresije premagoval v kinu in z neskončnimi sprehodi, še posebej po Greenwich Villageu. Mesto mu je priraslo k srcu, navdušil ga je Broadway in njegova gledališča. Upal je, da bo enkrat sam zaigral v enem izmed njih. Razumljivo, da je bil *Actors Studio* tisto, kar ga je tukaj najbolj zanimalo, toda zanj Jimmy še ni bil pripravljen. Na 45. ulici se je zaposlil kot pomivalec posode, zaradi pomanjkanja denarja pa se je preselil v YMCA v bližini Central Parka. Uga-jalo mu je vzdušje, ki je vladalo tukaj in je bilo povsem drugačno od tistega v LA. Sklenil je nova prijateljstva. Praznoval je 21. rojstni dan in poln optimizma zrl v prihodnost; ko pa je spoznal **Jane Deacy**, ki naj bi skrbela zanj, je upal na kakšno vlogo. Generacijski konflikt, ki je vzplamtel v celi deželi, je vsakodnevno prinašal nove vrednote v življenje mladih. V tem vzdušju je prihajalo tudi do posebne emancipacije homoseksualnosti, ki je poleg komunizma veljala za najnevarnejšo stvar v Ameriki. V LA je zagledala luč sveta prva gej revija *ON*, ki je prispevala k premostitvi preпада. Prihod v New York, družbene spremembe, novo vzdušje, novi prijatelji, vse to je prispevalo, da je Jimmy tudi homoseksualno zaživel na novo, strastno - brez zadržkov. Takšno je bilo tudi njegovo novo razmerje s plavalasim, plavookim in postavnim plesalcem, s katerim sta se strastno ljubila na vseh mogočih in nemogočih krajih. Bilo je še dosti drugih fantov in njegovo seksualno življenje v New Yorku je bilo tako intenzivno kot še nikoli prej, niti pozneje. Ta čas je bil odločilen za njegovo igralstvo, kajti z intenzivnim seksualnim življenjem se je aktivirala tudi vsa njegova umetniška kreativnost. Ko je **Rogers Brackett** v začetku 1952 prišel v New York, sta obnovila prijateljstvo, ki pa ni trajalo dolgo, čeprav je za Jimmyja pomenilo to lagodno življenje. Toda, prišel je tudi **Bill Bast**, ki je končal študij na UCLL. Ni se mogel upreti skušnjavi in vnil se je k Billu. Poiskala sta si sobo v hotelu na Manhattanu. Bill je spoznal, da se je Jimmy spremenil. Postal je zrelejši, samozavestnejši, bolj izkušen. Jimmy je izročil Billu majhno knjižico kot zaklad izjemne vrednosti, čeprav je zamolčal, da mu jo je priporočil Brackett. To je bil *Mali princ Antoina de Saint-Exuperyja*. "Beri, dokler se ti ne bo posvetilo", mu je dejal. Bill in Jimmy sta šele v New Yorku prišla do bistva svojega prijateljstva, postala sta par v pravem pomenu besede. Brackett je vse bolj spoznaval, da izgublja Jimmyja za vedno, čeprav je potihem še vedno upal, da se bo nekoč spet vrnil k njemu, še posebej, če mu bo priskrbel kakšno dobro vlogo. Jimmy mora biti hvaležen Brackettu za številne vloge, ki mu jih je priskrbel, v glavnem na TV. Bilo jih je toliko, da je s potrebno igralsko rutino že bil pripravljen za *Actors Studio*. Spoznal je tudi **Christine White**, ki je imela podobne želje. Združila sta svoje moči in hotenja za naskov v igralsko šolo. In, uspela sta. To je bila velika prelomnica. S ponosom je pisal teti in stricu v Indiano, da je postal najmlajši član v zgodovini svetovno znanega *Studia*. Že to, da se nahaja v istem prostoru z **Elio Kazanom** in **Lee Strasbergom**, ga je navdihovalo. Lahko ga imenujemo začetnika postmodernega igraltva, ker je bil prvi, ki je odklanjal klasičen pristop k igranju. Zanj je bila igra trenutek navdih, ki se mu mora igravec prepustiti, zato ni prenesel nobene kritike, ker je verjel vase in je vedel, kaj hoče. Z vso predanostjo se vrgel v delo. Širil si je obzorje s plesom, glasbo, literaturo. Plesa se je učil pri slavni **Earth Kitt**. Z vsem srcem si je želel vloge na Broadwayu in za to je bil pripravljen storiti vse. Prihajalo je tudi do manjših seks afer, kot tista z

znanim producentom **Lemuelom Ayersom**, s katerim je bil na križarjenju z jahto. Nekega dne je Jimmy Billu in Dizzy predlagal, da bi se odpeljali na farmo v Indiano. Bil je srečen, da je prijatelj lahko razkazal kraj, kjer je preživljala svoja rosna leta. Obiskal je stare prijatelje, teto in strica, Markie pa je bil z devetimi leti že pravi "mož". Čakal ga je tudi njegov star motor, s katerim je zopet preizkusil prave vragolije. Sredi te brezskrbne srečne razposajenosti je iz New Yorka poklicala **Jane Deacy**, ki ga je obvestila, da ima **Lemuel Ayers** zanj vlogo na Broadwayu. Takšne priložnosti ni smel prepustiti in na vrat na nos so se vrnili v New York. Vloga v *See the Jaguar* je promovirala Jimmyja kot velikega igralca, sam komad pa ni uspel, saj so ga po treh dneh sneli z repertoarja. Kljub temu je bil zadovoljen, saj je bil sprejet kot igralec. Spomladi 1953 je spoznal mladega fanta devetnajstih let, s katerim bi se, če bi se spoznala v isto drugačnih okoliščinah, razvilo strastno ljubezensko razmerje. Jimmy se je zaljubil na prvi pogled, hkrati pa priznal, da **Jonathan** z nedolžnim deškim obrazom izredne lepote sodi v tisti mali krog atraktivnih fantov kot je on sam. Čeprav je želja po zblizanju bila obojestranska, do strastnega razmerja ni prišlo. Med njima je obvisela neka nevidna sila, ki jima ni dovoljevala sprostivne občutkov. Jonathan je sicer priznal, da je še spal z bratrancem, vendar do naslednje izkušnje s sestanovalcem, ki je nekega dne spustil spodnjice in se mu prepustil z erektnim penisom, ni prišlo, ker ga je odklonil. "Zakaj", je vprašal Jimmy, "ali je imel tako velikega?" "Ne, bilo me je preprosto strah." Ko sta nekoč zopet ležala skupaj na postelji, je Jimmy prevzel pobudo in pričel božati njegov obraz, Jonathan pa ga je objel okoli ramen. Jimmy ga je božal po ustnicah, nakar mu je s prsti prodril v usta in šel po zobeh. "Imaš lepe zobe, zakaj me ne poljubiš?" Previdno ga je poljubil na usta. "Ne tako, poljubi me, kot bi poljubil kakšno dekle". Odprl je usta in ga poljubil. "Lahko spim s teboj?" "Če ti tako želiš?" Slekla sta se in Jimmy je bil prevzet od njegove gladke, vitke postave. Jonathan se je ulegel na trebuh, Jimmy pa na njega. Toda, čeprav sta se lahko oba pohvalila z izkušnjami z moškimi, tokrat nista vedela, kaj naj bi počela eden z drugim. Bremonočno sta se objela, stisnila drug k drugemu in tako obležala. Njuno dihanje je bilo edino, kar je motilo tišino prostora.

Z Billom sta v tem času živela ločeno. Jimmy se je vselil na 68. ulici v nek atelje, v katerem naj bi domnevno nekoč prebival **Marlon Brando**. To mu je povedal nek prijatelj, ki je imel z njim razmerje. Zgodba o Brandovem razmerju z moškimi ni naredila na Jonathanu nobenega vtisa. Novembra 1953 naj bi bili vsi skupaj na neki zabavi, tudi Bill, ki pa se je zahvaljujoč Jimmyju končala s skandalom. On se je pozno ponoči približal nekemu črncu in ga vprašal, če mu ga lahko pofaša, ta pa je odpel hlače in Jimmy je pokleknil predenj. Ta nadrealistična predstava je bila tako močna, da je nihče od prisotnih ni pozabil. Po tem dogodku so se Bill, Jonathan in Jimmy razšli. Pozneje je Jonathan pripovedoval, da je Jimmyja pritegnila ne le njegova lepota, ampak tudi njegov težek karakter, on sam pa, da telesno do njega ni čutil nič posebnega. Nekeč na neki večerji z **Barbaro Glenn** sta si izmenjala pogled iz oči v oči, ki je povedal vse o njiju, da če bi bil eden ženska, bi lahko postala strasten ljubezenski par. Sicer pa se to leto pričanja igralski vzpon Jamesa Deana. Po številnih vlogah v TV filmih je postal priznan igralec. Njegova igra je bila vseskozi realistična, solze in občutki so bili resnični. Na pomolu pa je bila večja vloga v *Imoralistu Andréja Gidea*. Ker komad obravnava homoseksualnost, je bilo pričakovati različne reakcije. Jimmy se je z vlogo identificiral z lahkoto, saj obravnava mladega arheologa Mitchela, ki svojo homoseksualnost zataji in se poroči. Na poročnem potovanju po Afriki ga zapelje hišni fant. Partnerja v igri sta bila **Geraldine Page** in **Louis Jourdan**. Po velikih napetostih je do premiere vendarle prišlo na Jimmyjev rojstni dan.

Igra Jamesa Deana je bila zanj velik uspeh, sekvenca "ples s škarijami" pa je postala legendarna. V tem času je spoznal fotografa **Roya Schatta**, s katerim sta se kmalu spoprijateljila. Roy je pozneje dejal za Jimmyja, da se je včasih "čudno" obnašal. Nekega dne je popolnoma nag stal pred njegovimi vrati, v stanovanju pa se je na tla vlegel v pozo Venero. Njegovi nenehni poskusi, da bi se izluščil iz mase, s katero se ni mogel identificirati, so bili morda tudi vzrok za njegovo homoseksualnost, kajti bil je pripravljen storiti vse, kar večina ne počne, je pozneje modroval Roy. Res je, da je imel Jimmy probleme z okolico. Bil je lep, atraktiven in nenavaden fant, ki je vzbujal pozornost, kjerkoli se je pojavil. Za petami je imel zasledovalce, ki so mu pošiljali darila in ponujali delo. Jimmy se v takšnih okoliščinah ni mogel več "normalno" vesti, zato je postal neiskren, ne le do prijateljev, ampak tudi do samega sebe. Nekeč je Jimmy pisal kiparju **Williamu Foxu**, da želi svoj kip v obliki pepelnika. Sporočil mu je, da mu bo poslal vse potrebne fotografije, tudi akte, kar je še posebej podčrtal. Pri tem je mislil na serijo akt fotografij, ki jih je sam naredil. Ena od teh je pozneje doživela slavo, prikazuje pa Jimmyja, kako se v krošnji drevesa popolnoma nag drži za erektni penis. Fox ni uporabil fotografij, niti ni naredil pepelnika, pač pa je poiskal Jimmyja in naredil deset skic, ko mu je ta poziral samo v spodnjicah. Ko je nekega dne Jimmy po predstavi *Imoralista* poiskal **Billy Rose** in ji sporočil, da daje odpoved, je bil to pravi šok za vse igralce, tehnike, producente... Ni jim bilo jasno, zakaj z enim samim zamahom zapravlja vse, kar je po tolikih naporih dosegel. Stvar se je kmalu razjasnila. Ni dal odpovedi zato, ker bi prišel s kom v spor, ampak ker mu je **Ellia Kazan** ponudil pomembno vlogo v svojem novem filmu *Vzhodno od raja*. Jimmy je izpolnil še svoje zadnje obveznosti do New Yorka in osmega marca 1953, ko ga je prišel Kazan iskat, vse svoje premoženje spravil v dve papirnati vrečki, se vsedel v limuzino in odpeljala sta se naravnost na letališče. Polet proti Kaliforniji ni bil samo Jimmyjev prvi let z letalom, ampak je bil to polet novemu življenju naproti. Dve leti in pol je minilo, kar je zapustil LA, mesto, v katerega se je zopet vračal in kjer je še vedno živel njegov oče. Pred tremi leti in pol ga je še vzdrževal Rogers Brackett, zdaj pa je v letalu prvega razreda, na račun *Warner Brothersa*, v spremstvu najslavnejšega režiserja. Še nikoli ni bil bližje temu, kar si je vseskozi potihem želel. Neizpolnjeno hrepenenje po očetovi ljubezni ga je strlo in je duševno zbolel, je pozneje dejal Kazan, ki je bil priča srečanju oče-sin ob vrnitvi v LA. Tudi nesporni sinov uspeh in sijajna prihodnost, ki se je napovedovala, očeta nista ganila. Jimmy je ostal v LA samo eno noč, ravno dovolj časa, da je poiskal **Billa Basta**, da ga prepriča, naj z njim odpotuje na podeželje. Saj je vloga Cala Traska zahtevala zdrav in zagoren izgled podeželskega fanta. Kazan je točno vedel kaj hoče, zato je Jimmyju pustil popolno ustvarjalno svobodo. Hollywood, ki se je zavedal, da ustvarja novo moško kultno figuro, je vedel, kaj mora storiti. Našli so **Pier Angeli**, jo posadili poleg Jimmyja in kot par naj bi zaigrala na srca milijonov občudovalcev. Tako je ta italijanska starleta ostala v zavesti ljudi zapisana kot njegova edina prava ljubezen. Imel je še več spremljevalk, toda vse z enim namenom - prikriti njegovo homoseksualnost. To potrjuje tudi ljubezenska afeta v tem času, z **Jackom Simmonsom**, enim od najbolj razvpih homoseksualcev Hollywooda. **Julie Harris**, njegova soigralka v filmu, je bila ena redkih oseb, ki ga je dojela in razumela. Občudovala sem njegov talent, sploh me ni presenečal s svojo

genialnostjo, ker sem pač vedela, da je genij, poleg tega pa je izžareval nenevarno karizmo mešanice seksualne atraktivnosti in nedolžnosti, kot **Marilyn Monroe**. Oba sta ostala tako "čista" in neranljiva na grdobije okoli sebe, ker sta na svojstven način v seksualnosti ostala v bistvu nedotaknjena, pa zato tudi nedolžna. Po končanem snemanju naj bi se Jimmyjevo življenje radikalno spremenilo, kajti mama Angeli mu je prepovedala nadaljnje sestajanje z njeno hčerjo, kajti, kot se je izrazila, moški, ki je spal s tolikimi moškimi, pač ni vreden njene hčere. Ko pa se je Pier Angeli poročila s pop pevcem Vic Damonom, naj bi bil Jimmy čustveno "na tleh". Po scenariju, ki so ga pisali v Hollywoodu, je bil žrtev svoje edine prave velike ljubezni, ki ga je izdala. Nova spremljevalka **Terry Moore** naj bi blažila njegovo bolečino. Zares pomembno srečanje v tem času pa je bilo s čudežno deklico **Natalie Wood**, tako igralsko kot privatno. Sicer pa je čas zapolnil s snemanjem filmov za TV, igral je v teatru, obdržal pa je tudi stanovanje v New Yorku. Velike priprave na premiero njegovega prvega filma so bile v polnem teku in vanje se je vključil tudi sam. Revije so zahtevale njegove fotografije in fotograf **Roy Schatt** je imel polne roke dela. Ker je *Life* želel bolj močate fotografije, sta z Royem naredila novo serijo. Jimmy se je oblekel v črn luknjičast pulover, ni se obril niti počesal, v objektiv je gledal direktno, temačno in tako ostro, da je bilo že preteče. Royu, fotografu in prijatelju, je popolnoma zaupal. Ob neki pozi ga je vprašal: "Ali se ti ne zdi, da izgledam kot Michelangelov David?" Fotografije so fenomenalno uspele, toda za *Life* so bile preostre in so jih zavrnili. Za Jamesa je bila to malenkost, kajti vse najpomembnejše ameriške revije so bile pripravljene nanj. Predstavljali so ga kot največje odkritje po **Marlonu**

Brandu in **Montgomeryju Clifftu**. **Louella Parsons** ga je proglasila za idola generacije, mu napovedala veliko slavo, hkrati pa svetovala, naj ostane to kar je. Zanj je bila pripravljena nova vloga v filmu *Upornik brez razloga*. Spoznal je tudi atraktivnega fotografa **Dennis Stocka**, ki je bil nad njim navdušen. Pregovoril ga je za fotoreportažo, ki naj bi ga prikazala v avtentičnem okolju krajev njegovega življenja. Jimmy se je za stvar navdušil in kmalu sta odpotovala na vzhod. Na tej poti nista naredila le nove serije fotografij, ampak se je Jimmy tudi soočil z dejstvom, da je že velika zvezda, čeprav še ni bilo premiere njegovega prvega filma. Ta se je zgodila 9. marca 1955 v *Astor Theatre* v New Yorku. Na njej se je znašla vsa ameriška filmska smetana, samo Jimmyja ni bilo. Opravičil se je z razlogom, da ni dorasel takšnemu stresu. V tem času je izšel tudi edini intervju z njegovim očetom: "Jaz in Jimmy se nisva nikoli zblížala. Oba sva bila pri tem nemočna. Na svoj način sem mu poskušal pomagati. Danes se redko vidi. On živi v svetu, ki je nam tuj, v svetu igrilstva, toda on je dober fant, moj Jimmy, in jaz sem zelo ponosen nanj. Ni ga lahko razumeti, pri bogu, toda on je pravi mož in naredil si bo ime, boste že videli,

moj fant si bo naredil ime..."

Jack Simmons, igralec, sicer pa v homoseksualnih krogih LA razpita osebnost, naj bi igral pomembno vlogo v Jimmyjevem življenju. Pri ljubljeni zbirališče gejev je bil Club na obali Santa Monica, v zargonu imenovan TV Bar. Tukaj je bilo v začetku petdesetih moč videti **Rocka Hudsona** kako pleše z **Georgom Naderjem**, neredko celo v ženskih oblačilih. Takšno ekscentrično obnašanje tega para ni bilo nobeno presenečenje, saj so bile podobne redne zabave na Beverly Hillsu v Hudsonovi vili zelo priljubljene. **Jonathan** je dejal, da je že leta 1953 še pred Jimmyjem, spoznal Jacka, ko je ta poskušal priti v stik z njim. Leta 1955 pa je Jack že živel z Jimmyjem, pravzaprav je Jimmy živel v

Uporniku brez razloga je bilo za tisti čas presenetljivo veliko homoerotičnih prizorov, med Jimom in Platom, toda od tega je ostalo zelo malo, kajti dosti so izrezali. Za filmski projekt *Velikan* je **George Stevens** zbral zavidanja vredno filmsko ekipo, kakršne Hollywood še ni doživel. Ko se je snemanje začelo, se je Jimmy ločil od Jacka. Na snemanju je prišlo do napetosti med Jimom in Rockom Hudsonom, kajti slednji ni prenesel njegove grobosti in nekonvencionalnosti, Jimmy pa

njegovem apartmaju, čeprav je imel svoje stanovanje v četrti, ki je bila med homoseksualci posebno priljubljena. Kako sta se Jack in Jimmy spoznala, ni povsem jasno. Bilo je to ob snemanju filma *Upornik brez razloga*, ko se je Jack pred prijatelji pridušal, da bo Jimmyja osvojil in nato počel še samo to, kar bo on želel. Jimmy si je vtepel v glavo, da bo sodeloval na avtomobilskih dirkah. Kupil si je bel Porsche 1500 ccm Speedster Cabrio in želja se mu je uresničila 26. marca 1955, ko je v Palm Springsu na predtekovanju zmagal, na glavni tekmi pa dosegel drugo mesto. Prijatelju je dejal, da človek ne sme misliti na smrt, ker potem ne bi bilo več nobenih odkritij. Potegoval se je tudi za vlogo Jeffa Rinka v filmu *Velikan*, vendar zaenkrat je tekel projekt **Natalie Wood** in **Sal Mineo**, luštna črnolasa petnajstletnik. Med vsemi tremi je prišlo do čustvenih odnosov, kajti poleg Natalie se je v Jimmyja zaljubil tudi Sal, ki je pozneje zatrjeval, da je z njim spal. Sicer pa je bil Jimmy v tem času "zaposlen" z Jackom, ki ga je spremljal na vsakem koraku. Za Jamesa je bilo to delikatno obdobje. V Hollywoodu je bilo veliko mladih igralcev homoseksualcev, kot **Tob Hunter** in **Anthony Perkins**, ki sta imela celo skupno afero. Zaradi vsega tega je bil Jimmy še posebno previden. Osredotočil se je na Jacka in Jonathana in postali so nekakšen ljubezenski trikotnik. Sicer pa je Hollywood skrbno izbiral Jimmyjeve spremljevalke. Najnovejša je bila **Ursula Andress**. Življenje je teklo naprej. Jimmy je dirkal, nekoč tudi zbolel za malarijo, kar je bilo za LA zelo nenavadno. Na snemanjih je bil suveren in igrač je tako kot je sam hotel. Razmišljal je celo, da bi svoje bodoče vloge sam režiral. Želel si je, da bi posnel in režiral *Malega princa*. V

ne Rockove feminiziranosti. Ko je bil film posnet, je bil Jimmy sprejet kot najbolj obetaven igralec Amerike. To se je zgodilo komaj šest let po tistem, ko je neboljleni Jimmy prišel v LA.

30. septembra 1955 se je njegovo življenje tragično končalo v avtomobilski nesreči, zaživela pa je njegova nesmrtnost. Kot da bi se uresničila njegova prerokba, ko je nekoč dejal Billu: Kdor doseže to, da tudi po svoji smrti živi naprej, je morda zares velik mož. Naj ta povzetek iz njegovega življenja končam z njegovimi mislimi, ki jih je nekoč zapisal nekemu prijatelju: "Mi vsi smo ujetniki okoliščin. Riba v vodi nima druge izbire, kot da živi v vodi. Samo genij lahko plava tudi v pesku. Mi smo ribe in mi se utaplamo. Vezani smo na ta svet in se čudimo. Srečneži se izobražujejo, da bi si odgovorili na svoj Zakaj. Odgovora ne pozna nihče."

Frenek Fidler

Leslie Feinberg STONE BUTCH BLUES

Draga Theresa,
to noč ležim na postelji in te pogrešam, moje oči so čisto otekle in vroče solze mi polzijo po licih. Zunaj divja silovit vihar poletnega bliskanja.

Drevi sem hodila po ulicah in te iskala v obrazu sleherne ženske, kot to počnem vsako noč v tem samotnem izgnanstvu. Bojim se, da ne bom nikoli več uzrla tvojih smejočih se, nagajivih oči.

Predtem sem z neko žensko pila kavo v Greenwich Villageu. Skupna prijateljica naju je predstavila, misleč, da bova imeli veliko skupnega, ker se obe "ukvarjava s politiko". Torej sva sedeli v kavarni in ona je govorila o demokratični politiki in seminarjih in fotografiji in težavah s kooperanti in o tem, kako je nasprotovala nadzoru rente. Res neverjetno - njen očka je preprodajalec posestev.

Gledala sem jo, medtem ko je govorila, in premišljevala, da sem v očeh te ženske tujka. Gleda me, a me ne vidi. Potem je končno rekla, kako sovraži to družbo zaradi tega, kar je storila "ženskam, kot sem jaz", ki se tako sovražijo, da morajo izgledati in se vesti kot moški. Začutila sem, da sem zardela in obraz mi je malce trzal in začela sem ji pripovedovati, povsem hladnokrvno in mirno, o tem, da so ženske kot jaz obstajale še pred svitom časa, preden se je pojavilo zatiranje, in kako so jih tiste družbe spoštovale, in na njenem obrazu se je pojavil zelo zavzet izraz - in poleg tega je napočil čas, da se razideva.

Prišli sva do vogala, kjer so policisti mikastili brezdomca. Ustavila sem se in jih nadrla in približevali so se mi z vzdignjenimi pendreki. Ona me je potegnila za pas, da bi me ustavila. Samo pogledala sem jo in nenadoma sem v sebi močno začutila stvari, o katerih sem mislila, da sem jih pokopala. Stala sem tam in se spominjala tebe, kakor da ne bi videla policistov, ki so me hoteli tepsti, kakor da bi drsela nazaj v drugi svet, v kraj, kamor sem se hotela vrniti. In nenadoma me je srce tako zelo zabolelo in spoznala sem, kako dolgo je že od tedaj, ko je moje srce čutilo - karkoli.

To noč moram k tebi domov, Theresa. A ne morem. Zato ti pišem pismo.

Spominjam se dneva leta nazaj, ko sem začela delati v koncertni v Buffalu, ti si že bila tam nekaj mesecev, in kako so tvoje oči ulovile moje in se igrale z mano, preden so me osvobodile. Sledila naj bi delovodji in izpolnila neke papirje, a sem tako zavzeto ugibala, kakšne barve so tvoji lasje pod tisto mrežico iz belega papirja in kakšni bi bili videti, kako bi jih čutila med mojimi prsti, spuščene in proste. Spominim se, kako si se nežno smejala, ko se je delovodja vrnil in mi rekel: "Ali greš ali ne?"

Vse me on-one smo bile besne ko hudič, ko smo slišale, da so te odpustili, ker nadzorniku nisi pustila otipavati svojih prsi. Še nekaj dni sem raztovarjala na dokih, vendar sem bila nekam otožna. Odkar je ugasnila tvoja luč, je bilo preprosto drugače.

Nisem mogla verjeti svojim očem tisto noč, ko sem šla v nov klub na West Sideu. Tam si bila, se naslanjala na šank, v kavbojkah, pretesnih za besede in s tvojimi lasmi, tvojimi lasmi, povsem spuščeni in prostimi.

In spominjam se spet tistega pogleda v tvojih očeh. Nisi me le poznala, tudi vseč ti je bilo, tisto, kar si videla. In tedaj, ooh ženska, sva bili na najini valovni dolžini. Gibala sem se tako, kot si želela, in bila sem zadovoljna, da sem se tisto noč lepo uredila.

Na najini valovni dolžini ... "Ali bi plesala z menoj?"

Nisi rekla ne ja ne ne, samo dražila si me z očmi, mi zategnila kravato, poravnala ovrtnik in me prijala za roko. Imela si moje srce, še preden si se gibala ob meni tako kot si se tedaj. Tammy je pela "Stand By Your Man", me pa smo v svojih glavah spreminjale vsak on v ona, da bi se prav slišalo. Potem ko si se tako gibala, si imela več kot moje srce. Zaradi tebe me je bolelo in to ti je bilo vseč. Tudi meni.

Starejše butch so me opozarjale: če hočeš obdržati svoj zakon, ne zahajaj v lokale. Toda jaz sem bila vedno butch za eno samo žensko. Poleg tega je bila to naša skupnost, edina kateri smo pripadale, tako smo zahajale v lokale vsak vikend.

V lokalih sta bili dve vrsti pretepov. Ob večini vikendov se je zgodil eden ali drugi, ob nekaterih oba. Bili so pretepi s pestmi med butch ženskami - zadetimi zaradi pijače, sramu, ljubosumnega

strahu.

Včasih so bili pretepi strašni in so se širili kot mreža, ki je ujela vsakogar v baru, kot tisto noč, ko je Heddy zaradi udarca z nogo barskega stola izgubila oko.

Res sem bila ponosna, ker v vseh tistih letih niti enkrat nisem udarila druge butch ženske. Veš, tudi rada sem jih imela, razumela sem njihovo bol in sram, saj sem jim bila

tako zelo podobna. Rada sem imela črte, urezane v njihove obraze in dlani in zavojе njihovih od težkega dela utrjenih ramen. Včasih sem se pogledala v zrcalu in se spraševala, kakšna bom videti v njihovih letih. Zdaj vem!

Po svoje so me tudi one imele rade. Ščitile so me, saj so vedele, da nisem "butch sobotnih noči". Vikend butch so se me bale, ker sem bila kamnita on-ona. Če bi le vedele, kako nemočno sem se počutila v resnici! Toda starejše butch, one so poznale celo pot, ki je bila pred mano in so želele, da mi ne bi bilo treba stopiti nanjo, saj je pomenila toliko gorja.

Ko sem prišla v bar v moški preobleki, nekoliko sključena, so mi povedale: "Bodi ponosna na to, kar si," in mi potem popravile kravato, podobno kot si mi jo ti. Bila sem taka kot one; vedele so, da nimam izbire. Zato se nisem nikoli bojevala proti njim s pestmi. V lokalih smo druga drugo lopnile po hrbtih in si jih varovale v tovarni.

Toda bili so trenutki, ko so naši pravi sovražniki prišli na vhodna vrata: pijane bande mornarjev, morilci klanovske vrste, sociopati in policisti. Vedno smo vedeli, kdaj so vstopili, saj se je nekdo spomnil izključiti džuboks. Ne glede na to, kolikokrat se je to zgodilo, smo vsakič, ko je glasba utihnila, zajekali: "Ojej," in nato spoznali, da je napočil čas za soočenje.

Ko so prišli pobožnjakarji, je prišel čas za boj in borili smo se zares. Trdo smo se borili - femme in butch, ženske in moški skupaj.

Če je glasba utihnila, ker so se na vratih pojavili policisti, je nekdo ponovno vključil džuboks in zamenjali smo soplesalce. Me v moških oblekah in kravatah v paru z našimi transvestitskimi sestrami v oblekah in s petkami. Težko je verjeti, da je bilo takrat prepovedano, da bi se dve ženski ali dva moška v paru vihtela ob glasbi. Ko je bilo konec pesmi, smo se butch zahvalile soplesalkam, one so se priklonile, in vrnili smo se na svoje sedeže, k našim ljubljenim in naši pijači ter počakali na usodo.

Od tedaj se spominjam tvoje roke na mojem pasu pod jakno. Tam je bila ves čas, ko so bili policisti v baru. "Pomiri se, srček. Ostani z mano, draga, bodi mirna," si mi grnila v uho kot kakšno posebno ljubezensko pesem, ki jo pojemo bojevnikom, ki morajo izzivati in se odločati za bitke, da bi lahko preživeli.

Hitro smo se poučili, da so policisti vedno parkirali marico tik pred vhodnimi vrati in spustili renčeče pse v bar, tako da nismo mogli ven. Bili smo povsem ujeti.

Se spominjaš noči, ko si ostala doma pri meni, ker sem bila zelo bolna? Tisto je bila noč - saj se spomniš. Policisti so si izbrali najkamnitejšo butch med vsemi, da bi jo uničili s ponižanjem, žensko, o kateri se je govorilo, da se je celo "tuširala v dežnem plašču". Slišali smo, da so jo slekli, počasi, pred očmi vseh v baru, in se ji smejali, ko je skušala zakriti svojo goloto. Pozneje se ji je zmešalo, so govorili. Pozneje se je obesila.

Kaj bi storila jaz, če bi bila tisto noč tam?

Spominjam se racij v kanadskih barih. Stlačene v policijskih maricah, so si vse butch sobotnih noči hihitaje skušale privzdigniti pričke in se preobleči, da bi jih potem lahko vrgli v preiskovalno sobo skupaj s femme ženskami - to bi bilo kot "umiranje in odhod v nebesa," so govorile. Zakon je veleval, da moramo nositi tri kose ženske obleke.

Nikoli se nismo preoblekle. Tudi naše transvestitske sestre se niso. Vedeli smo, kot tudi ti, kaj nas čaka. Potrebnovali smo zavirane rokave in lase gladko počesane nazaj, da bi lahko to prenesle. Roke smo imele trdo vklejane na hrbtu. Tvoje so bile vklejane spredaj. Zrahljala si mi kravato, odpela ovrtnik in se dotaknila mojega obraza. Na tvojem obrazu sem videla bolečino in strah zame in zašepetala sem, da bo še vse dobro. Vedeli sva, da ne bo. Nikoli ti nisem povedala, kaj so nam storili na postaji - sestre v eni sobi, kamnite butch v drugi - a si vedela. Enega po enega so naše brate vleкли iz celic, jih topli in tolkli s pestmi, hitro zapahnili za njimi, če bi morda drugi izgubili nadzor in jih skušali ustaviti - kot da bi lahko karkoli storili. Bratovo zapestje so z lisicami vklejili skupaj z gležnji ali ga vklejili v verige, z obrazom obrnjenim k rešetkam. Hoteli so, da

gledamo. Včasih smo ujeli pogled mučene žrtve ali kmalu mučene žrtve, užete v primežu torture, in ji obzirno rekli: "S tabo sem, srce, poglej me, vse je OK, odpeljali te bomo domov."

Nikoli nismo jokali pred policisti. Vedeli smo, da smo naslednji na vrsti.

Naslednjič, ko se bodo odprla vrata celice, bom jaz tista, ki jo bodo vlekli ven in jo z verigami uklenili na rešetke kot orla z razširjenimi krili. Ali sem preživela? Mislim, da sem. Toda samo zato, ker sem vedela, da se bom morda vrnila domov k tebi.

V ponedeljek zjutraj so nas posamično spustili domov. Brez obtožb. Prepozna, da bi poklicala v službo, da sem zbolela, in brez denarja sem štopala, pešala čez mejo, v zmečkani obleki, krvava, potrebna tuša, prizadeta, prestrašena.

Vedela sem, da boš doma, če mi bo uspelo priti tja.

Zame si natočila kopel sladko dišečih mehurčkov. Pripravila si mi sveže bele spodnjice in majico ter me pustila samo, da si izmijem prvi sloj sramu.

Spominjam se, kako je bilo vedno enako. Ko sem si oblekla spodnjice in majico potegnila čez glavo, si že našla kak razlog, da si prišla v kopalnico, da bi kaj vzela ali odložila. Osvrnila si me in si zapomnila vse rane na mojem telesu kakor avtokarto - vreznine, modrice, opekline od cigaret.

Pozneje, v postelji, si me nežno objemala, povsod ljubkovala in prihranila najnežnejše dotike za poškodovana mesta; vedela si za sleherni moje boleče mesto - znotraj in zunaj. Nisi me takoj začela zapeljevati, saj si vedela, da se še ne pocutim dovolj varno, da bi lahko imela spolne občutke. Vendar si z izražanjem tega, kako zelo si me želiš, počasi vnovič premamila moj ponos. Vedela si, da bo spet trajalo tedne, preden boš lahko ponovno stopila kamen.

Pozneje sem brala zgodbe nekaterih žensk, ki jih tako jezijo kamnite ljubimke in se celo posmehujejo njihovi strasti, ko te končno začenejo zaupati in se pustijo dotikati. In se sprasujem: ali te je bolelo takrat, ko ti nisem mogla dovoliti, da se me dotikaš? Upam, da ne. Nikoli nisi pokazala, ali te je bolelo. Mislim, da si vedela, da nisi bila ti tisto, pred čimer sem se varovala. Z mojim kamnitim jazom si ravnala kot z rano, ki potrebuje ljubeče zdravljenje. Hvala. Odtlej tega nihče ni več počel. Če bi bila tukaj to noč ... saj to je hipotetično, kajne?

Teh stvari ti nisem nikoli povedala.

To noč se spominjam čudnega izleta, ko so me aretirali samo. Zdaj si se najbrž že zdržnila, a moram ti to povedati. Bilo je tiste noči, ko smo se peljali devetdeset milj do lokala, kjer naj bi se srečali s prijatelji, ki se niso nikoli pojavili. Ko je bila v lokalu policijska racija, smo bili "sami", in policist z zlatimi ploščicami na uniformi je stopil naravnost k meni in mi vzel, naj vstanem. Nič čudnega, saj sem bila tiste noči edina on-ona v lokalu.

Stegnil je roke čezme, potegnil za pas mojih spodnjic in velel svojim možem, naj mi nataknejo lisice - nisem nosila treh kosov ženske obleke. Hotela sem se bojevati ravno takrat in tam, saj sem vedela, da bo priložnost hitro izgubljena. A vedela sem tudi, da bi bili vsi tepeni listega večera, če bi se jaz uprla, zato sem samo stala. Videla sem, da so ti zvili roke na hrbet in ti nataknil lisice. En policist te je držal za vrat. Spomnim se izraza v tvojih očeh. Še zdaj me boli.

Tako močno so mi vklenili roke za hrbtom, da sem skoraj zatulila. Potem si je policist čisto počasi odpel zadrgo na hlačah, se muzal, in mi ukazal, naj poklekнем. Najprej sem v sebi pomislila: Ne morem! Potem sem glasno rekla sebi in tebi in njemu: "Ne bom!" Nikoli prej ti nisem povedala, a v tistem trenutku se je v meni nekaj spremenilo. Spoznala sem razliko med tem, česa ne morem storiti in česar nočem storiti.

Za tisti nauk sem plačala ceno. Ali ti moram povedati o sleherni podrobnosti? Seveda ne.

Ko sem naslednje jutro prišla iz preiskovalne sobe, si bila tam. Placala si varščino zame. Nobene obtožbe, samo tvoj denar so obdržali. Čakala si celo noč na tisti policijski postaji. Le jaz vem, kako težko je bilo prenašati njihove namige, zbadanje, grožnje. Vem, da si se zvila ob vsakem zvoku, ki si ga razločila iz celic zadaj. Molila si, da me ne bi slišala kričati. Nisem kričala.

Spomnim se, da si se ustavila, ko sva bili zunaj na parkirnem prostoru, mi rahlo položila roke na ramena in se izogibala mojim očem. Nežno si podrgnila krvave sledi na moji srcaji in rekla: "Teh madežev ne bom nikoli odstranila."

Preklet naj bo vsak, ki misli, da si bila preganjana v življenju zato, ker te je skrbel umazan ovrtnik.

Natančno sem vedela, kaj si mislila. Tako neobičajno ljubko si povedala, ali zamolčala, kaj si čutila.

Podobno kot sem se jaz čustveno zakrknila, ko sem bila prestrašena in prizadeta ter govorila o srčnih malenkostih, ki so zvenele povsem nesmiselno.

Domov si naju peljala z mojo glavo v svojem naročju vso pot in me božala po obrazu. Natočila si kopel. Mi prinesla sveže spodnje perilo. Me položila v posteljo. Me previdno ljubkovala. Me nežno objemala.

Pozneje v isti noči sem se zbudila in se znašla sama v postelji. Pila si za kuhinjsko mizo, z glavo med rokami. Jokala si. Čvrsto sem te prijala in te držala; upirala si se in me s pestmi tolkla po prsih, ker ni bilo sovražnika, proti kateremu bi se borila. Nekaj trenutkov pozneje si se spomnila modric na mojih prsih in se močneje zajokala, hlipajoč: "Jaz sem kriva, nisem jih mogla ustaviti."

Vedno sem ti želela povedati o Lem. V tistem enem trenutku sem vedela, da res razumes, kako se pocutim v življenju. Požiram jezo, saj se pocutim tako nemočno, neposobno, da bi zavarovala sebe ali tiste, ki jih imam najraje; pa vendar se vedno znova bojujem, ne pristajam na predajo. Tedaj nisem imela besed, da bi ti to povedala. Rekla sem samo: "Vse bo OK, vse bo dobro." In potem sva se ob tem ironično nasmejali. Odpeljala sem te nazaj v najino posteljo in te ljubila najbolje, kot sem zmogla glede na stanje, v katerem sem bila. Vedela si, da se me tiste noči nisi smela dotikati. Samo drsela si s prsti skoz moje lase in jokala in jokala.

Kdaj v življenju sva se ločili, ljubka bojovnica? Mislili smo, da smo izvojevali osvoboditev, ko smo sprejeli besedo geje. Potem so se tesarji nenadoma prelevili v profesorje in zdravnike in pravnike ter nam govorili, da morajo srečanja potekati v skladu z Robertovimi pravili Reda. (Le kdo je umrl in zapustil Robertu boga?)

Izvrge so nas in nas pripravile do tega, da smo se začele sramovati našega videza. Reklo so, da smo moške šovinistične svinje, sovražnik. A zlomile so srca žensk. Ni se nas bilo težko znebiti, tiho smo se umaknile.

Plantaže so ukinili. Tega si nikoli nismo mogle predstavljati.

Tedaj sem začela živeti kot moski. Čudno je biti izgnan iz lastnega spola vse do mej, ki nikoli ne bodo tvoj dom. Tudi ti si bila pregnana, v drugo deželo tvojega spola, a vendar nasilno ločena od žensk, ki si jih ljubila tako zelo, kot si skušala ljubiti sebe.

Več kot dvajset let sem živela na tem samotnem bregu in se spraševala, kaj se je zgodilo s teboj. Ali si si osramočena izmila sminko sobotnega večera? Ali te je pogrelo od jeze, če so ženske govorile: "Če bi hotela moškega, bi bila s pravim moškim?"

Ali se še danes prodajaš? Ali strežeš ob mizah ali se učiš Word Perfect 5.1?

Ali v lezbicnem lokalu s koticom očesa iščeš najbolj hutch žensko v prostoru? Ali se tam ženske pogovarjajo o demokratični politiki in seminarjih in kooperantih? Ali si z ženskami, ki krvavijo le enkrat na mesec, ko imajo menstruacijo?

Ali pa si poročena v še enem mestu modrih ovrtnikov, ležiš ob nezaposlenem avtomehaniku, ki mi je podoben veliko bolj kot tiste ženske, in prisluhneš slehernemu vzdihu tvojih specih otrok? Ali mu obvezuješ čustvene rane, tako kot si skušala zdraviti moje?

Ali kdaj pomisliš name v hladni noči?

To pismo sem ti pisala nekaj ur. Od zadnjega pretepa me zelo bolijo rebra. Saj veš.

Nikoli ne bi mogla preživeti toliko časa, če ne bi izkusila tvoje ljubezni. A me še vedno boli, ker te pogrešam in te tako potrebujem.

Samo ti bi lahko stopila ta kamen. Ali se boš kdaj vrnila?

Zdaj je nevihta mimo. Na horizontu iz mojega okna vidim rožnat sij. Spominjam se noči, ko sem te fukala globoko in počasi, dokler ni bilo nebo ravno takšne barve.

Ne morem več premisljevati o tebi, bolečina me bo pogoltnila. Spomine nate moram spraviti, tako kot dragocene porumenele fotografije. Še vedno je toliko stvari, ki bi ti jih rada povedala, delila s teboj.

Ker ti ne morem poslati tega pisma, ga bom poslala tja, kjer so ženski spomini varni. Mogoče se boš nekoč, na poti skozi to veliko mesto, ustavila in ga prebrala. Mogoče ne boš.

Lahko noč, ljubezen moja.

(odlomek iz romana Leslie Feinberg: *Stone Butch Blues*. Firebrand Books, New York 1993. Prevod izide letos v zbirki Lambda.)

(Odnos, pri katerem moški vstavi svoj penis v anus partnerja ali partnerice. Običajno imenovan fukanje, obstaja pa še ogromno drugih slengovskih izrazov.)

[seks 1]

ANALNI SPOLNI ODNOS

Analni spolni odnos je odnos, ki ga najpogosteje povezujejo s seksom med geji, čeprav ga približno četrtnina prakticira redko ali nikoli. V dobi aidsa se je ta številka verjetno še povečala.

Druga skrajnost je, da nekateri geji nimajo občutka, da so seksali, če niso nekoga pofukali. Tadej in Andrej ocenjujeta, da tri četrtnine njunega seksa predstavlja to, da Tadej fuka Andreja. "Uživam tudi v ostalih stvareh, na primer v vzajemni masturbaciji, vendar so orgazmi, ki jih doživim, ko me Tadej fuka, veliko boljši od tistih, do katerih pridem na katerikoli drug način," pojasnjuje Andrej. "Mislim, da je to delno zaradi tega, ker čutim partnerja v sebi. Prav tako je moja prostata na takem mestu, da jo med fukanjem masira." Tadeju je takšen način tudi všeč: "Rad sem v Andreju. Počutim se, kot da sva postala ena oseba in nekakšno prvinsko zadoščenje dobim, ko porivam z boki."

Kondomi: Če ne moreš biti prepričan o svojem HIV statusu in statusu svojega partnerja - kot je bilo to napisano v prejšnji številki *Revolverja* (odločanje o tveganju, risk management) - potem močno tvegaš, če fukaš brez kondoma. Oglejmo si (samo v domišljiji, seveda) Tadeja in Andreja v tej točki.

Po poljubljanju in ljubkovanju, ko sta oba že precej trda, Andrej seže po kondomu. Vzame ga iz folije, pri tem pa pazi, da ga ne poškoduje.

Veliko moških je mnenja, da malo lubrikanta znotraj kondoma izboljša občutek, vendar Tadej tega ne mara. Andrej potegne kondom čez glavico Tadejevega penisa in ga počasi odvij. Tadeju že stoji - nima smisla natikati kondoma na mehek penis - vendar postane še trši, ko se ga ljubimec dotakne. Težko pričakuje, kar sledi.

Potem ko je kondom nameščen, ga Tadej naravna in iztisne zrak iz rezervoarja, tako da bo tam prostor za spermo. (To ni nujno potrebno - tipični kondom lahko zdrži kakšen liter vode, preden poč - je pa priporočljivo.) Tadej razmaže nekaj lubrikanta po svojem penisu, medtem ko Andrej, ki sedaj leži na hrbtu, razmaže lubrikant po svoji analni odprtini. Oba hrepenita po nadaljevanju, zato Andrej potegne svoje noge proti glavi in pomaga

Tadeju, da zdrsne vanj.

Pred aidsom je bilo nekaterim moškim všeč, če jih je kdo pofukal z malo ali brez lubrikanta. To je zelo tvegano, ko uporabljaš kondome, ker se veliko hitreje strgajo, če ne uporabljaš dovolj lubrikanta. Uporabljal izključno lubrikante na vodni osnovi, kot so KY, Probe ali ForPlay.

Če to počneš prvič: Če si prvič pofukan, to pogosto boli, vendar se bo tvoje telo navadilo, da se sprosti in uživa v novem občutku. Zelo pomembno je, kdo te prvi pofuka, ker je od tega močno odvisno, ali ti bo fukanje v prihodnosti všeč ali ne. Pofuka naj te kdo, ki ga že poznaš in mu zaupaš in s katerim si že užival v drugih oblikah seksa. Če se ti to zgodi z novim partnerjem, mu povej, da je to zate prvič. Če se zdi, da mu je vseeno in se mu le mudi, da se čimprej olajša, poišči drug način, da to dosežeš. Izogibaj se tistih, ki glasno razlagajo, da niso nikoli pofukani. Gospod Macho je lahko zabaven za druge namene, vendar verjetno ne bo sposoben pokazati občutljivosti, ki si jo boš za to priložnost želel.

Zakaj je to tako pomembno? Lahko si ga zdrkaš z nekom, ki je zaljubljen vase in ne zna ravnati z ljudmi, ali pa mu ga pofaš in ne bo slabo.

Vendar ti ne bo prijetno biti pofukan, če ne boš sproščen. Ko si prvič pofukan, potrebuješ partnerja, ki ti bo pomagal se sprostiti. Kasneje lahko poza - biš na te varnostne ukrepe, če se odločiš, da bi rad bolj grob seks.

Najprej se moraš odločiti za položaj. V bočnem položaju boš imel več nadzora. Če ga zajahaš, ko leži na hrbtu, in se počasi spusti na njegov penis, boš imel še več nadzora. Vendar je katerikoli položaj, s katerim sta oba zadovoljna, v redu.

Poskrbi, da ti bo partner pomagal se sprostiti, preden začneta. Pred tem bi se moral posvetiti tvojemu penisu z rokami in usti, da si želiš nadaljevati, potem naj bi porinil lubrificiran prst v tvoj anus in ti pomagal sprostiti mišico zapiralko. Šele potem naj bi si nataknil kondom in počasi potisnil penis v anus.

Analna odprtina je precej elastična, vendar boš čutil napetost, ko bo partner vate porinil penis. Globoko dihaj in se sprosti. Ko partner vstopa, rahlo potisni, kot da bi opravljal veliko potrebo. To olajša vstop penisa.

Občutek biti pofukan je lahko tako močan, da medtem, ko uživaš, izgubiš erekcijo. To ni nenavadno in kasneje jo boš spet dobil brez težav.

Domača naloga: V svoji prvi izkušnji boš bolj užival, če boš pred tem sam raziskal svoje anal-

no področje.

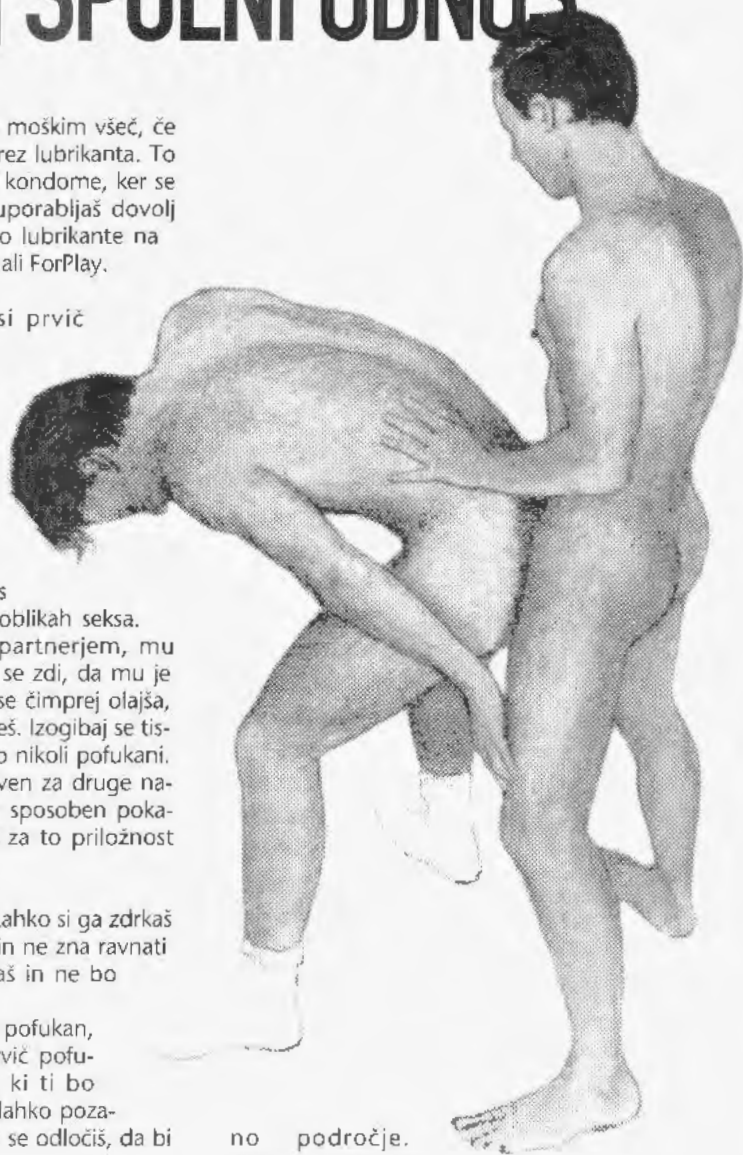
Vstavi prst (s postrizenimi nohti)

ali majhen dildo v anus in ga premikaj. Postopoma preidi na več prstov ali na večji dildo, dokler ne prideš do nečesa velikosti penisa. Na ta način se boš naučil sproščanja in boš lahko predvidel občutke, ki te čakajo. Prav tako boš lahko ugotovil kot, pod katerim tvojim telesom najlažje sprejme dildo. Če s partnerjem začutiš bolečino, je to lahko zaradi neprimerne kota.

Nekateri moški se, preden so pofukani, radi klistirajo, da očistijo črevo. To ni potrebno, vendar lahko, če želiš, kupiš pripravo za klistiranje.

Če je tvoj partner prvič pofukan: Če fukaš nekoga, ki tega še ni počel, si vzemi čas. Pomaga mu, da se sprosti. Masaža lahko pomaga. Ali pa mu rečeš, naj se sprosti. Pomaga tudi, če nežno masiraš njegov anus z navlaženim prstom in počasi porivaš prst vanj. Najbolj pa pomaga, če mu pokažeš, da ti ni vseeno.

Uporabi prst, da se sprosti. Masiraj njegovo prostato, ko se samozadovoljuje. Verjetno ima nekaj napačnih predstav o tem, kaj se

dogaja - daj mu možnost, da asociira analno penetracijo s prijetnimi občutki.

Ko se zdi, da je pripravljen, da te sprejme, uporabi veliko lubrikanta. Ko začneš, mu pusti, da ti pokaže, kdaj je pripravljen, da lahko porineš globlje. Če ga boli, ko prodiraš, je to morda zato, ker penis vstopa pod napačnim kotom in pritiska na steno črevesa. Poskusi z drugačnim kotom. Ne delaj s silo. V najboljšem primeru bo to neprijetna izkušnja za tvojega partnerja, v najslabšem lahko povzroči fizično škodo. Če ga boli ali če iz kakršnegakoli razloga noče nadaljevati, moraš nehati.

Ko je glavica tvojega penisa v anusu, mu daj nekaj časa da se sprost in privadi na nov občutek. Potem počasi porivaj globlje, vendar ne pričakuj, da ga boš porinil do konca. Spet počakaj nekaj trenutkov, preden začneš porivati ven in noter. Pusti mu, da določi ritem, po nekaj minutah bo pripravljen, da se ti preda.

Lubrikant imej vedno pri roki - še ga boš potreboval preden bosta končala. Če fuk traja dolgo, uporabi nov kondom pred zadnjo stopnjo, ki vodi do orgazma. Kondomi niso narejeni, da bi večno trajali, in se pri analnem seksu

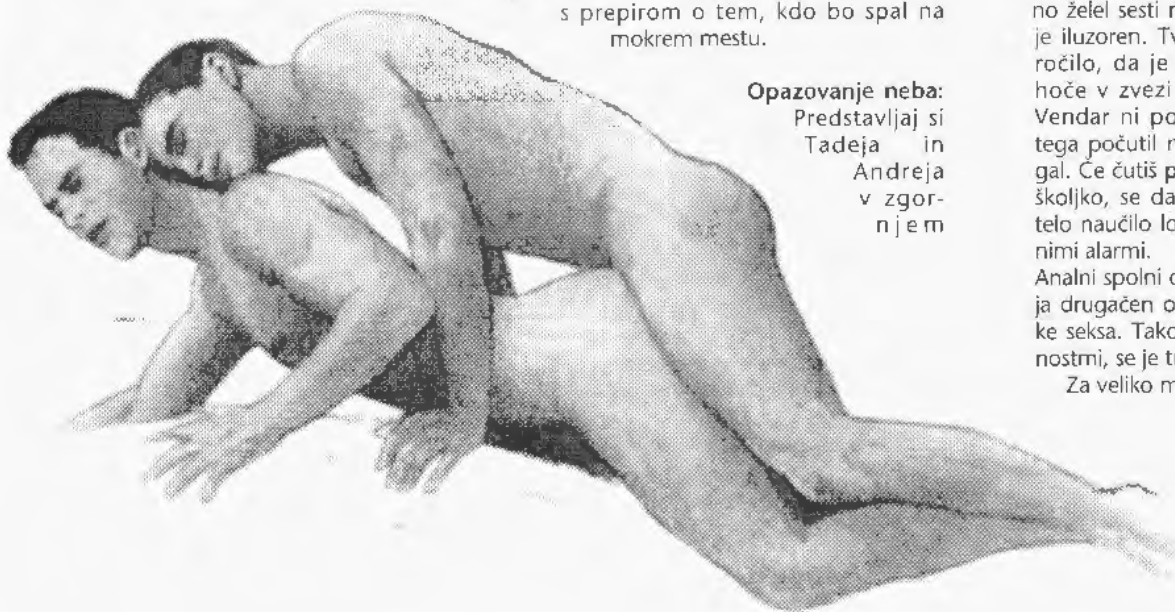
Noge gor: Andrej leži na hrbtu, z blazino pod boki. Rahlo razširi noge in potegne kolena k obrazu. Tadej kleči, Andrej pa lahko položi noge na njegova ramena. Ko Tadej fuka, lahko oba drkata Andrejev penis.

Ta položaj (zaljubljenih) tudi omogoča gledanje partnerja, poljubljanje, nežno božanje. Zelo gibčen aktivnež lahko hkrati tudi fafa pofukanemu.

Gej misijonarski: Andrej leži na trebuhu, Tadej pa na Andreju. Običajno si da Andrej blazino pod medenico. Ta položaj daje Tadeju popolno kontrolo nad hitrostjo fukanja. Oba lahko stegneta roko pod Andrejeve boke in drkata njegov penis, vendar takšen dotik ni vedno prijeten. "Ni preveč udobno, če imaš roko na trebuhu in teži dveh moških nad njo," pravi Andrej. "Raje samo uživam v občutku, da je Tadej v meni, poslušam njegovo sopenje in čutim, kako njegov penis otrdi tik preden mu pride. Potem, ko ga potegne ven, poklekнем čezenj in si ga zdrkam nad njegovimi prsmi. Na tej stopnji mi običajno pride takoj."

Če želiš, da ti pride medtem, ko te partner fuka, položi brisačo pod sebe, dokler še lahko razmišljaš. Ne pokvari vročega večera s prepirom o tem, kdo bo spal na mokrem mestu.

Opazovanje neba:
Predstavlja si Tadeja in Andreja v zgoraj omenjenem položaju.

hitreje poškodujejo kot pri vaginalnem, za katerega so bili narejeni. Pri roki imej tudi brisače, da lahko hitro počistiš, kar bi bilo treba počistiti.

Ko končaš, lahko partner čuti bolečino, ko ga potegneš ven. To bolečino lahko zmanjšaš tako, da ga počasi izvlečeš, ali pustiš partnerju, da ga iztisne.

Položaji: Pri analnem spolnem odnosu je možnih precej položajev. Nekatere najbolj priljubljene sta opisala Tadej in Andrej, ki sta očitno vse preizkusila vsaj enkrat.

položaju. Sedaj se, ne da bi Tadej potegnil penis ven, prevalita, tako da oba ležita na hrbtu in da je Andrej zgoraj. V tem položaju ima tudi Andrej nadzor nad hitrostjo in ima proste roke, da si ga drka. (Lahko se prevalita samo na pol, tako da oba ležita na boku, kar je manj utrudljivo. Tej varianti lahko rečemo tudi škarjice.)

Jahanje: Tadej leži na hrbtu. Andrej poklekne čezenj in ga zajaha. Ta položaj daje Andreju maksimalno kontrolo in svobodo. Lahko se pogovarjata, se gledata in oba lahko opazujeta, kako Andreju pride po

Tadejevih prsih. Položaj je seveda izvedljiv tudi sede na stolu ipd.

Po pasje: Andrej se postavi na vse štiri, medtem ko Tadej kleči in ga pofuka od zadaj. "Zelo me vznemirja, ko vidim svoj penis, ko gre ven in noter," pravi Tadej. Prav tako se lahko nagne naprej in drka Andreja.

Stoječ položaj: Včasih se hitri seks zgodi v majhnih prostorih - v univerzitetni omari za metle, na primer. "Seksala sva v stranišču v letalu, nekje nad Atlantskim oceanom," se spominja Andrej. "Bila je noč in počakala sva, da je večina ljudi zaspala in stranišča niso bila zasedena. Bilo bi neprijetno, če bi skupaj zapustila stranišče in se zaletela v nekoga, ki bi stvar želel uporabiti."

Kadar je dovolj prostora, se moški, ki stoji spredaj, nagne, da olajša vstop. Le redki moški radi fukajo ali so pofukani stoje, vendar naj te to ne ustavi, če se pojavi potreba.

Potem: Dober fuk pusti posledice. Ti in tvoj partner se bosta potem morda želela stuširati. Če si bil pofukan - še posebej če še nisi izkušen - boš verjetno želel sedeti na stranišče. Ta občutek je iluzoren. Tvoje telo je dobilo sporočilo, da je tam spodaj polno, in hoče v zvezi s tem nekaj narediti. Vendar ni potrebe, da bi se zaradi tega počutil neudobno ali da bi tvegali. Če čutiš potrebo, da se vsedeš na školjko, se daj. S časom se bo tvoje telo naučilo ločiti med pravimi in lažnimi alarmi.

Analni spolni odnos je za oba partnerja drugačen od katerekoli druge oblike seksa. Tako kot je z drugimi aktivnostmi, se je tudi na to treba privaditi.

Za veliko moških predstavlja fizične užitke, povečano občutljivost za lastno telo in občutek pripadnosti partnerju.

Varnost: Če te pofuka HIV pozitiven moški, ki ne uporabi kondoma,

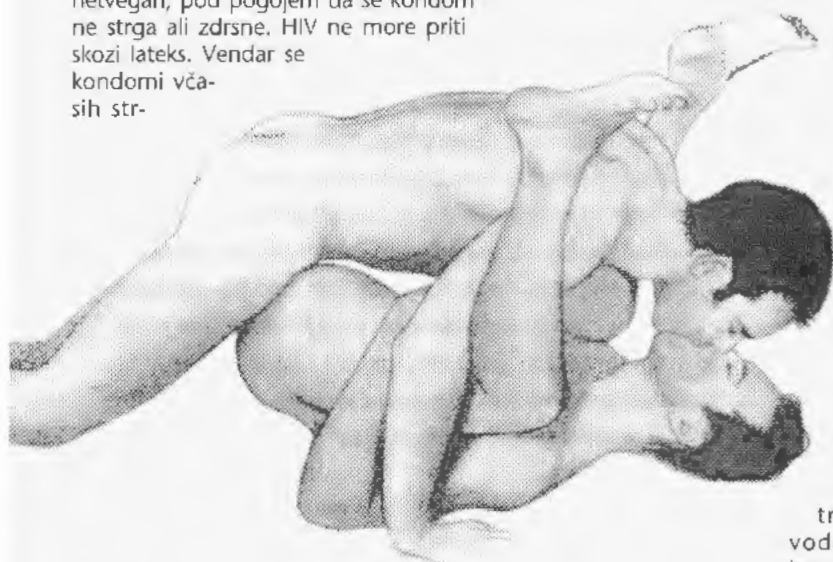
se virus iz sperme zlahka absorbira v tvojem telesu in povzroči okužbo. Analni seks je najobčutljivejši način spolnega prenosa aidsa.

Čeprav je tveganje manjše, se partner, ki fuka, tudi lahko okuži, če ne uporablja kondoma. Virus se lahko absorbira skozi majhne vreznine v penisu, tudi če so te premajhne, da bi

se jih videlo ali čutilo.

Neobrezani moški veljajo za bolj dovzetne za takšno obliko infekcije, ker je glavica penisa običajno pokrita in je koža zato tanjša in se lažje poškoduje med seksom.

Analni seks s kondomom je praktično netvegan, pod pogojem da se kondom ne strga ali zdrsne. HIV ne more priti skozi lateks. Vendar se kondomi včasih str-

uporabijo klistir preden so pofukani. Lekarne prodajajo osnovno opremo: plastenka z vodo, cev z ventilom, ki kontrolira pretok vode in šoba na koncu cevi, ki jo premažeš z lubrikantom in vtakneš

gajo ali zdrsnejo. To nevarnost lahko zmanjšaš tako, da upoštevaš varnostne nasvete, ki so bili opisani v prejšnji številki Revolverja. Predvsem je pomembno, da uporabljaš lubrikant na vodni osnovi. Če seks traja dolgo časa, zamenjaj kondom. Da kondom ne zdrsne, potegni penis ven takoj, ko ti pride, še preden izgubiš erekcijo.

Če te dogajanje ni čisto prevzelo, lahko začutiš, če se kondom strga. Poigraj se s tem, da boš lahko prepoznal občutek, če se ti to zgodi. Masturbiraj s kondomom, potem povleci kondom in s škarijicami naredi majhno luknjico. Zapomni si občutek, ko se luknjica poveča.

Če te skrbi, da bi se kondom strgal ali da bi zdrsnil, lahko zmanjšaš tveganje, če se umakneš, še preden ti pride.

Nekateri moški mislijo, da se lahko izognejo uporabi kondomov, če se umaknejo, preden jim pride. Vendar ni tako enostavno. HIV je lahko tudi v predsemenski tekočini. Mnogo moških, ne glede na njihove dobre namene, pa se enostavno ne more pravočasno umakniti, ko začutijo, da orgazem prihaja. Če tega ne verjameš, vprašaj kakšnega svetovalca za noseče najstnice.

Lizanje: Lizanje anusa je pogosto uvod v fukanje. Izvaja se seveda lahko v številnih položajih, vse do 69, ko sta zadovoljna oba. Priporočljiva je uporaba razrezanega kondoma ali dental dama, ker tako izključiš vsako možnost kake okužbe (od hepatitisa-b do aidsa).

KLISTIRANJE

(Čiščenje anusa in spodnjega dela črevesa s spiranjem z vodo, imenovano tudi analni tuš.)

Večino gejev analni tuš ne zanima. Vendar nekateri raje fukajo nekoga, ki si je očistil črevo, ker se na ta način izognejo stiku s fekalijami. Nekateri radi

v rit.

Običajno so priborom za klistiranje priložena navodila. Plastenka napolni z mlačno vodo, se usedi na stranišče in dvigni plastenko v višino rezervoarja stranišča. Previdno vstavi šobo in odpri ventil. Delaj počasi. Ko se črevo napolni, potegni šobo ven in se izprazni v stranišče. Tvoje črevo je dolg in zavrt organ. Verjetno se boš moral malo sprehoditi in malo pritiskati, da boš vso vodo spravil ven.

Varnost: Občasno klistiranje ni nevarno. Nekaj zdravnikov meni, da je klistiranje dobro za zdravje, ker akumulirane odpadke iz telesa. Vendar se ne klistiraj vsak dan - klistiranje lahko zmoti normalno telesno navado za iztrebljanje.

Nikoli ne uporabljal visokih vodnih pritiskov. Plastenka naj ne bo višje od tvojih prsi in nikoli se ne priključi direktno na vodovod. Notranjost ni narejena, da bi zdržala takšen pritisk.

Za klistiranje ni treba uporabljati mila ali kemikalij. Če dobiš pribor z raztopino, ga sprazni in napolni z navadno vodo.

FISTING

(Vstavljanje roke v partnerjevo črevo. Drugo ime za fisting je fistfaking.)

Tisti, ki prvič slišijo za fisting, so zgroženi, da je kaj takšnega sploh možno. Vendar je anus bolj elastičen, kot je večina ljudi imela priložnost izkusiti. Čeprav je le malo gejev poskusilo fisting, tisti, ki se redno zabavajo z njim, pravijo, da se na noben drug način ne da doseči takšnega občutka polnosti in zadovoljstva. Nekateri pravijo celo, da je čudovito sproščujoč.

Fisting spada v kategorijo težavnejših seksualnih praks. Če si novinec v seksu, prej preizkusi druge možnosti. Najprej hodi, potem teči.

Kako se to dela: Fisting lahko poškoduje črevesno steno, vendar se tveganje lahko zmanjša.

Najprej ti mora biti udobno s svojim telesom, vključno z anusom. Ne poskušaj fistinga, če ne moreš spraviti v rit velikih dildov ali kurcev.

Uči se od izkušenega partnerja - od nekoga, ki mu zaupaš, ki ima dober občutek in ki mu ni vseeno. Nohte mora imeti postržene in ne sme nositi prstanov ali drugega nakita. Najprej bo v tvoj anus vstavil le en prst, kasneje nekaj. S časom bo vstavil celo roko, tako da bo palec stisnil ob dlan. Roko bo stisnil v pest šele potem, ko bo v črevesu.

Varnost: Če se ti strga črevesna stena, je to zelo nevarno. Ocenjujejo, da do take perforacije pride pri enem od 2000 fistingov. Če se črevesna stena strga, moraš takoj poiskati zdravniško pomoč. Brez nje bodo fekalije ušle v telo, kar vodi do peritonitisa in boleče smrti.

Kako veš, da je črevesna stena strgana? Če si trezen, boš to morda občutil, čeprav ne bo zares bolelo - v tem delu telesa ni receptorjev za bolečino. Če si pijan ali zadet, se ti verjetno niti sanjalo ne bo, kaj se je zgodilo. Vendar se bodo kasneje,

SPOLNI ODNOS DRUGAČE

največ dan ali dva po poškodbi, pojavili krči in vročina, ki jih bosta morda spremljala utrujenost in zmedenost. Drugi simptomi vključujejo steklene oči, bolečine ali otekline v trebuhu in močnejše krvavenje. Manjše krvavitve, takšne, ki lubrikant obarvajo roza, običajno kažejo na manjše rane, ki večinoma niso resne.

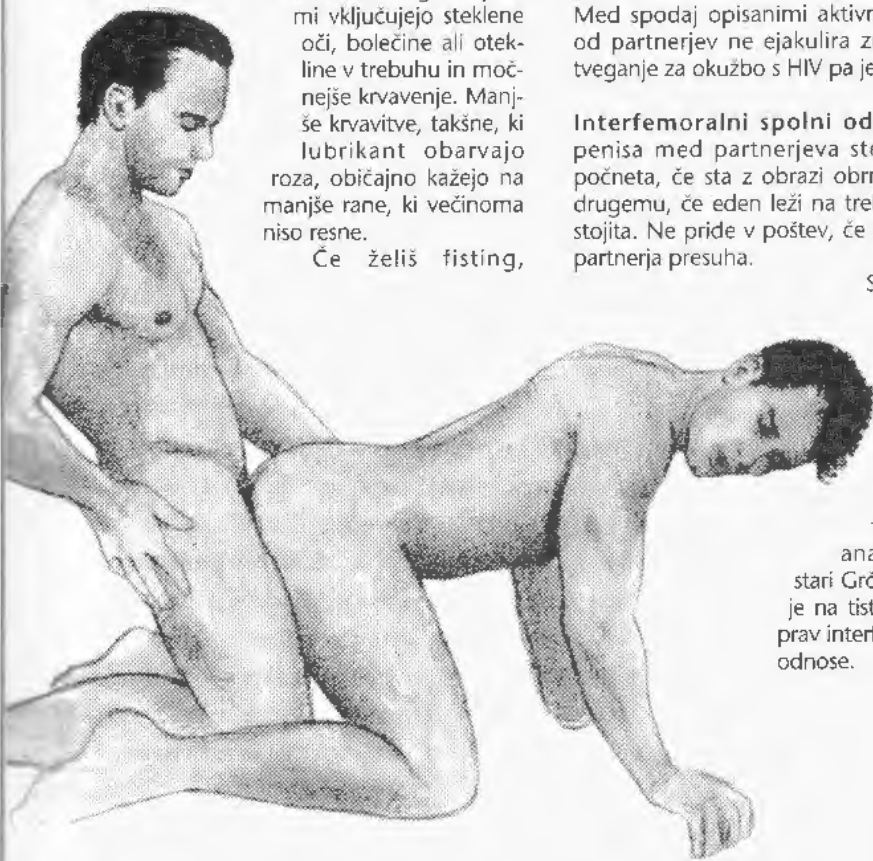
Če želiš fisting,

Spolni odnos je kakršenkoli genitalni kontakt med dvema ali več ljudmi.

Med spodaj opisanimi aktivnostmi nobeden od partnerjev ne ejakulira znotraj drugega, tveganje za okužbo s HIV pa je majhno.

Interfemoralni spolni odnos: Porivanje penisa med partnerjeva stegna. To lahko počneta, če sta z obrazi obrnjena drug proti drugemu, če eden leži na trebuhu, ali če oba stojita. Ne pride v poštev, če so stegna enega partnerja presuha.

Stari Grki so bili znani po tem, da so uživali v analnem seksu, vendar znanstveniki menijo, da imajo kljub temu, da je bil analni seks znan v stari Grčiji, moški in fantje na tistih vazah pravzaprav interfemoralne spolne odnose.

moraš biti zelo sproščen. Žal veliko ljubiteljev fistinga takšno sprostitev doseže s pomočjo alkohola ali drog. Ne delaj tega. Med fistingom se moraš zavedati, kaj se dogaja, in moraš odgovarjati na signale telesa. Zdravniki, ki so zdravili poškodbe, povzročene s fistingom, pravijo, da je bil pacient skoraj v vseh primerih pijan ali drogirani. Če ne moreš uživati v fistingu brez pomoči kemikalij, si poišči drugo obliko zabave. Veliko ljudi uporablja za fisting rokavice iz lateksa. Na ta način se zmanjšajo možnosti infekcije za oba partnerja. Rokavica prav tako ščiti pred poškodbami z nohti. Roko lahko v tem primeru porineš le tako globoko, da je rob rokavice zunaj.

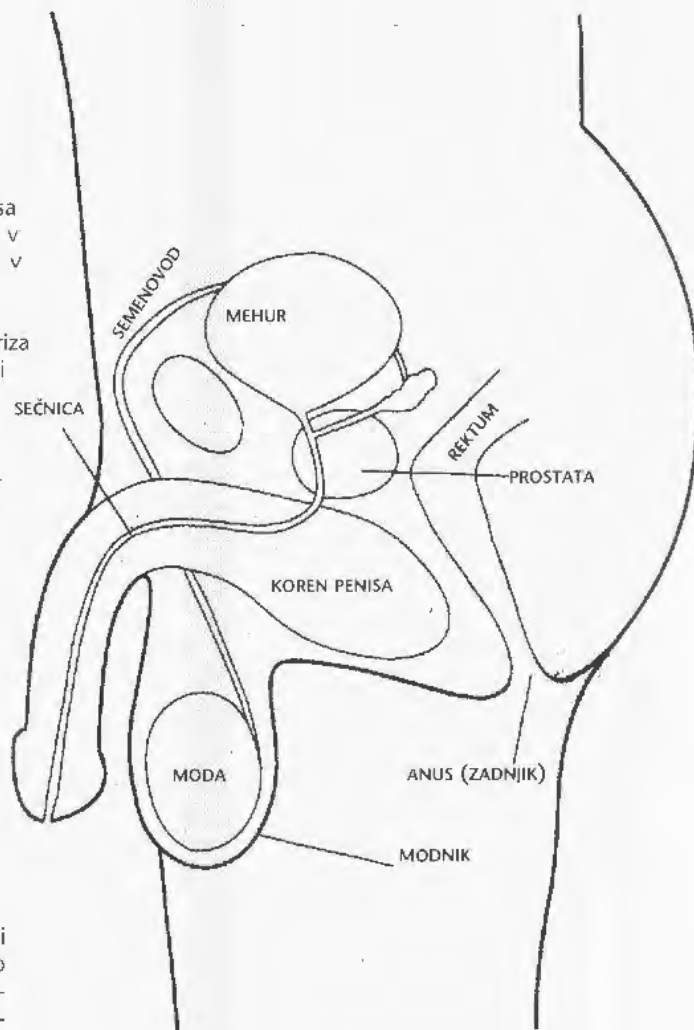
Fisting in aids: Literatura o aidsu fisting običajno uvršča med zelo tvegane aktivnosti. Vendar je to zavajajoče. Težko bi bilo HIV prenašati s fistingom.

Vendar pa črevesno tkivo zaradi fistinga lahko oslabi, tudi če se ne natrga. To virusu HIV olajša vstop v krvni obtok. Vsi, ki prakticirajo fisting, bi morali biti pri seksu posebej previdni. Priporočljivo je, da nekaj dni po fistingu nikomur ne dovoliš, da te pofuka - če se kondom strga, je verjetnost okužbe po fistingu večja.

Buttockry: Drgnjenje penisa ob ritnici, ne da bi ta vstopil v anus. Še ena od aktivnosti, v katerih so uživali Grki.

Fukanje pazduh: Ko se je kriza z aidsom poslabšala, so geji začeli iskati nove kombinacije za seks in ta se je izkazala za priljubljeno. Ko držiš roko tesno ob telesu, nastane "žep", v katerega lahko partner vstavi penis. Ko fuka, imaš proste roke, da si ga zdrkaš. Prav tako lahko razširiš noge, kar pri interfemoralnemu odnosu ni možno. Nekateri moški pravijo, da to poveča mišično napetost, ki jo potrebujejo za dober orgazem. Krajši "žep" je tudi v področju za kolenom, ko je noga skrčena.

Fukanje podplatov: Če tvoji podplati niso pregrabi, lahko narediš ozek prehod za partnerja, tako da jih stisneš skupaj. Nožni fetišist - več jih je, kot si misliš - bo v nebesih.

DISKRETNOST

Priručnik z razlogo fraz, ki jih lezbijke pogosto uporabljajo

R.: Tipično tarnanje, ki v primeru, da je storjeno ironično in lahkotno (2% primerov), pripelje do pozitivnih rezultatov. Medtem pa, ko že obrabljeno nabijanje (preostalih 98 % primerov) pripelje partnerico do razmišljanja, da med vami in življenjem izbere življenje.

OČARLJIVOST

"Želim, da bi se ob meni dobro počutila. Zatorej, če se pojavi stvar, ki ti ne odgovarja ali pa se ti ne zdi v redu, mi prosim vedno povej"

R.: Zagotovilo, ki predpostavlja brezmejno spreminjanje drugih. V resnici pa je le želja, da bi bilo največ, kar vašo partnerico moti, le vaš rdeč par nogavic (a že to se vam zdi preveč). Poleg tega pa, ali res želite zatajiti svojo naravo le v zadovoljstvo drugih in konec koncev, zakaj se ne spremeni ona, ki misli da je popolna.

Dve osebi ki sta skupaj, morata imeti vsaka svoj lastni prostor in interese. Jaz sem prva, ki ima to potrebo, in jaz te ne bi nikoli omejevala v tem."

R.: Reklamni slogan za izdelek -Idealno partnerstvo- Teoretično je zelo prikladno, toda v praksi izgubi svoj blisč in se spremeni v: "Jaz imam svoj prostor in svoje interese, ti pa mi poskušaj slediti." Seveda ni nobenega zagotovila.

"Ti si najlepša stvar ki se mi je kdajkoli zgodila."

R.: "Poleg polnjenih kalamarov?" "Le kot skodelica čaja?" "Boljša kot je babičin štrudl?" če vam zastavi takšna ali podobna vprašanja z določenim entuziazmom in vam le-ta ne dajo spati, se o njih pogovorite in razjasnite dilemo, vendar ne mislite, da vas bo vzela resno, kajti vse ima svoje meje.

"Ko se ljubim s teboj, sem jaz resnično jaz/ sem iskrena/ resnično obstajam/ sem zvesta/ se počutim drugačno/ ..." (in vse drugo, kar bi lahko sledilo stavku: "S teboj je prvič, da ...")

R.: Čudenje in osuplost na vašem obrazu, medtem ko to izgovarjate, ne pomeni, da ste odkrile spremembo v sebi. Medtem ko poslušate svoj glas, razmišljate: "Kaj za vraga pa govorim?" "Naj me bog štrafa!" Kakorkoli, vaša partnerica ne bo nič posumila, če skriva v sebi vsaj malo lahkovernosti (konec koncev pa: Ljubezen je slepa) in bo vaše besede vzela popolnoma resno.

1. ZAPELJEVANJE

"Kaj si po horoskopu? Kaj pa ascedent?" (Za bolj iznajdlive: "V katerem znamenju imaš luno? In sonce, v kateri hiši ga imaš?")

R.: Način pristopa je zelo gostobeseden in tekoč. Nažalost pa je odgovor eliminiran iz spomina približno po petih minutah. Odgovoru sledi: "Oh, a dvojček, poglej poglej..." ali pa "Tehtnice so zelo komplicirane osebe, ampak jaz jih poznam zelo dobro." Priporočljivo je, da če že želite biti banalne, raje povprašajte kje živi in kaj dela, kajti te informacije vam bodo v bližnji prihodnosti morda prišle prav.

"Ti je všeč indijska hrana/ mehiška/ kitajska/ japonska/ arabska/ etc..."

R.: To vprašanje učinkuje napihnjeno. Raje vprašajte: "Ali ti je všeč ljubljanski zrezek?"

"Všeč si mi bila že, ko sem te prvič videla" ali/in "Vedno si me izmed vseh zanimala edino ti, prav tebe sem si želela."

R.: Zapeljive lažnivke z izredno kratkimi nogami. Dovolj je že, da vas tista vpraša, kje in kdaj sta se prvič srečale (da ne govorimo o preciznih vprašalnicah tipa: kaj je imela oblečeno, s kom je bila) ali pa vas spomni, da ste pred njo že poizkušale osvojiti njeno prijateljico, in v trenutku bodo vaše trditve ostale brez opore.

"Jaz nisem takšna, da bi šla v posteljo s katerokoli. Preden se zgodi, moram nekaj čutiti do osebe oziroma se z njo zaplesti."

R.: V primeru, da je vse to res, vam vsega tega ne bi bilo treba omenjati in ker naj bi se -zaplet- zgodil v enem ali največ dveh večerih, bi bilo veliko lažje priznati, da si želite le seks, kot pa hliniti zaljubljenost (karakteristika, ki za daljši in poglobljen odnos ni ravno sinonim).

2. MEDSEBOJNI ODNOSI

"Se z menoj dobro počutiš?"

R.: Običajno vprašanje na katerega mora druga odgovoriti "Ja, super mi je." Primerja se lahko z angleškim pozdravom: "How do you do?"

"Vem, da le sanjam, vendar si želim, da se ta zgodba nikoli ne konča."

R.: Seveda so le sanje. Toda ne belite si glave, raje premešajte omako, ki se vam že prijelje na dna posode.

"Ne vem zakaj, toda jaz te ne tretiram kot neko osebo (a person) ampak kot točno določeno (the person). Torej tisto, s katero bi lahko živila do konca svojih dni."

R.: Zelo romantična izjava. Škoda je le, da ste jo vi kot tudi vaša izbranka (ki vedno odgovori: "Res je, zdi se neresnično, toda tudi jaz čutim tako.") že velikokrat izrekli, seveda v zvezi s kakšno drugo persono.

"Nikdar nimaš časa zame!" ali/in "Jaz pridem vedno, v kakršnemkoli vremenu!" ali/in "Tebi je bolj pomemben X (X= karkoli, npr. biljard) kot jaz!"

3. SEKSUALNOST

"Tega (eden izmed položajev) nisem še nikoli počela."

R.: Čarobna igrlica, s katero realnost zamenjajo sanje (zmožnost partnerice, da vsaj nekaj prejme iz prve roke in ne iz "second hand shop"). Zelo sumljiva trditev in absolutno nesprejemljiva če ste starejše od 22-23 let.

"Nikoli nisem rada počela tega (še vedno eden izmed položajev), toda s teboj mislim, da bom prebila led."

R.: Obvezen predlog v "zlatem obdobju", ki sproži nezaznaven obrat in neizogibno verižno reakcijo (druga: "Z menoj ti bo uspelo", vi: "Ne vem, če bom zmogla", druga: "Vztrajam, slejkoprej ti bo uspelo", vi: "Zakaj moram vedno znova poizkušati stvar, ki mi ne odgovarja", etc...)

"Ti je lepo ko se ljubiva?"

R.: "Ja, zelo." Slučajno je tako odgovorila in slučajno vse tako odgovorijo. Kakšen slučaj, tudi vi ste vedno tako odgovorili. Kaj vam vsa ta naključja ne dajo nič misliti?

"Ne skrbi zame (kar pomeni: ne mi nič pocet), pomembno je da si ti zadovoljna (torej da doživiš)."

R.: Ste kdaj pomislile, da ste v postelji v dvoje in da morda za drugo ni pomemben le lasten orgazem (za to bi bila dovolj že masturbacija)? Nikoli!?

"Všeč mi je, če si na meni."

R.: Direktno iz priročnika "Umetnost v ljubljenu" poglavje "Kako olepšati umazano igro", skriti pomen: Zelo mi odgovarja, če si ti spodaj, ker pa tako ni vedno uspešno, se pretvarjam, da mi je všeč tudi tako.

4. (NE)ZVESTOBA

"Ko sem skupaj z nekom, mi ne pride na misel, da bi jo prevarala, ker bi s tem marsikaj uničila v odnosu."

R.: Takšni tipi izjav ostanejo za vedno v spominu vaše izbranke. Torej pazite, kaj govorite, kajti zarečenega kruha se največ poje.

"Odnos se ne spremeni, če se zgodi skok čez plot le v telesnem smislu, to se lahko prespi. Drugače pa je, če so vpletena čustva, takoj se pojavi nevarnost za drugo."

R.: Slednja izjava zahteva za razumevanje mnogo znanja na področju izrazoslovja. V zadnjem delu: "nevarnost" pomeni biti zapuščen - ostati sam. V prvem delu: "odnos se ne spremeni" in "prespati" pa pomeni: Ti bom že še vrnila, nič več ni kot je bilo, začela se je neozdravljiva kriza.

"A si kaj moja?"

R.: Vprašanje ponavadi zastavljeno v postelji v trenutku, ko si ne želite ostati na hladnem. Če ima vaša sogovornica smisel za humor, vas lahko doleti sledeč (ali podoben) odgovor: "Šoja? Kakšna šoja?"

"Ne zaupaš mi, ker imaš ti slabo vest."

R.: Klasičen izhod v sili, ko vam partnerica ne verjame, da ste bili sedem ur in pol pri frizerki in da vam je praske na hrbtu naredil hrček.

"Po telefonu si se pogovarjala s svojo bivšo dobrih šest minut in rekla si ji celo "Draga moja" in/ali "Zopet si se nekaj šla z X (X=ena, ki ji sploh ni všeč in vi to dobro veste)" itd...

R.: Psihološko nasilje, ki vodi k rahli raztre-

senosti partnerice (misli si: "Le kako bi si upala, ko se ji zde že tako majhne neumnosti usodne), medtem ko vi usmerjate odnos tako, da vam nikdar ne bo mogla soditi ("Jaz? Kaj pa ti, ko si se tako nedopustno obnašala, čeprav sem te opomnila").

5. ZAPUSTITEV

"Ne da ne bi želela biti s teboj, ampak enostavno se ne počutim, da bi bila s komerkoli."

R.: Potem ko boste (največ) mesec dni z drugo, zakaj ne bi poizkusile zbrati moči in reči: "Ne ljubim te več in ne želim si biti s teboj."? Kakorkoli, pomen je popolnoma enak. Vendar pa, kaj nas niso učili, da se ne izplača zavlačevati (Kar lahko storiš danes, ne odlašaj na jutri) in obračati stvari (Reči bobu bob)

"Kakorkoli pač stvari stojijo, ti vseeno želim, da bi bila srečna."

R.: Ker jo zapuščate in ker ni le žalostna, ampak obupana, preden izrečete to frazo, preštejte do deset in se zamislite, kakšno bedarijo boste izrekli.

"Upam, da boš nekega dne našla žensko, ki ti bo dala tisto, kar ti jaz nisem mogla."

R.: Pozor! Nevarna fraza. Lahko da vam bo uspelo in bo ganjena nad vašo nesebičnostjo ali pa se bo zavedla, da v resnici mislite: "Upam, da bom nekega dne našla žensko, ki mi bo dala tisto, kar mi ti nisi znala". Izogibajte se kuhinje kot prostora, kjer boste to izjavile, kajti obstaja nevarnost, da vas zadane ponev ali kak drug tolkalni predmet.

"Vedno bom čakala nate"

R.: "Ja, seveda!" Malo jo boste čakale, potem se boste pretvarjale, da jo čakate, in potem si boste našle drugo.

"Želim si, da ostaneva prijateljici"

R.: Ta izjava pride na dan vedno v najslabšem trenutku (to je, ko bi vas sedaj že biva najraje povozila z buldožerjem). Lahko se opiše tudi kot: "Želela bi te videti vsake toliko, da se navadim, da nisem več s teboj".

FRAZA V PRAVEM POMENU BESEDE

"Rada te imam"

R.: Če bi obstajali statistični podatki, bi bila sigurno na prvem mestu glede uporabe kot tudi glede neprimene uporabe.

Njen pomen je precej globok in ko je enkrat izrečena, velja za vedno. Kljub vsemu pa se uporablja že v prvi fazi odnosa. Ko pa se veza konča, ni ne duha ne sluha, da je fraza kdajkoli obstajala. Toda to še ni vse. Potem ne le, da je nimate več rade, ampak vas tudi ne briga več za njo, komaj jo opazite na ulici in vam je celo zoprna in antipatična. Torej ljubezen raje izkazujte z dejanji, kot pa, da vas bodo kasneje držale za besedo.

Prevod: Jasna K.

Passionnément...

VLADIMIR KRAVCHENKO
67-4, Korolenko str.
Kijev-Brovary, 255020, Ukrajina
34 let, 167/60, izobražen, akti-
ven, takorekoč popoln, bi rad
prišel v tvojo deželo ali tu celo
delal. Ker je neučakan in
nesrečen, dodaja še telefon:
+380 44 94 52757

BILLY JACOBS
po box 357
Leakesville, MS. 39451, USA
Rad bi kaj več vedel o naši
deželi, pa tudi dobil kaj revij...

GAY HOT SHOTS
po box 525, 1411 Kolbotn,
Norveška
Piši jim, če želiš njihovo pub-
likacijo, v kateri so oglašali gejev z
vseh strani sveta...

TONY CICHETTI
17 Middle st., South Boston
MA 02127, USA
Rad bi kontaktiral s Slovenci, pa
tudi dobival revije... Torej, pošlji
mu kak odslužen Revolver ali
Kekca, s prijaznim pisemcem
seveda.

WIESLAW MOCHNACKI
po box 131
33300 Nowy Sacz 1, Poljska
Tudi ta bi rad stare revije, kar
pa je lahko samo izgovor...
Poteza je na tebi.

ROLF-R.BENNER/S.RUDIGER
postfach 100470
57004 Siegen NRW, Nemčija
Rada bi kontaktirala mlade geje
(16-25), visoke, svetle in
splah... prav tako se zanimata
za stare revije, morda celo kaj
plačata.

REBONTO GUHA
Jagerkampweg 20
85748 Garching, Nemčija
42 let, išče ljubimca: majhnega,
poraščenega, aktivnega, atleta,
nekadilca, pametnega... za
obiske in potovanja. Lahko tudi
kličeš: +49.89.3202818(zvečer)

LEONARD ANGST
Vorstadt 54
8200 Schaffhausen, Švica
50 let, atlet, svetel, zna nem,
ang, fran, špan, italij, išče pri-
jatelje, tudi zelo gostoljuben.

JAN OOSTERHOFF
Zijllaan 24
3431 GK Nieuwegein,
Nizozemska
44 letni učitelj išče kakšnega
dvajsetletnika, ki bi bil
pripravljen z njim živeti (na
Nizozemskem seveda).
Pohiti!

ARMEN NAZARIAN
poste restante
375010 Erevan, Armenija
30-letni Armenec, govori
rusko, črnolas, pasiven, pri-
jeten, bi se rad povabil k
nam. Če imaš prostor, piši!

JEAN PIERRE GERARDIN
9, rue d'Alesia
75014 Paris, Francija
Vabi te k sebi, očitno zna tudi
nemško, kaj več pa ni
dopisal.

OTTO POSDZIECH
Roderbergweg 43
60314 Frankfurt, Nemčija
38 let, govori tudi ang, fran.
Tel: 69.499.08.83

ST SLIM
os. Lokietka 8h
61-616 Poznan, Poljska
Prek 35 let, 172/68, išče pri-
jetnega tipa za prijateljstvo.

JOSEPH VAILIONIS
po box 1035
LT-2001 Vilnius, Litva
Športnik, 35/180/71, išče
tipa 55-75 let, rajca ga usnje,
uniforme, razume nem, rus,
poljsko.

OLEG GORSHENIN
Jomfrubratvn. 42 A
1179 Oslo, Norveška
Čaka na tvojo pošto in na kak
star Revolver.

NORMAND
55 Maltings Place
London SW6 2BX, Anglija
Rad bi si dopisoval s sloveni-
skimi geji.

ENRIQUE PRADO
CASTELLANOS
apart.postale 2-150
C.P.58000 Morelia, Mich.,
Mehika
Piši (v diskretni kuverti), če te
zanimata eksotika, prav tako
mu pošlji kak Revolver. Ima
kakih 28.

JEAN-PIERRE GODFRIND
Rue des Joncs 3
5021 Boninne (Namur),
Belgija
29 let, išče dopisovalce iz
Slovenije (maks. 35 let). Rad
bi se zabaval, prijateljaval itd.

HEINZ-RALPH SAUR
Unterlindau 31
60323 Frankfurt, Nemčija
Če si star okoli 20, piši mu, je
prijazen, okoli 40, ne bo ti
žal.

P.NOUBEL
poste restante
Jindriska 14
11000 Praga, Češka
26/170/60, ljubi potovanja
(tudi v SLO), išče prijatelje
22-35.

AMSTERDAM

[kruzina]

KRATEK IN JEDRNET VODIČ PO AMSTERDAMU

(Tista čudna neizgovorljiva stvar na začetku je ime ulice, po vrsticah pa so najprej hišna številka, ime lokala in tip lokala, kjer kratice pomenijo: B - bar, C - kofišop, D - disko, H - hotel, R - restavracija, T - trgovina, Z - za ženske, M - mešano hetiji in homiji, F - prijazni do gejev, U - usnje, I - lokal je "in", P - prostitucija)

19. januarja je bila v Amsterdamu generalna skupščina mednarodne mladinske lezbične in gejevske organizacije IGLYO, ki sem se je na prijazno povabilo organizatorjev in predvsem zaradi njihove obljube, da mi povrnejo potne stroške in stroške namestitve udeležil tudi spodaj podpisani.

Stvar sicer ni bila enako zabavna kot so mnogi drugi dogodki, ki jih organizira IGLYO. Prisotni so razglabljali o IGLYO-vem preteklem letu in načrtih za prihodnost. Sam v debati in glasovanju nisem mogel sodelovati, glede na to, da smo redni neplačniki članarine.

Časa za ogled Amsterdama kljub temu ni bilo veliko. Vsekakor me je očaralo že letališče Schiphol, ki je raj za vsega hudega vajenega slovenskega potrosnika. Do centra Amsterdama se pripeljete z vlakom, ki vozi bolj redno kot katerikoli bus LPP. Že na železniški postaji lahko kupite večdnevno vozovnico, ki velja za avtobuse, tramvaje in metro.

Začetni dober vtis je pokvarilo hladno vreme in večno pihajoči veter. Bilo je tako mrzlo, da nisem posnel nobene fotografije, ker bi za to moral vzeti roke iz žepov. Če si nameravate ogledati Amsterdam, si ga oglejte poleti.

Sedaj pa k bistvu: nočno življenje je v Amsterdamu zares življenje. Geto ima vso potrebno infrastrukturo: za začetek se lahko odpravite na večerjo v katero od restavracij za lezbijke in geje. Potem se lahko odpravite na pijačo v bar za lezbijke in/ali geje. Nekateri od barov so "tematski", kar pomeni, da boste lahko vstopili le, če ste ustrezno oblečeni (usnje, jeans). Postrikate lahko že v baru ali pa se odpravite v disko.

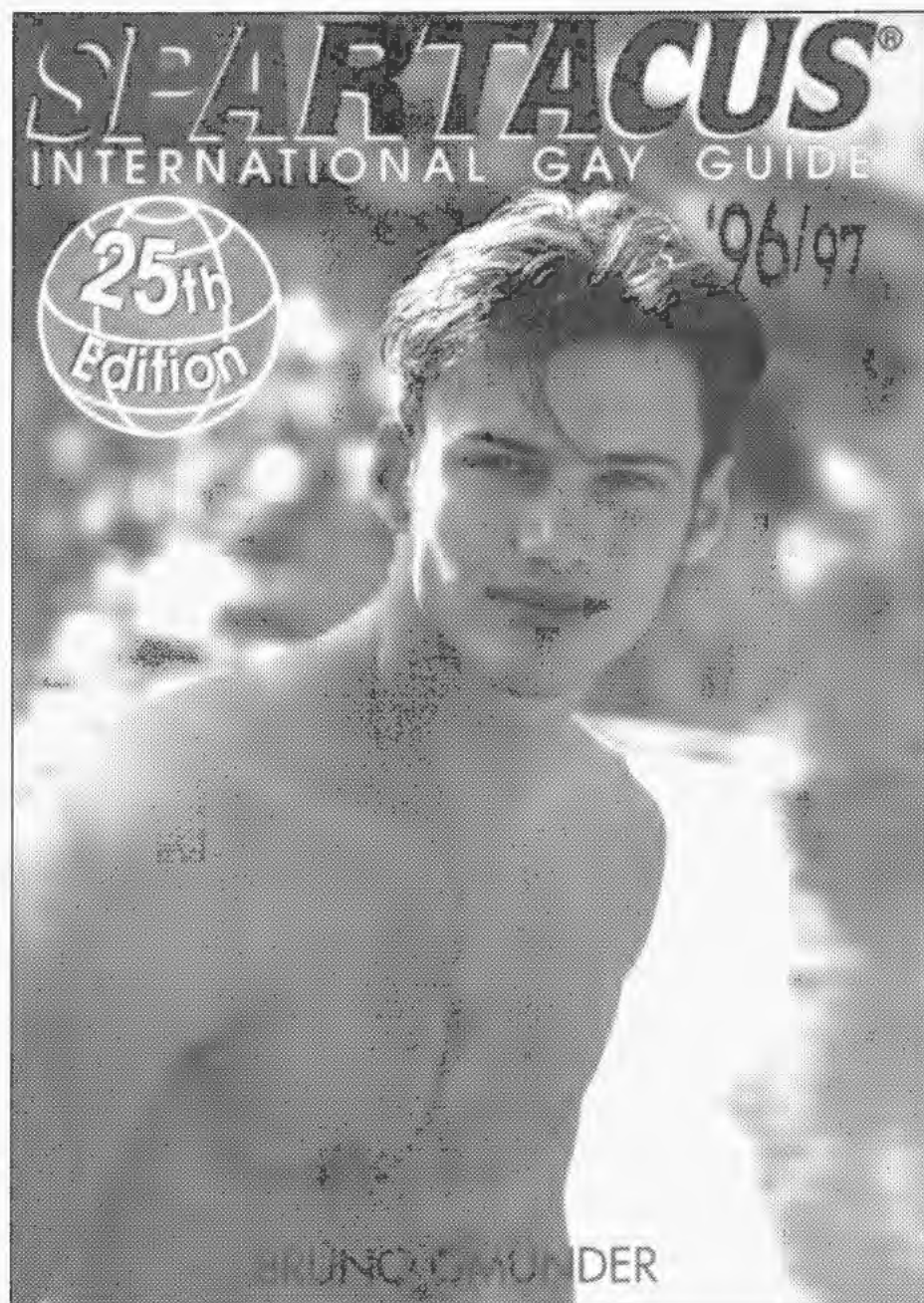
Nekaj amsterdamskih gejevskih in lezbičnih organizacij ima svoje disko klube. Izogibajte se jih, čeprav so cenejši od komercialnih. Prostori so majhni in zadušljivi, glasba brez veze, tipi pa, da jih ne bi stapom dirnula. Ker so bili organizatorji malce škrti, nisem bil v nobenem komercialnem diskaču, so pa baje veliko boljši. V Amsterdamu je tudi nekaj gejevskih seks shopov. Dobite lahko vse: od kondomov, lubrikantov, dildov, do porno revij in videokaset. Nekateri od teh seks shopov imajo tudi "kinodvorane", za katere lahko kupite kar celodnevno vstopnico in potem ob gledanju porničev umrete od dolgčasa.

Popolno razočaranje so knjigarne. Potem ko najdete kakšno, je zaprta. Nisem sicer mahnjen na knjige, sem pa upal, da bom lahko kupil kakšno majico s pederskim sloganom ali kako značko z mavrično zastavo, katerih ne morete kupiti nikjer v Amsterdamu, pa sem upal, da bom kaj pametnega našel v knjigarni.

Toliko o tem, če vas zanima še kaj, pa se usedite na vlak ali letalo. Pa še to: pri kateri od gejevskih in lezbičnih organizacij lahko dobite zastoj zemljevid Amsterdama za geje in lezbijke.

Ales Pečnik

Nieuwendijk 20 Le Salon Cinema T 26 Alpha Blue T M	Nieuwezijdsdolk 6 The Cuckoo's Nest B U	's Gravelandseveer 2 Le Shako B	92 Adonis Cinema T 93 Club Jacques B U 95 Argos B U 96 Cockring D I 141 Condomerie T F	Partners T Z
N. Z. Voorburgwal 28 Blue Boy Why Not B P	Westermarkt Homomonument	Weteringschans 253 Rob Leather T U	Oudezijds Armstraat 7 G-Force B U M	Kuyperstraat 86 Try It P
Blawburgwal 7 NVHS T F	Torensteeg 1 T Sluisje C R	Reguliersbreestraat 4 B-I Cinema T M 7 Lasse Braun Cinema T M	O. Z. Voorburgwal 55 Anco H B U 130 Pouff Cinema	Muiderstraat 20 Houseboys P
Spuistraat 21 Boys Club 21 P 21 Man to Man Cinema T 44B Boys for Man P 251 Intermale Books T	Paleisstraat 135 Vrolijk Books T	Reguliersdwarsstraat 6 The Other Side C M 17 Havana B D I 31 Down Town C 37 April B I 42 Exit D I	Paardenstraat 9 Music Box B F	N. W. Prinsengracht 37b Alex and Friends P
St. Jacobstraat 6 The Web B U	Kerkstraat 4 De Spijker B U 42 Cosmo bar B 53 The Bronx T 60 Thermos Night Sauna 63 Meia Meia 66 B 346 Secret B	Warmoesstraat 23 Stable Master B H U 32 Master Leather T U 86 Dirty Dick's B U 89 Mister B T U 90 Eagle B H U	Amstelstraat 24 It D 27 It Cafe B	Vinkenstraat 57 Dolls Place B
Damrak 61 Drake's Cinema T	Singel 447 Hollywood D M 465 Roxy D M I		Amstel 14 Gaiety B 50 Fellows 60 Monopole B H 106 Company B U 47s Female &	Rozenstraat 14 COC Amsterdam B C D I
				Raamstraat 33 Thermos Day Sauna
				P. C. Hoofstraat 5 SAD - Schorerstichting

Prijatelji, prijateljice!

Roza klub nujno potrebuje servis za osebne sile, ki bo deloval podobno kot druge agencije, le vse s to razliko, da bo ta servis miš, ne bo pridobitniški, ne bo zato tudi cenejši. Naše edino vodilo bo pomagati v osebnosti in osebnosti starih z iskrenimi prijateljicami prijatelji.

Kako se pripraviti? Prihodnje priprave bodo po izpolnitvi naših vseh podatkov. **Roza klub, Kersnikova 4, Ljubljana, s prijatelji kontakti.** Članice Roza kluba, ki so plačale članstvo, imajo vsakega svojega zaleten, leto brezplačno, ostali priložitno študij. Da bi bila diskretnost zagotovljena, je posredovanje s strani sile pripravni polt s sile do konca se zaleten kuverto s svojim naslovom. Štirnato kuverto s svojim podatki bomo odprli šele takrat, ko ti bomo našli primernega partnerja (primerno partnerko).

Kaj je prijava na podlagi? To je naključni list, ki vsebuje tvoje izjave in druge podatke, obenem pa podatke, kakšno partnerko (kakšnega partnerja) si želiš. To bo omogočilo, da ti najdemo najbolj ustreznega osebo. Pomembno je, da zlasti izpolniš vprašanja s svojimi podatki, pri partnerki (partnerju) pa izpolni le tisto, kar se ti zdi zelo pomembno, ali prvi servis.

Pripravo podatkov lahko dobiš v Revolverju, osebno ali pisмено na Roza klub.

Veliko uspeha pri iskanju svoje polovice...

ROZA KLUB - LJUBLJANA - KERSNIKOVA 4 - KONTAKT

MOJI PODATKI

KAKŠNEGA PARTNERJA SI ŽELIM

starost: _____	starost: od _____ do _____
višina: _____	višina: od _____ do _____
teža: _____	teža: od _____ do _____
barva: _____	barva: od _____ do _____
od: _____	od: _____
brki: _____	brki: od _____ do _____
brada: _____	brada: od _____ do _____
tebi: _____	tebi: od _____ do _____
od: _____	od: _____
prosimost: ☐ ne ☐ da ☐ morda	prosimost: ☐ ne ☐ da ☐ morda
izraz: ☐ razen ☐ moški	izraz: ☐ razen ☐ moški
☐ moško ☐ ženski	☐ moško ☐ ženski
kakšen sem do partnerja	☐ tovariški ☐ sramotljiv ☐ sramotljiv

starost: _____	starost: od _____ do _____
višina: _____	višina: od _____ do _____
teža: _____	teža: od _____ do _____
barva: _____	barva: od _____ do _____
od: _____	od: _____
brki: _____	brki: od _____ do _____
brada: _____	brada: od _____ do _____
tebi: _____	tebi: od _____ do _____
od: _____	od: _____
prosimost: ☐ ne ☐ da ☐ morda	prosimost: ☐ ne ☐ da ☐ morda
izraz: ☐ razen ☐ moški	izraz: ☐ razen ☐ moški
☐ moško ☐ ženski	☐ moško ☐ ženski
kakšen sem do partnerja	☐ tovariški ☐ sramotljiv ☐ sramotljiv

kakšen naj bo do partnerja interes: _____

kakšen pomen imajo zate spolni odnosi: _____

druge posebne želje: _____

materialna preiskovalnost: ☐ slika ☐ odra ☐ odlična

iz lastnega sveta: ☐ predela SLO ☐ tuje ☐ naj bo partner

interesi: ☐ šport ☐ kultura ☐ gibanje

kakšno zvezo si želim: ☐ dolga zveza a brez skupnega življenja ☐ skupno življenje ☐ kakor bo narobe...

kakšen naj bo do partnerja interes: _____

kakšen pomen imajo zate spolni odnosi: _____

druge posebne želje: _____

materialna preiskovalnost: ☐ slika ☐ odra ☐ odlična

iz lastnega sveta: ☐ predela SLO ☐ tuje ☐ naj bo partner

interesi: ☐ šport ☐ kultura ☐ gibanje

kakšno zvezo si želim: ☐ dolga zveza a brez skupnega življenja ☐ skupno življenje ☐ kakor bo narobe...

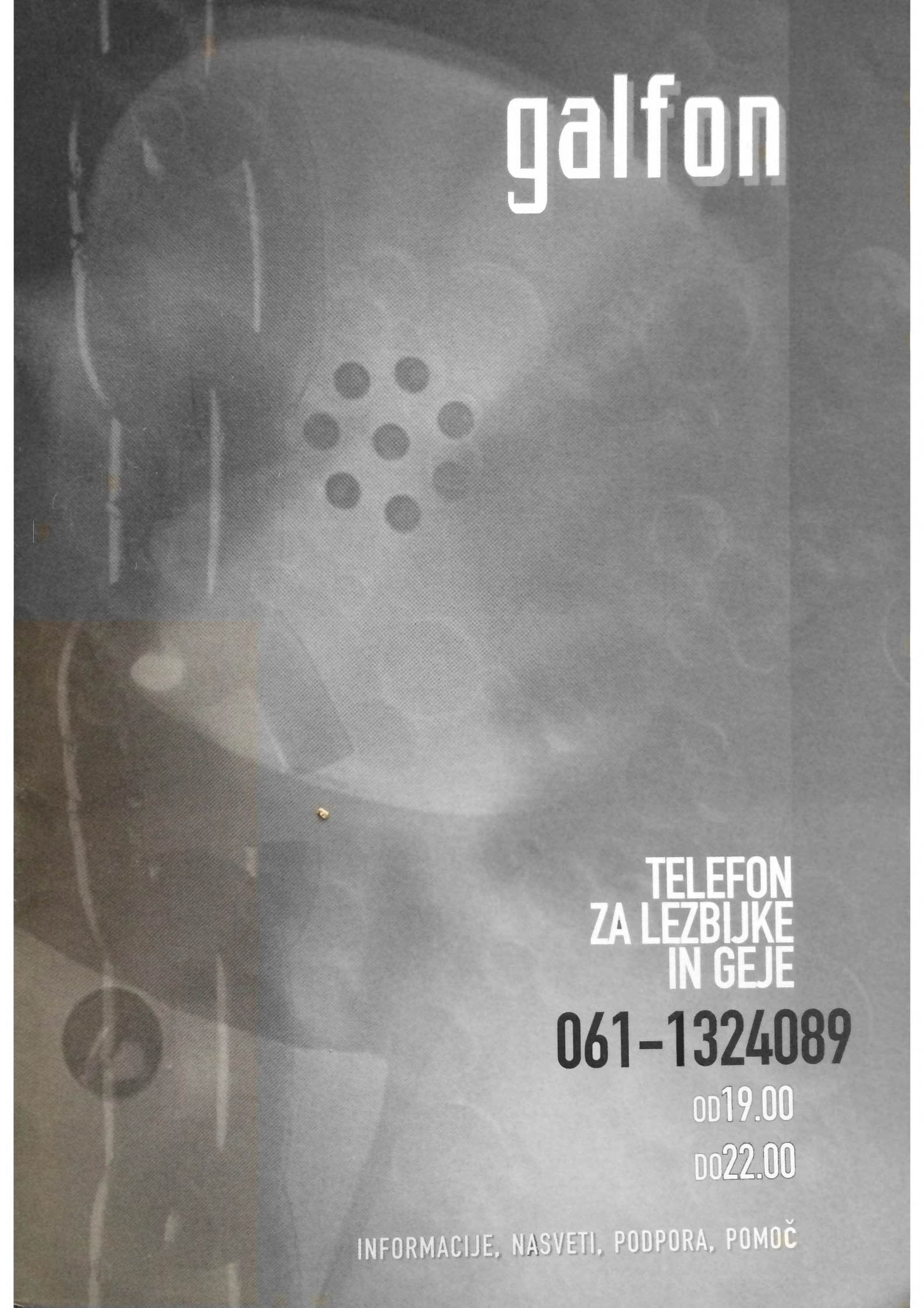
VAŽNO! Prijavitelj priloži dodatno zaleteno kuverto s svojimi imenami, priimki, naslovom, eventuelno tel. št., na kuverto napiše le svojo željo.

VAŽNO! Prijavitelj priloži dodatno zaleteno kuverto s svojimi imenami, priimki, naslovom, eventuelno tel. št., na kuverto napiše le svojo željo.

odžejja in osvežji

© Revolver

galfon

TELEFON
ZA LEZBIJKE
IN GEJE

061-1324089

OD 19.00

DO 22.00

INFORMACIJE, NASVETI, PODPORA, POMOČ

ROZA Disko

VS AKO NEDELJO OD 22-4

